

ΕΤΑΙΡΙΑ ΥΠΕΡΟΤΤΟΥ ΜΕΤΕΤΟΝ
ΚΟΣΜΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΑΘΗΝΑΙΣ
1900

1
18

ΝΕΟΛΟΓΙΑ

ΠΑΣΧΑ ΕΛΠΙΔΟΣ

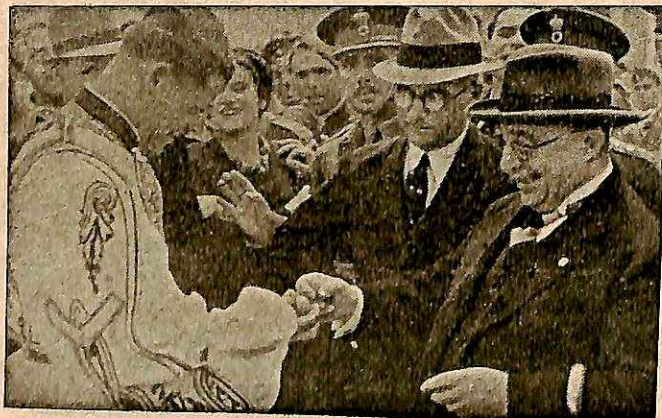
Κουρασμένη φθάνει η αύγή του Σαββάτου, και λυγισμένη στέκει επάνω από το πανάγιο μνήμα του παθόντος και ταφέντος Θεού δια την ανάστασιν του ανθρώπου. Αί μυροφόροι θα κομίσουν τὰ μύρα τους, αποζητώντας τὴ μορφή του, καὶ στῆς ἀναστάσεώς του τὸ μήνυμα οἱ χαρμόσυνοι ὕμνοι θὰ ἀντηχήσουν καὶ οἱ ἀναστάσιμες λαμπάδες θὰ καταυγάζουν τοὺς ἀγρυπνοῦντας ναοὺς. Μὰ οὔτε τὸ φῶς τῶν λαμπάδων οὔτε ἡ ἀνατολή τῆς ἡμέρας δὲ θὰ μᾶς φέρῃ ἓνα Πάσχα χαρᾶς. Ὁ παρήγορος ἥλιος τῆς ἀναστημένης μορφῆς τοῦ Λυτρωτοῦ θὰ σκιάζεται ὅπως οὐδέποτε ἀπὸ τὸ βαρὺ σκυθρωπασμα τῆς δοκιμαζομένης ψυχῆς μας. Μὴ δὲν τὸν προὔπανθήσαμε μετὰ βαΐων καὶ κλάδων ἐρχόμενον πρὸς τὸ ἐκούσιό του πάθος, μὴ δὲν συντριβήκαμε ἀπὸ τὰ θερμὰ καὶ κατανυκτικά δάκρυα τῆς μετανοημένης ἁμαρτωλῆς, μὴ δὲν βδελυχθήκαμε τὸ ἀνοσιούργημα τῆς προδοσίας του, μὴ δὲν ἀποστρέψαμε τὸ πρόσωπο ἀπὸ τοὺς ἐμπαιγμοὺς του καὶ τὰ ραπίσματα, μὴ δὲν πικραθήκαμε γιὰ τὰ φρικτὰ του πάθη τῆς σταυρώσεως; Καὶ πικραθήκαμε καὶ θλιφτήκαμε καὶ ἀγρυπνήσαμε· ἀλλὰ στέρηθήκαμε τῆς χαρᾶς ὅπως αἱ μωραὶ παρθένοι, ποὺ ἀφῆσαν κι' ἐσθῆσε μέσα τους τῆς ἀγάπης ὁ λύχνος, μέσα στὸ σκότος τῶν ὕλιστικῶν θεωριῶν, τῆς ἀπάνθρωπης πάλης, καταφρονεῖται τοῦ οἴκτου καὶ τῆς φιλανθρωπίας, ἐπληρόντες καὶ ἀπληστοί, τυφλοὶ ποὺ ἀπωλέσαμε τὸ φῶς, λησμονήσαμε καὶ ἀπαρνηθήκαμε τὸν ἥσυχο καὶ πρᾶο Θεό, τῆς συγγνώμης καὶ τῆς συγκαταβάσεως, ἐκείνον ποὺ κάθησε στὰ νῶτα τοῦ πώλου γιὰ νὰ ἀνεβάσῃ σὲ θρόνο τὴν ψυχὴ, ποὺ ἀνασήκωσε ἀπὸ τοὺς πόδας του τὴν ἁμαρτωλὴ, γιὰ νὰ μᾶς ἀνοίξῃ τὴς ἀγκάλες τῆς θείας εὐσπλαχνίας του, ποὺ ζωσμένος ὡς ὑπηρέτης, ἐπλυνε κι' ἀπόμαξε τὰ πόδια τῶν μαθητῶν του, παρέχοντάς μας τὸν τύπο τῆς ταπεινώσεως καὶ τὴν ὑποθήκην τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς

συγγνώμης μέσ' ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ σταυροῦ, ποὺ τοὺς ὑπέστη ἀπαραπόνευτος γιὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου τῇ φθορᾷ. Κι' ὅμως. «Τὶ Θεὸς εἶναι τοῦτος, εἶπαν, ποὺ κλίνει τὴν κεφαλὴν καὶ δέχεται, ποὺ συγχωρεῖ καὶ δὲν ἀντιστέκεται; Τὶ Θεὸς εἶναι αὐτὸς τῶν τυφλῶν, τῶν κωφῶν, τῶν βωθῶν καὶ τῶν ἀπόκληρων, Θεὸς τῶν ἀδυνάτων καὶ τῶν πτωχῶν, Θεὸς οὐτοπιστῆς τῆς ἀγάπης καὶ ὄχι Θεὸς βίας καὶ ἰσχύος καὶ καταναγκασμοῦ; Καὶ πιστέψαμε καὶ τὸν ἀντικαταστήσαμε μετὰ τὰ «εἶδωλα» ποὺ πεσμένα μᾶς τὰ ἀναστῆλυσαν. Ἀφήσαμε τὸ Θεὸ λυτρωτὴ καὶ ἐγκολπωθήκαμε ὡς λυτρωτὴ τὸν ἄνθρωπο. Ἐγκαταλείψαμε τὸν τρυφηλὸ λειμῶνα γιὰ τοῦ πειρασμοῦ τὴν φρυγομένη ἔρημο· καὶ ἀρχίσαμε «πειράζοντες»: «Ἐάν υἱὸς εἴ τοῦ Θεοῦ εἰπέ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται». Ποιὸς δὲν ἄκουσε τίς θεωρίες αὐτές, ποὺ ἐξαρτοῦσαν τὸ ποσὸν τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν ἄρτων ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν λίθων ποὺ ἡ θαυματουργία μαγικὰ νύκτων θὰ μετέβαλλε εἰς ἄρτους; Ποιὸς δὲν ἤκουσε τοὺς κομπασμοὺς των ὅτι μετὰ τὸ εὐτελὲς κλεῖθρον τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεών μας θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παραβιάσωμεν τὴν πύλην τοῦ θεϊκοῦ μυστηρίου θὰ καταλύσωμεν τὸ ἴδιο τὸ μυστήριον καὶ θὰ καταστήσωμεν τὸν ἄνθρωπον κύριον μοναδικὸν τῆς γῆς;» Ποιὸς δὲν εἶδε μετὰ δέος τὴν ὑπόσκασιν τῶν θεμελίων προαιώνιων ἀνθρωπίνων ἀξιών, ὅπως ἡ θρησκεία ἢ ὁποία χαρακτηρίστηκε ὡς δουλεία ἠθική, ἢ ἠθική ὡς παγίδευσις ἀφελῶν, ἢ ἐργασία ὡς δυστυχῶν καταπίσεις, τὰ αἰτία τῶν ἱστορικῶν γεγονότων ὡς δολοπλοκίαι συμφερόντων ὕλικῶν, ἢ ἀποταμίευσις κλοπῇ, οἱ θεσμοὶ τῆς φυλῆς μῦθος, καὶ ψεῦδος τῆς οἰκογενείας ὁ θεσμός; Ἐτοὶ τὰ θεμέλια ποὺ ὑπεσκάφησαν, κάποτε ὑπεχώρησαν καὶ κατεκάμφθησαν καὶ ἡ ἀναστάτω-

σις έπηκολούθησε. Μή δέν είχεν άποκηρύξει ό άνθρωπος και άπαρηγή κάθε ιδέαν θυσίας, χωρίς νά βλέπη — τυφλός στά μάτια και στην ψυχή και στο νοΰ — πώς ή θυσία είναι ό πηλός της ζωής, τό χΰμα όπου άπάνω φυτρώνει κάθε άγαθό και ύψηλό και ώραιό; Άφήκαμε νά γκρεμιστούν όταν δέν έγκρεμίσουμε μέ τά ίδια μας τά χέρια όλα τ' άστρα κι' άλλους τούς ήλιους που έφώτιζαν τη ζωή μας κι' άπορήσαμε ύστερα γιατί έκάλυψε ζόφος την γήν. Είπαμε ό Θεός είναι ζυγός. Ό Θεός ήταν τό σκιάχτρο του φοβισμένου ανθρώπου, που δέν έμάντευσε ή δύναμή του και δέν ώρίμασεν ό νοΰς του. Έμάς δέ μάς χρειάζεται πιά, γιατί είμαστε δυνατοί και σοφοί. Είπαμε πώς δέν στέργομε τόν κόσμο του Κυρίου, γιατί είμεθα άξιοι νά τόν ξαναφτιάξωμε από την άρχή. Είπαμε, ό κόσμος ό δικός μας δέν θά έχη κανένα από τά θεϊκά λάθη. Θά είναι ίσως λιγώτερο θαυμαστός, αλλά θά είναι άνθρωπινος, τέτοιος που τόν θέλει ό άνθρωπος και που ταιριάζει του ανθρώπου. Και τό κάμαμε, και καταλύοντας τόν Θεό για ν' άπλώσωμε πέρα από κάθε όριο την ανθρώπινη μας έλευθερία, ύποδουλωθήκαμε στον ταπεινότερο άνθρωπινό έαυτό μας, σέ ό,τι ύπάρχει μέσα μας μικρό, χοϊκό και γήινο. Είπαμε, άς κερδίσωμε τόν κόσμο και δέν μάς νοιάζει άν θά μάς λείψη ό οΰρανός. Και τό άποτέλεσμα τό βλέπουμε όσο ζυγώνουν οί φοβεροί καιροί καθαρώτερα. Άν μέσα μας τόν έρρίζαμε τόν οΰρανό, έξω πέφτει άληθινά και διασπάται και άποσυντίθεται ό κόσμος. Γιατί τί άλλο είναι παρά πτώσις και διάσπασις και άποσύνθεσις του κόσμου ό πόλεμος;

Και τώρα δέν μένει άλλος δρόμος για τις καρδιές, άλλο μονοπάτι για τις έλπίδες, άλλο άποκούμπι για τις προσδοκίες, παρά μονάχα ό Χριστός. Αυτός που δέν έδίδαξε αλλά έδειξε, μέ τη ζωή και μέ τό πάθος και μέ την άνάστασή του, την έσχατη μύση που κάμνει τό φΰς νά λαμπαδιάζει «έν τη σκοτία». Αυτός που άναχωρώντας για την υπέρτατη άθλησι μάς έχάρισε την μεγάλην έλπίδα: «Έν τΰ κόσμω θλίψιν έξετε, αλλά θαρσεΐτε, έγώ νενίκηκα τόν κόσμον».

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗ ΘΥΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΘΑΥΜΑ

Άγαπητοί μου φίλοι,

Άς μή μιλήσουμε σήμερα για κανένα συγκεκριμένο θέμα. Ούτε καν νά μιλήσουμε δέν ύπάρχει άνάγκη. Υπάρχουν στιγμές που ό άνθρωπος αισθάνεται την άνάγκη νά μείνη άφωνος. Και ή σιωπή αυτή έκφράζει σ' αυτές τις στιγμές τά αισθήματά του, δλόκληρον τόν έσωτερικό του κόσμο, πολύ καλύτερα, βαθύτερα και τελειότερα.

Πώς νά μιλήση κανείς, τί νά πη μπροστά στον σταυρό του Κυρίου; Βλέπει μονάχα βουβός τόν άκάνθινο στέφανο, βλέπει τις ιερές σταγόνες του αίματος στο θεΐο μέτωπό Του, κυττάζει την άγιασμένη πληγή στην πλευρά Του, κυττάζει τούς φοβερούς ήλους που κρατούν καρφωμένα τά χέρια και τά πόδια Του, κι' ή γλώσσα του δένεται Μόνο ή ψυχή του μιλεί. Και μιλεί την άφωνη γλώσσα της πιδ βαθειάς και συγκλονιστικής συγκινήσεως, του πιδ μεγάλου σεβασμού, του πιδ ιεροΰ δέους.

Και λέει: Αυτός! Ό Κύριος του κόσμου, ό Παντοκράτωρ, ό Θεός! Αυτός καρφωμένος στο σταυρό! Αυτός ραπισμένος, μαστιγωμένος, χλευασμένος, αίματωμένος, πληγωμένος!

Τό μικρό και περιορισμένο ανθρώπινο λογικό δέν μπορεί νά συλλάβη σ' όλο της τό μέγεθος και τό μεγαλείο την θείαν Άγάπη που αναδίνει ή θυσία του σταυρού. Κι' όταν, στο κορύφωμα του μαρτυρίου, άκούη τά χείλη Του νά λένε: «Πάτερ άφες αυτοΐς, οΰ γάρ οΐδασι τί ποιούσι, ούτε τό μυαλό του ανθρώπου ούτε ή ψυχή του μπορούν νά χωρέσουν τό άπέραντο νόημα της θείας Εϋσπλαχνίας. Τέτοια θυσία, τέτοιο μαρτύριο χάριν του ανθρώπου! Νά γίνεται Άνθρωπος ό ίδιος ό Θεός και νά προσφέρεται θΰμα έξιλαστήριο για τό μικρό, ταπεινό κι' άμαρτωλό δημιούργημά Του!

Κι' ύστερα, πώς νά μιλήση, τί νά πη κανείς μπροστά στον άποκυλισμένο λίθο του μνημείου; Στέκει έκθαμβός κι' αυτός μαζί με τις δυο Μαρίες στο στόμα του άνοιγμένου τάφου, θαμπώνεται δλόκληρος από τη λευκή λάμψη του Άγγέλου κι' άκούει βουβός τό θεΐο μήνυμα: «Ούκ έστιν ωδε, άλλ, έγήγερται».

Και ή ψυχή του μιλεί πάλι μέσα του μέ την άφωνη γλώσσα της αγαλλιάνσεως, του θαυμασμού και της πίστεως. Και λέει: Πιστεύω, πιστεύω! Δέν έχω άνάγκη νά δΰ και νά ψάξω τούς τύπους των ήλων. Έδΰ μέσα μου μένει και θά μείνη για πάντα ή αντανάκλασι του θείου φωτός του κενού τάφου Σου, έδΰ μέσα μου, στα πιδ βαθειά κι' ιερά άδυτά μου άντηχεί και θ' άντηχή για πάντα ή άναστάσιμη φωνή του Άγγέλου Σου. Έδΰ μέσα μου πραγματοποιείται κάθε ώρα και κάθε στιγμή και θά πραγματοποιηται στους αΐωνας των αΐωνων διά της πίστεως τό ιερό θαΰμα της Άναστάσεώς Σου.

Μ' αυτήν τη μουσική, την έσωτερική φωνή της ψυχής μας, άς χαιρετίσουμε, άγαπητοί μου φίλοι, τις μεγάλες κι' ιερές αυτές ήμέρες. Η άνέκφραστη αυτή φωνή, που αναδίνεται αΰθόρμητα από τά μύχια του έσωτερικού μας κόσμου, είναι ό καλύτερος κι' ώραιότερος ύμνος, είναι ή ή άγνότερη και τελειότερη προσευχή.

Μέ δη μου την άγάπη
Μελής Νικολαΐδης

Η ΝΕΟΛΑΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ
ΤΟΝ ΠΡΟΣΦΩΝΕΙ ΜΕ ΤΗΝ
ΠΑΤΡΟΠΑΡΑΔΟΤΟΝ ΕΥΧΗΝ:
ΠΟΛΛΑ ΤΑ ΕΤΗ ΣΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΙ!

Η όνομαστική έορτή της Α. Μ. του Βασιλέως Γεωργίου του Β' συμπίπτει πάλιν έφέτος με τάς χαρμοσύνους πασχαλινάς πανηγύρεις.

Ό λαός της Ελλάδος, εις τάς πόλεις και εις τά χωρία, αλλά και οί άπόδημοι και οί μακράν της Πατρίδος ζώντες Έλληνες θά την έορτάσουν με έγκάρδιον οικειότητα, όπως συνηθίζουν νά έορτάζουν τάς οικογενειακάς των έορτάς, διότι έγκάρδιοι και οικείοι υπήρξαν και μένουν πάντοτε οί δεσμοί του Έθνους με την Δυναστεΐαν Του, την όποιαν οί Πανέλληνες τιμούν και άγαπούν ως την πρώτην ελληνικήν οικογένειαν.

Ό Βασιλεύς Γεώργιος ό Β' ήμπορεί νά είναι υπερήφανος, διότι εύλαθής υΐός και έγγονος συντηρεί και συνεχίζει την παράδοσιν των άλησμονήτων προκατόχων Του. Έφορεύων επί της μεγάλης άναγεννητικής προσπάθειας, την όποιαν τόσον επιτυχώς διεξάγει από της επανόδου Του εις τόν θρόνον Του, εμπνέων και καθοδηγών, ένώνων εις την προσπάθειαν ταύτην όλους τούς Έλληνas, όντως άγαθός Βασιλεύς, κατέστησε την βασιλείαν Του περίοδον παντοδαπούς άνθήσεως και άνόδου της ζωής της Χώρας και του λαού Του και ή περίοδος αυτή θά παραδοθί εις την Ιστορίαν με τό όνομά Του.

Η νεολαία του Έθνους, της όποιας έγνώρισε πολλάκις την θερμήν προς Αδόν άγάπην, Τόν προσφωνεί με την πατροπαράδοτον εύχήν: Πολλά τά έτη σου Βασιλεΰ!

12.

(Συνέχεια)

«Η κυρά Μέλπω πρόβαλε κρατώντας σ' ένα πήλινο ωραίο πιάτο μερικά μελομακάrouνα να προσφέρει στο Στέφανο.

— Καλώς ώρισε, Στέφανε, του έιπε. Και σέ ανώτερα!

— Εύχαριστώ, κυρά Μέλπω, αποκρίθηκε ο Στέφανος.

— «Ηρθεσ να μās αποχαιρετήσης; — Τι; Τό ξέρετε; ρώτησε ο Στέφανος ξαφνιασμένος.

— Η Κλειώ γέλασε πάλι πειραχτικά.

— «Ο κόσμος τόχει τούμπανο, έιπε, κι' έμείς κρυφά καμάρι.

— Ναί, φεύγω για τον πόλεμο, διωλόγησε ο Στέφανος. Με τον 'Αλέξανδρο.

— Δεν πιστεύω να πολεμήσης, έκαμε η 'Ιφιγένεια.

— Είναι μικρός ακόμα, έιπε η κυρά Μέλπω. Έχει καιρό.

— Έχω καιρό, ψιθύρισε ο Στέφανος. Αργότερα... αργότερα... και με πιο σιγανή φωνή πρόσθεσε:

— Στην 'Ασία!

— Και τότε φεύγετε; ρώτησε πάλι η κυρά Μέλπω.

— Αύριο, αποκρίθηκε ο Στέφανος.

— Τόσο νηγόρα! φώναξε η 'Αλκα που δεν υπόρεσε να συγκρατηθή.

— «Ο 'Αλέξανδρος βιάζεται, έιπε ο Στέφανος.

— Γιατί;

— Δεν ξέρω.

Σώπασαν. Ο Στέφανος έφαγε τα μελομακάrouνα, ήπια ένα ποτήρι δροσερό νερό, εύχαρίστησε την κυρά Μέλπω.

— Φεύγω, έιπε. Καλήν αντάμωσι!

— Στο καλό, έιπε η κυρά Μέλπω κι' έσφιξε το μικρό στην άγκαλιά της.

Τά κορίτσια του έδωσαν το χέρι: — Στο καλό! Στο καλό! του φώναξαν. Και γρήγορα να ξαναγυρίσει!

— Σου έχω κάτι έτοιμάσει... Έκαμε δειλιά η 'Αλκα.

— Έτρεξε μέσα, άνοιξε ένα συρτάρι, έβγαλε ένα μακρύ μάλλινο πλεχτό, που το είχε πλέξει μόνη της. Τόδωκε στο Στέφανο.

— Νά το φορής, έιπε, στο λαιμό σου, να μην κρυώνεις...

Η κυρά Μέλπω κοίταξε χαμογελώντας την κόρη της.

— Εύχαριστώ, 'Αλκα, έιπε ο Στέφανος. Δέ θα κρυώνω μά θα το φορώ για να σέ θυμούμαι...

— Έχε ύγεια!

— Στο καλό! Στο καλό! φώναξαν πάλι όλα τα κορίτσια και συνώδευαν τον νεαρό ακόλουθο Ισαμει την πόρτα.

— Να γυρίσης γρήγορα! γρήγορα! του φώναζαν.

— Άμα έκλεισε η πόρτα η 'Αλκα στράφηκε κ' έιπε στις φιλενάδες της.

— Σήμερα πιά το παιχνίδι τελειώσει! Όταν θα γυρίση ο Στέφανος ξαναπαίζουμε!

Κ ε φ. 19.

Βουνά άγρια, πυκνά δάση, δρυς κι' έλατα, γεμάτα άλεπούδες, άρκούδες, λύκους κι' άγριογούρουνα. Δεν υπήρχαν έδω πολίτες' χωριά μονάχα βωμερά σκεπασμένα τους περισσότερους μήνες του έτους από χιόνια, οι άνθρωποι ήταν βάρβαροι, τριχωτοί, ντυμένοι προσιές, με τα πόδια τους τυλιγμένα σε παχιά δέματα.

Δεν υπήρχαν έδω καλλιτέχνες και φιλόσοφοι, μήτε θεάτρα, μήτε εύγενείς άγώνες στο δίσκο, στο άκόντιο, στο τοξέιο. Έδω οι άνθρωποι ήταν άκόμη άγριοι, έτρωγαν άκόμη βαλάνια και ρίζες κι' όμα κρέατα και μούγκριζαν σά θεριά.

Στά σκοτεινά αυτά δάση κατοικούσε η βάρβαρη φυλή των Μαϊδών, σά βορειότερα άκρα της Μακεδονίας, κοντά στη σημερινή πρωτεύουσα της Βουλγαρίας, τη Σόφια. Ο Φί-

λιππος πριν από λίγα χρόνια τους είχε κατακτήσει, είχε οίκοδομήσει φρουρία κι' άφηκε φρουρές. Τώρα οι βάρβαροι σήκωσαν επανάσταση, έσφαξαν τις μακεδονικές φρουρές κι' έβαλαν δικό τους βασιλέα. Έναντίον τους λοιπόν ο 'Αλέξανδρος κινάει τώρα για να τους τιμωρήσει και να' επιβάλει πάλι στους άντάρτες το κράτος του νόμου.

Την παραμονή που ήταν να ξεκινήσει ο 'Αλέξανδρος, μια γριά που τον είχε αναθρέψει κι' ήταν πιστή δούλα της μητέρας του, της βασίλισσας 'Ολυμπιάδας, κατά τα μεσάνυχτα χτύπησε την πόρτα του δωματίου του.

— Ο 'Αλέξανδρος δεν είχε ακόμα κοιμηθί. Γυμμένος στο παράθυρό του, κοίταζε τον έναστρο ούρανό βυθισμένος σε στοχασμούς. Ο Δίας έλαμπε λαμπρότερος απ' όλα τ' άλλα άστέρια και πίσω προχωρούσε κόκκινος ο φοβερός Άρης. Κι' ο Γαλαξίας χύνουνταν από τη μιάν άκρα τ' ούρανού ως την άλλη.

Μιά από τις μεγαλύτερες χαρές του 'Αλέξανδρου, που τάραξε βαθιά την ψυχή του, ήταν να κοιτάζει τη νύχτα τ' άστέρια τ' ούρανού. Μιά άλλη από τις μεγαλύτερες χαρές του ήταν ν' ακούη μουσική.

— Άν δεν ήμουν βασιλιάς, έλεγε κάποτε στον έπιστήθιο φίλο του 'Ηφαιστίωνα, θα παρνούσα τη ζωή μου να κοιτάζω τ' άστέρια και ν' ακούω μουσική. Τώρα όμως είμαι βασιλιάς κι' έχω μεγάλη εύθυνη.

Κι' έτσι άπόψε, κοιτάζοντας τ' άστέρια, συλλογίζονταν πώς αύριο είναι κρίσιμη ήμέρα στη ζωή του. Για πρώτη φορά παίρνει άπάνω του το βαρύ χρέος να οδηγήσει τον έλληνικό στρατό στον πόλεμο. Δεν είχε καμμιάν αμφιβολία πώς θα βγή νικητής' όμως η καρδιά του γτυπούσε δυνατά κι' ανιωθε σε όλο του το σώμα μιάν ανάλαφρη ανατριχίλα.

— Άξαφνα άκουσε πίσω του κάποιον να χτυπά την πόρτα.

— Θάνα! ο 'Ηφαιστίων, συλλογίστηκε. Έπιμένει να τον πάρω μαζί μου, μά έγώ δεν θέλω, γιατί η χώρα όπου πηγαίνουμε είναι άγρια κι' αν μās πλάκωση εκεί πέρα βαρύν γεμώνας, τί θ' άπονίνη ο άγαπημένος μου φίλος; Δεν είναι σκληραγωγημένος αυτός. Θ' άρρωστήση... Όχι, όχι, δέ θα τον αφήσω νάρθη!

Σηκώθηκε άπότομα, άποφασισμένος ν' άρνηθί τη χάρι αυτή στον καλύτερο φίλο του. Άνοιξε την πόρτα κι' είδε τη γριά Καλλιόπη, τυλιγμένη όπως πάντα στο μαύρο μποξά της.

— Τι τρέχει, παραμάννα; τη ρώτησε ξαφνιασμένος ο 'Αλέξανδρος. Τι ζητάς τέτοιαν ώρα;

— Η μητέρα σου σε θέλει, παιδί μου, αποκρίθηκε η γριά.

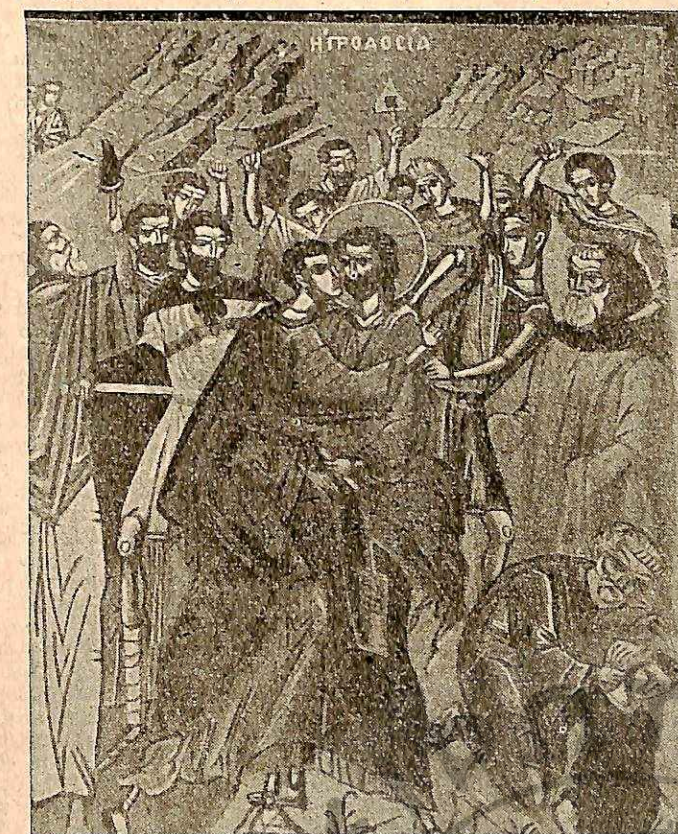
— Μήπως είναι άρρωστη; φώναξε

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ

Δυό φανταστικές άκροκορφές, κατόρθους και πολύρραμφες, καλύτερα δυό άκανόνιστα σπασμένοι όγκοι από κρύσταλλο, που άφίνουν ανάμεσά τους να φαίνεται ένα λίγο κομμάτι έναστρου ούρανού, τοποθετημένου στο βάθος, δίνουν τον τόνο κρούοντας προς το ύψηλόν του πάθους και υποτυπώνοντας την έκφραση ενός δραματικού κορυφώματος «με το φίλημα του δόλιου φίλου» που «ούτε στον Αισχύλο, ούτε στο Δάντη, που είναι οι άριστοτέχνες της τουφερότητας, ούτε στον Σαίξπηρο, τον πιο άγνό άνθρωπο καλλιτέχνη απ' όλους τους καλλιτέχνες, ούτε σ' ολάκερο τον κύκλο των Κελτικών μύθων και θρύλων, όπου η όμορφιά του κόσμου φαίνεται σά μέσα από μιάν όμιχλη δακρύων, δεν ύπάρχει τίποτα που να είναι ισόβαρο μά ούτε και ανάλογο στην άπόλυτη άπλότητα του πάθους που σμίγει και γίνεται ένα με το μεγαλείο της τραγικής έντύπωσης. Πρό όλιγου ακόμα έδω ήταν έρημα. Βυθισμένα τα πάντα μέσα σ' ένα αίσθημα άγωνιώδους άναμονής. Οι μαθηταί κατάκοποι και λυγισμένοι απ' τον πόνο, κοίτονταν παράμερα, ενώ εκείνος άγρυπνούσε με την ψυχή «περίλυπη έως θανάτου». Τριτη φορά που έρχεται και λέγει αυτοίς... Καθεύδετε το λοιπόν; Ιδού ήγγικεν ή ώρα... Έγείρεσθε, άγαμέν... Ιδού ήγγικεν ο παρὰδιδούς μες' κι' άκόμα μιλούσε και να που άνοίγει η κόλασι και ξεβράζει όλον τούτον τον τυφλό όχλο, που πιάνει το πέραςμα. Οι φανοί και οι λαμπάδες κάνουν ν' αντιλάμψη ο τόπος, δίνοντας ένα άγριο φωτισμό στα πρόσωπα, και μεταβάλλοντας εκείνες τις κορφές σε φαντασμαγορικές πυρίνες γλώσσες που γλύφουν τον ούρανό. Τά έίση και τά ξύλα σηκωμένα άπάνου, γε-

μίζουν τα πάντα από κίνησι' στη μέση όρθωμένος ο Χριστός. Τό άριστερό του πόδι πηδάει το κάτω περβάζι, ενώ το δεξιό πατά στη μέση του πίνακα. Και μέσα στο πλατύ αυτό άνοιγμα των ποδιών, ένα άνοιγμα πάλης, που κορυφώνει την κίνησι σε άνατίναγμα, κά-

κρυφή εύλογία συγγνώμης και συγκλείνονται οι όμοι έκούσια, άφίνοντας να τους συλλάβουν' έτσι η έπίδειξι αυτή, μακριά από το να φαντάξη γι' αντίσταση, μάς παρουσιάζεται σαν ένα αίφνidio άνατίναγμα, άνυπομονησίας' «Φίλε έφ' ό πάρει;». Εκείνος τον έχει πε-

«Κήπος και έν μέσω ο 'Ιούδας άγκαλιζόμενος τον Χριστόν και άσπαζόμενος αυτόν και όπισθεν του 'Ιούδα ο Πέτρος γονατιστός, έχων όποκάτω του ένα νεον στρατιώτην, κόπων με μαχαίραν το αντί του και γύρωθεν του Χριστού στρατιώται, άλλοι με έξυμνωμένα σπαθία, άλλοι με κοντάρια, άλλοι με φανάρια, άλλοι με φανούς, άλλοι κρατούντες τον Χριστόν και άλλοι τύπτοντες».

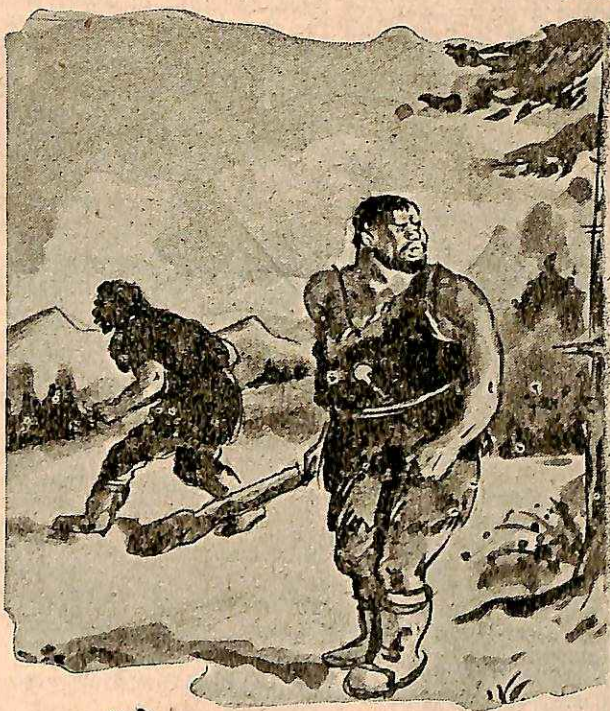
Ερμηνεία της Ζωγραφικής Τέχνης Διονυσίου του έκ Φουρνά.

νοντας να κυματίξη το άραχνούφασμένο «ίμάτιο» και ν' αναδείχνη όλη την πλαστική όμορφιά της άνδροπρεπέστερης κορμοστασίας, δέν άντίθεσι, δένονται αυτοθέλητα τά χέρια σε μια

ρικλείσει μέσα σ' ένα περιπαθή έναγκαλισμόν. «Χαίρε Ραββί!» ανάλαφρος σαν ένα άναπτέρωμα φτερού που το πήρεν ο άνεμος, ή σπουδαχτική και βιασμένη γρηγοράδα του, αυτό το πέ-

ταγμα έχει μέσα του κάτι τό τραγικά άκούσιο' τον έχει ρίξει πιά ή μοίρα στον κατήφορό της' «δ ποιεί, ποιεί τάχιον» υπερβολικά νέος' να μιá δλήθεια, — μιá αλήθεια αίσθητική — που προδίδει όλην την έλληνικήν αντίληψι, όπου δέ μπορούσε να ύποφέρη την αντινομίαν αυτή, να καταπρόδινη το γήρας, και που έβλεπε τά πάθη να βρίσκονται μάλλον προς το μέρος της νεότητος. Όραός! Πιο πολύ ήδυμανής' το λύγισμά του έχει τη λυγεράδα της σουάρας, που άνατινάχεται μέσα στο παράφορο του ήλιου μιās φλογερής ήμέρας. Κάτου από την κόκκινη αυτή και τόσο φιλάρεσκα περισφιγμένη χλαμύδα, άνησυχούν τά μέλη ενός Πραξιτελικού έφθήδου. Αυτή ή γοητεία άπλώνεται να συλλάβη και την ψυχή μας, που μόλις σταματιέται από το φθόνο του ματιού του. Αδ' το μάς έκμυστηρεύεται, ενώ σπαράζει άκόμα, το πόσο ύπέφερε όταν έβλεπε να σπάνεται το αλαβάστρινο μυροδοχείο και τά μακριά μαλλιά της Μαρίας ν' άποσκοιπίζουν τά πόδια του Κυρίου. Ένας ζωντανός πόνος' εκεί πλάι ο Πέτρος έχοντας γονατισμένο το Μάλχο το δούλο του άφαιρεί το «δτίον» γλυκαίνοντας λίγο το συνάισθημα με την αισθηματική αυτή κι' έλαφρά κωμική πράξι του. Είναι ο ίδιος κι' όταν άκούοντας τη φωνή του Ραββί πέφτη στα κύματα, κι' όταν δεν άφηνε να το πλυθούν τά πόδια, κι' όταν μετά την έπιτήμησί του μάς συγκίνησε ως τό δάκρυα με το «Κύριε μη τους πόδας μου μόνον, αλλά και τάς χείρας και την κεφαλήν». Πέρα μισοκρυμμένοι μακριά στο βάθος δύο μαθητές του, παρακολούθουν τά γινόμενα' έτσι έπρεπε οι γραφές όλες έχουν πληρωθή.

Σ. Δ.

Έδω οι άνθρωποι ήσαν άγριοι άκόμα...

"ΗΥΗ ΠΑΝΤΑ ΠΕΠΛΗΡΩΤΑΙ ΦΩΤΟΣ."

Η 'Ανάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι γιὰ μᾶς τοὺς "Ἕλληνες ἡ μεγαλύτερη γιορτή, «εὐροτῶν εὐροτῇ καὶ πανηγυρὶς πανηγύρεων». Ὁ Χριστὸς ἀνασταίνεται ἀπὸ τὸν τάφο, τώρα ποὺ ἡ Φύσι ξαναγεννιέται, μοσχοβολοῦν τὰ λουλούδια καὶ τὸ φῶς δίνει μίαν ἰδιαίτερη χαρὰ στὸ κάθε πλάσμα. Ἡ 'Ανάστασις τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ σύμβολο τῆς 'Αθανασίας. 'Αθάνατη ἡ Φύσι, ἀθάνατη ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ! Μὲ τὸ θάνατο πάτησε τὸ θάνατο ὁ Χριστὸς καὶ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος μὲ τὸ θάνατο κέρδισε τὴν ἀθανασία.

Ἡ ὁμνῶν δια τοῦ Πάσχα τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἕνα στεφάνι ἀμάραντο, φιλοτεχνημένο ἀπὸ τὰ πιδ μωρόπνοια ἀνθὲς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας. Μεγάλοι ποιητές, νέοι Πίνδαροι, χαρίσανε ὑστερα ἀπὸ τ' ἀριστουργήματα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας κί' ἄλλα τῆς νέας Θρησκείας, λόγια οὐράνια, γεμάτα φῶς, χαρὰ καὶ ὑγεία. Εἶναι παιᾶνες μεγαλόπνοοι γιὰ τὴ νίκη τοῦ πνεύματος καταπάνω στὸ σκοτάδι, παιᾶνες ἑλληνικοί.

«Νῦν πάντα πεπληρώται φῶς, οὐρανὸς τε καὶ γῆ καὶ καταχθόνια. Ἐορταζέτω γοῦν πᾶσα κτίσις τὴν ἑγερσιν Χριστοῦ, ἐν ᾗ ἐστερέωται».

«Τώρα ὅλα εἶναι γεμάτα ἀπὸ φῶς, ὁ οὐρανὸς κί' ἡ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια. Ἀς γιορτάζῃ λοιπὸν δακρυερῇ ἡ κτίσις τὴν 'Ανάστασις τοῦ Χριστοῦ, γιὰτὶ μὲ αὐτὴ στερεώθηκε».

«'Αναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί...».

«Σήμερα εἶναι μέρα ἀνάστασης, ἄς χαροῦμε ὅλα τὰ ἔθνη γιὰτὶ ὁ Χριστὸς μᾶς μετέθεσε ἀπὸ τὸ θάνατο στὴ ζωὴ καὶ μᾶς ἀνέθεσε ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανὸ...».

«Ἐλᾶτε, νὰ ποῦμε καινούργιο πιστό, ποὺ δὲ βγαίνει ἀπὸ ξερὴ πέτρα, ἀλλὰ ἀπὸ πηγῇ αἰώνιας νιότης π' ἀνέβρυσε μέσ' ἀπὸ τὸ μνήμα τοῦ Χριστοῦ».

Πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ τροπάρια εἶναι σὰν ἀρχαῖα ἀνάγλυφα ποὺ τὰ χτυπᾷ ὁ ἥλιος τὴν ὥρα ποὺ βγαίνει πρὸς ἀπὸ τὸν ὕμνητό:

«Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς ὁ θεηγόρος 'Αἰθιόκου, στήτω μεθ' ἡμῶν καὶ δεικνύτω φασφόνρον 'Αγγελον, διαπρυσιῶς λέγοντα: Σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ, ὅτι ἀνέστη Χριστὸς ὡς παντοδύναμος».

Ἐκεῖνος ὁ φασφόρος ἄγγελος, ποὺ φωνάζει διαπρυσιῶς, δὲν εἶναι ὁμοῖος μὲ τὴ φτερωτὴ Νίκη, ποὺ πετᾷ ἀπάνω στὴν ἀρχαία μετόπη, ἐκεῖ ψηλὰ στὸν γαλάζιο αἰθέρα τῆς Ἑλλάδας;

«Ὡς δὴντος ἱερά καὶ πανέορτος αὕτη ἡ σωτήριος νύξ καὶ φωταυγὴς, τῆς λαμπροφύρου ἡμέρας τῆς ἐγέρσεως οὐσα προάγγελος».

Τούτῃ ἡ φωταυγὴς νύχτα, ἡ προάγγελος τῆς λαμπροφύρου ἡμέρας τῆς λαμπρῆς, δὲν εἶναι τὸ Μεγάλον Σάββατο, ποὺ γεμίζει ἀπὸ χαρὰ ἀνεκλάλητη κάθε ἑλληνικὴ καρδιά, ὅπου δὲν τὴν

ἔκανε ἀνάσθητη ἡ ἀπιστία κί' ἡ ψυχροφθόρα περιφρόνησι στὴν παράδοσι; Τὸ ἴδιο πράγμα μὲ ἄλλα λόγια λέγει κί' ὁ Σολωμὸς στὸ ξημέρωμα τῆς λαμπρῆς:

«Καθαρῶτατον ἥλιο ἐπρομηνούσε τῆς αὐγῆς τὸ δροσάτο ὑστερὸ ἀστέρι» σύννεφο, καταχνιά, δὲν ἐπενούσε τοῦ οὐρανοῦ σὲ κανένα ἀπὸ τὰ μέρη. Κί' ἀπὸ κεῖ κινημένο ἀργοφυσούσε τόσο γλυκὰ στὸ πρόσωπο τ' ἀγέρι, ποὺ λὲς καὶ λείει μέσ' στῆς καρδιάς τὰ φύλλα: γλυκεῖα ἡ ζωὴ, κί' ὁ θάνατος μαυρίλας.

Αὐτοὶ οἱ ὕμνοι, αὐτὰ τὰ ποιήματα, εἶναι σὰν λουλούδια τοῦ βουνοῦ ραντισμένα μὲ τὴ δροσιὰ τῆς αὐγῆς. Γιὰ τοῦτο κί' ἡ ποιητικὴ ὀρθοδοξία, τὴ νύχτα καὶ τὴν αὐγὴ «συνάγει τὰ τέκνα τῆς πρὸς εὐφροσύνην».

«Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος, γενόμενος ἀνθρώπος, πάσχει ὡς θνητός, καὶ διὰ πάθος τὸ θνητὸν ἀφθάρσιος ἐνδύει εὐπρέπειαν...».

Τὸν θνητὸν ἀνθρώπον τὸν ντύνει μὲ εὐπρέπειαν ἀφθαρσίας! 'Αθάνατη ἑλληνικὴ ψυχὴ!

Ποῖο ἀπὸ τὰ ἐξαισία αὐτὰ κί' ἀτίμητα πετράδια νὰ παραβλέψῃς; Αὐτὸ τὸ σμαράγδι, ἐκεῖνο τὸ ζαφείρι, τὸ ἄλλο τὸ ζουμπρούτι!...

«Φωτίζου, φωτίζου, ἡ νέα Ἱερουσαλήμ, ἡ γὰρ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνέτειλε. Χόρευε νῦν κί' ἀγάλλου Σιών» αὐ δὲ ἀγνὴ φέρου Θεοτόκε, ἐν τῇ ἐγέρσει τοῦ τόκου σου».

«Ὡ θείας! ὦ φίλης! ὦ γλυκυτάτης σου φωνῇ! μεθ' ἡμῶν ἀνεδύσας γὰρ ἐπηγγέλλω ἔσεσθαι, μέχρι τεραστίων αἰώνων, Χριστὴ ἦν οἱ πιστοὶ ἀγκυραν ἐλπίδος κατέχοντες ἀγαλλόμεθα».

«Ὡ ἀγνότης ἀνέκφραστη! Σὰν ἀπόψε στὰ ἀγγελικὰ παιδικὰ χρόνια, λαγοκοιμώμαστε καὶ μᾶς νανουρίζαν οἱ καμπάνες, λὲς κί' ἡ χαρμόσυνη φωνὴ τους ἐρχότανε ἀπ' ἕναν κόσμον πρὸ μακάριον κί' ἀπὸ τὸ οὐράνιο ὄνειρο ποὺ βλέπαμε!

Ἐυπνῶντας μὲ τὴ δροσιὰ τῆς νύχτας, βρισκόμουν σ' ἕνα ἐξωτικό μέρος. Πέρα θαμνόμεγγε μέσα στὴ νύχτα ἡ θάλασσα, τὰ χαμηλὰ βουνὰ μαυρίζανε δίχως νὰ σαλεύουνε, μυστήριον τὰ σκέπαζε. Ἀπὸ πάνω μᾶς στεκότανε ὁ οὐρανὸς κεντημένος ἀπὸ τὰ ἀναρίθμητα τ' ἀστρά που τρεμοσβήνανε. Ὁ βαθὺς θόλος τοῦ γιόμιζε ἀπὸ οὐράνια ἄρμονια. Ὁ ἀγέρας μοσχοβολοῦσε ἀπὸ τὰ ἀγνὰ ἀνθὲς τῆς γῆς, ποὺ σκιρτοῦσε ἀπὸ ἀγαλλίασι. Κάπου-κάπου ἀκουγότανε κανένα κουδούνι ἀπὸ κάποιο πρόβατο π' ἀναχάραζε κρυμμένο στὸ σκοτάδι. Γύρω μου λαμπάδες ἀναμμένες, οὐκ νὰ καθρεφτίζονταν τ' ἀστρά τ' οὐρανοῦ κάτω στὴ γῆ. Στὴ μέση στεκότανε ὁ παπᾶς καὶ δίπλα του οἱ ψαλτάδες. Ὁλοτρόγυρα ἀπλοὶ ἄνθρωποι στεκότανε ξεκούφωτοι, τσομπαναραῖοι, ψαράδες, ζευγάδες, γυναικες μαγουληκωμένες μὲ μαντίλες σὰν τὴν Παναγιά.

Ὁ παπᾶς στεκότανε μπροστὰ στὸ Βαγγέλιο ποὺ ἦτανε ἀπιδωμένο σ' ἕνα ἀναλόγι. Ἦτανε σὰν τὸν προφήτη Ἰεζεκιήλ, μαῦρος ἀπὸ τὸν ἥλιο, ἄνθρωπος τοῦ βουνοῦ, ψηλὸς καὶ νηστεμένος, κί' εἶχε μιά μεγαλοπρέπεια. Ἀσπροντυμένος «ὡς φασφόρος ἄγγελος», μὲ τὸ φελόνι, τὸ ἐπιγονάτιο καὶ τὰ χρυσὰ ἐπιμάνικα. Τὰ μαλλιά του χωρισμένα στὴ μέση σὰν τοῦ Χριστοῦ, ἀνεμιζότανε ἀλαφρὰ στὴν αὐρα τῆς νύχτας, ἀπάνω σ' ἀσκητικὸ πρόσωπό του ἦτανε ζωγραφισμένη μιά βαθεὶ ἀξιοπρέπεια καὶ θρησκευτικὴ αὐστηρότητα. Τὰ ἡλιοκαμένα χέρια του σιγοτρεμάνε ἀπὸ τὴ συγκίνησι πὼς θάλεγε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς 'Αναστάσεως.

Σὰν παύανε οἱ ψαλτάδες γινότανε σιωπὴ. Τὰ βουνὰ στεκότανε μακριὰ μέσα στὸ σκοτάδι. Τὸ πολυκάντηλο τ' οὐρανοῦ κρεμότανε ἀποπάνω μας μὲ σιωπὴ. Μονάχα μιά λεπτὴ αὐρα φυσούσε καὶ σάλευε τὰ φύλλα τῶν δέν

τρων καὶ τὶς λαμπάδες. Τότε ἀκουγότανε ἡ φωνὴ τοῦ παπᾶ, τρεμάμενη, κί' ὅπως ἔβγαине ἀπὸ τὰ χεῖλιά του, ἀνέβαινε ὡς θυμίαμα πρὸς τὰ ἀστρά.

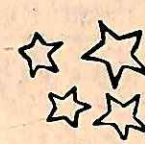
«Ἐκ τοῦ κατὰ Μάρκον 'Αγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου, καὶ Σαλώμη, ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσι τὸν Ἰησοῦν. Καὶ λίαν πρωὶ τῆς μιᾶς Σαββάτου ἐρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον ἀνατελλάντος τοῦ ἡλίου...».

Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιῶς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν καὶ ἐξεπαυθῆσαν...».

Καὶ σὰν τελείωσε τὸ Εὐαγγέλιον, θύμισαι τρεῖς φορὲς κί' ἔλεγε: «Δόξα τῇ ἀγίᾳ καὶ ὁμοουσῇ καὶ ζωοποιῷ καὶ ἀδιαιρέτῳ Τριάδι, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων» κί' ὑστερὰ ἔψαλνε θριαμβευτικὰ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Ἐκεῖνος ὁ παπᾶς ἦτανε σὰν ἀρχαῖος ἱερεὺς. Τὰ γένεια του καὶ τὰ μακριὰ μαλλιά του ποὺ πέφτανε στὶς πλάτες του, τὸν δαίχνανε ὁμοῖο μὲ Βυζαντινὸ εἰκόνημα. Ἡ πίστι φαινότανε

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (5ης Μαΐου)

Ὁδὸς ὁδίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς: εἰρήνῃ ὁμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰρήνῃ ὁμῖν καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, καὶ ἐγὼ πέμψω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς: λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον. Ἄν τινὼν ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφήνεται αὐτοῖς, ἂν τινὼν κρατῆτε, κεκράτηνται. Θωμᾶς δὲ εἰς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Διδυμοῦς, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐλεγον οὖν αὐτῶν οἱ ἄλλοι μαθηταί: ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς: ἂν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὅκτω πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἐρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν: εἰρήνῃ ὁμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ: φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὅδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. Καὶ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ: ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς: ὅτι ἐωράκες με, πεπίστευκας: μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσῃτε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Εἰς τὸ ἔναντι Εὐαγγέλιον τοῦ Ἰωάννου, ὁ Εὐαγγελιστὴς αὐτὸς μᾶς διηγείται τὴν δυσπιστίαν τοῦ μαθητοῦ τοῦ Χριστοῦ Θωμᾶ, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου ἐδεσθίουσαν αὐτὸν διὰ τὴν Ἀνάστασιν, ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη νὰ ἀμφισβᾷ. Δὲν πείθεται οὔτε εἰς τοὺς συμμαθητάς του, οὔτε εἰς τὰς πολλὰς ἄλλας μαρτυρίας ποὺ ἐπεθεδαίνονταν τὴν Ἀνάστασιν. Δι' αὐτὸ καὶ ὁκτὼ ἡμέρας ἔπειτα ἀπὸ τὴν Ἀνάστασιν — ἡμέραν ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας τὴν ἔχει ἀφιερῶσει εἰς τὴν ὁμολογίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ δυσπίστου Θωμᾶ περὶ τῆς ἀληθείας τῆς Ἀναστάσεως — ὁ Κύριος ἐμφανίζεται καὶ πάλιν εἰς μαθητὰς του καὶ προσκαλεῖ τὸν Θωμᾶν νὰ τὸν ἴδῃ καὶ τὸν ψηλαφήσῃ διὰ νὰ πεισθῇ καὶ αὐτός. Καὶ ὁ Θωμᾶς τότε ἀνεφώνησεν: «ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου». Ἀπειροὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ποὺ ἐδίστασαν καὶ διστάζουν ἀκόμη νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Ἐνῷ λέγουν πὼς θέλουν νὰ μάθουν τὴν ἀλήθειαν, ἐν τούτοις ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀπιστίας, ἀδιαφοροῦν καὶ καφεύουν εἰς τὴν μεγάλην ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου μας.

Ἄλλα ποῖα εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀπιστίας των; Ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ἔχει ἀπειρα πιστήρια καὶ μαρτυρίας; Ἀπειροὶ ἄνθρωποι, ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων, ἀγράμματοι καὶ σοφοί, ἐθῶς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου ἐπίστευσαν καὶ πιστεύουν εἰς αὐτό. Ἀλλὰ τότε ποῖα αἰτία κάνει τοὺς ἀπιστοῦντας νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν εἰς τὸ σκότος; Ἄν ἐξετάσωμεν προσεκτικὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς θὰ πεισθῶμεν ὅτι ἐκεῖνο ποὺ τοὺς ἐμποδίζει νὰ πιστεύσουν εἶναι ἡ ἁμαρτία. Εἶναι ἀδύνατον ἐκεῖνος ποὺ εἶναι παραδομένος στὴν ἁμαρτίαν καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἔχει διατεθῇ κατὰ τῆς ἀληθείας νὰ πιστεύσῃ. Ἀνθρώπος ὑπερήφανος, ποὺ ἔχει μεγάλην ἰδέαν διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὴν ἀξίαν του, ἄνθρωπος ποὺ νομίζει ὅτι ὅλα τὰ ἔρει, ἄνθρωπος ποὺ κανένα δὲν θεωρεῖ ἀνωτέρον του, σὸ τέλος θάβει νὰ πιστεύῃ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πλησθῇ. Δηλαδὴ χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνει ἀκολουθεῖ τυφλὰ τὸν Σατανᾶν. Ἐκεῖνος καθὼς ἔρομε ἀρχικῶς ἦταν ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ σὸ τέλος ἐπειδὴ ἐπίστευσε ὅτι τοῦ ἦταν δυνατόν νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸς Θεός ἢ καὶ ἀνώτερος ἀκόμη, κατήχησε νὰ γίνῃ πονηρὸν πνεῦμα καὶ ἐξεδιόχθη μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ τώρα καὶ πάντοτε ἄλλον προορισμὸν δὲν ἔχει παρὰ πὼς θὰ κἀνῃ ὅποιοδήποτε κακόν.

Ἄλλοι πάλιν ἄνθρωποι, ἐπειδὴ μόνη φιλοδοξία ἔχουν τὸ πὼς θὰ δοξασθοῦν ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους των, φθάνουν στὴν ἀπιστία. Διὰ νὰ δείξουν πὼς εἶναι ἄνθρωποι προοδευτικοί, ἀρνούνται τὸν Χριστόν. Διὰ νὰ μὴ θεωρηθοῦν ὀπισθοδρομικοί, περιφρονοῦν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἐπειτα ἄνθρωποι ἀνήθικοι καὶ ἄσωτοι, ἄνθρωποι βουτηγμένοι μέσα στὴν ἁμαρτίαν, ἄνθρωποι ποὺ μόνο σκοπὸ ἔχουν τὰς σαρκικὰς ἀπολαύσεις εἶναι ἀδύνατοι νὰ πιστεύσουν. Δὲν εἶναι ἀξιοὶ νὰ ἐπιβληθοῦν στὸν ἑαυτό τους καὶ νὰ ἀπαρνηθοῦν τὰ ἔργα τοῦ Διαβόλου. Αὐτοὶ δὲν πιστεύουν στὸ Εὐαγγέλιον, γιὰτὶ αὐτὸ ἀκριβῶς καταδικάζει τὴν ἀσωτεία καὶ τὴν ἀκολασία των. Κάθε εἶδος ἁμαρτίας εἶναι ἐμπόδιο στὸν ἄνθρωπον νὰ πιστεύσῃ στὸ Εὐαγγέλιον.

Ἄλλὰ αὐτὸς ὁ Χριστὸς προλέγει ρητῶς εἰς ἡμᾶς ὅτι «ὁ ἀπιστήσας κατακριθήσεται». Δηλαδὴ τοὺς ἀπιστοῦντας περιμένει ἡ καταδίκη καὶ τιμωρία. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἄς προσέχωμεν εἰς τὸν βίον μας, ἄς ἀποφεύγωμεν ἐκείνους ποὺ ἀπιστοῦν καὶ εἰρωνεύονται τὰς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου μας. Ἀς βαδίζωμεν πάντοτε ἔχοντες ὁδηγὸν αὐτὸ καὶ μόνον.

Τὸν ἄνθρωπον ποὺ εἶναι, σὸ πρόσωπό του, στὴ φωνὴ του, στὶς μετρημένες κινήσεις του. Αὐτὸς ὁ ἀγράμματος ἔχει μιά μεγαλοπρέπεια ποὺ δὲν τὴν ἔχουν οἱ σοφοί κί' οἱ ἐξελεγχμένοι μὲ κείνη τὴ φωνὴ ποὺ δὲν ἔχει κανένας παλμό, μὲ κείνη τὴ φυσιογνωμίαν ποὺ μοιάζει μὲ γιαντρί, ἢ μὲ δικηγόρο. Ἐκεῖνος ἦτανε ἐμπνευσμένος, ἦτανε ἀληθινὸς μύστης! Ἐκεῖνος ἦτανε ὁ τύπος μιᾶς φυλῆς ἀρχαίας καὶ πνευματικῆς, πρωτόγονος, γεμάτος χαρακτῆρα καὶ πάθος, χωρὶς θεατρισμούς καὶ ἐπιδείξεις βέβηλες.

Ἀχ! ἄς ξανάκουγα τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Ἀναστάσεως ἀπὸ ἕνα τέτοιο ἀπλοῦκό στόμα! ***

Σύμφωνη μὲ τὰ αὐστηρὰ καὶ μεγαλόπρεπα ποιήματα, ἦταν κί' ἡ μουσικὴ τους, μουσικὴ ἀρχαία, ποὺ δὲν τὴν ἔχει κανένας λαὸς στὸν κόσμον, πόπρεπε νὰ τὴν φυλάγοιμε σὰν θησαυρὸν. Καὶ ὅμως, κί' αὐτὴ τὴ χαλάσαμε, κί' αὐτὴ τὴ φέραμε στὸ τραγοῦδάκι ἐν ὀνόματι, τάχα, τῆς ἐξελέξεως. Φραγκολεβαντινὰ. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φωτίσῃ στὸν κατήφορον ποὺ πήραμε.

Δὲν καταλάβαμε τοῦτο τὸ ἀπλὸν πρᾶγμα, πὼς ἡ μουσικὴ αὐτὴ εἶναι τὸ φυσικὸ ροχὸν ποὺ πάει στὸν ρυθμὸ αὐτῶν τῶν ποιημάτων, καὶ ὅτι μεγαλύτερα ἀμάθεια κί' ἀναίσθησις δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τοῦ νὰ νομίζῃ κανένας πὼς μπορεῖ εὐκολα, σὰ καλὰ καθούμενα, νὰ βάλῃ μουσικὴ διαφορετικὴ σὲ φράσεις καὶ λέξεις ἀρχαῖες, κατωμένες γιὰ τὴ βυζαντινὴ μουσικὴ. Γιὰ τὴ μουσικὴ ποὺ θέλουν πρέπει νὰ κάνουν τροπάρια ἀνάλογα, γραμμένα μὲ πνεῦμα μελοδραματικὸ καὶ μὲ τὰ ἀνόητα λόγια αὐτῶν τῶν τραγοῦδιων. Ἀς ἀφήσωμεν ἀπείραχτα αὐτὰ τὰ θάνατα ἀνθὸ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, ποὺ αἰώνως θὰ εὐωδιάζουν.

Ἐμεῖς ὅμως θὰ ψάλλουμε τὸ Πάσχα τὸ μουσικόν, τὸ ἀριστοῦργημα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς:

«Πάσχα τὸ τερπνόν, Πάσχα Κυρίου Πάσχα, Πάσχα πανσεβάσμιον ἡμῖν ἀνέτειλε, Πάσχα ἐν χαρᾷ ἀλλήλους περιπτύξωμεθα» ὁ Πάσχα λύτρον λύπης! Καὶ γὰρ ἐκ Τάφου σήμερον, ὡς περ ἐκ παστοῦ ἐκλάμφας Χριστός, τὰ γύνακα χάρας ἐπλησε λέγων. Κηρύξατε Ἀποστόλοις...».

Φώτης Κόντογλου

Ο ΣΑΝΤΑΡΟΖΑ ΣΚΟΤΩΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΚΕΜΒΡΙΟΣ το 1824... Ένα ψυχρό πρωινό στο Ναύπλιο αποβιβάζονταν ένας ψηλός και ωραίος κύριος, με ευγενικά χαρακτηριστικά, με στρατιωτικό παράσημα... Φαινόταν μορφωμένος... Για την Ελλάδα της εποχής εκείνης ήταν φαινόμενο!... Επισκέφθηκε τις αρχαιότητες της 'Επιδάουρου, της Αίγινης και των Αθηνών και λίγες ημέρες αργότερα—στο 1825—αφού συνάντησε τον Μαυροκορδάτο, παρουσιάστηκε με συστατικό γράμμα στον Κουντουριώτη, πρόεδρο του 'Εκτελεστικού, ζητώντας να γίνει δεκτός ως έθελοντής στον 'Ελληνικό στρατό...

Ο Κουντουριώτης είχε βαρυνεστεί με τις «έθελοντικές» προσφορές των ξένων... Βέβαια εκτιμούσε τους αληθινούς φιλέλληνες που κατέβαιναν στην Ελλάδα για να πολεμήσουν από πραγματική ιδεολογία, από έρωτα προς την ελευθερία των υποδούλων εθνών... Μά ανάμεσα σ' αυτούς υπήρχαν και οι άνεπιθύμητοι. Ήταν όλοι εκείνοι, που άπλοι στρατιώτες, ήρχοντο στην Ελλάδα για να πάρουν βαθμούς, να αποκτήσουν πλούτη, να γίνουν τέλος κάτι που στις πατρίδες τους θά ήταν αδύνατο να καταφέρουν... Και άνθρωποι ακόμη που διώκοντο από τις Κυβερνήσεις τους, για δουλειές ίσως-ίσως του ποινικού νόμου, έρχονταν στην Ελλάδα να πολεμήσουν. Αυτοί δεν ήταν εύπρόσδεκτοι στην Ελλάδα και η Διοίκησης ή 'Ελληνική τους δεχόταν με δυσφορία...

Για τέτοιον πήρε ο Κουντουριώτης, εκείνη τη μέρα τον επισκέπτη που ζητούσε να παρουσιασθή μπροστά του... —Θα είναι, είπε, κανείς στρατιώτης, που έρχεται στην Ελλάδα να γίνει στρατηγός.

Αλλά τί να κάμει; Τον δέχτηκε, μά του έκαμε ψυχρή υποδοχή, και το παρουσιαστικό του από την πρώτη στιγμή μπορούσε να του προκαλέσει την εμπιστοσύνη. Η προκατάληψις, βλέπετε, είναι κάποτε κακός οδηγός.

—Τί θέλετε; τον ρωτά.
—Νά μου δώσετε την άδεια να υπηρετήσω ως έθελοντής!...

Κι' έπιασε μια ενδιαφέρουσα κουβέντα μαζί του...

Ο Κουντουριώτης προσπαθούσε να τον αποθαρρύνει. Ο συνομιλητής του όμως είχε πάντα έτοιμες τις ανδρικές απαντήσεις του...

—Δεν έχετε όμως παρά να απαντήσετε στενοχώριες εδώ στην Ελλάδα, τώρα που ήλθατε.

Μά ευγενικός, αγέρωχος όμως, ο έθελοντής απάντησε στον Κουντουριώτη πως είναι συντηρισμένος στις στενοχώριες. Τις γνωρίζει καλά, όπως γνωρίζει και τις φυλακές και την πείνα. Ξέρει επίσης ακόμη καλά τις κακουχίες, όπως και την υποχρέωση που έχει κανείς να χύνη το αίμα του υπο-

στηρίζοντας την υπόθεσι υπέρ της οποίας ετάχθη έθελοντής...

Ο Κουντουριώτης έκλονισθη προς στιγμήν μά δεν υπέχωρησε. Δέχτηκε την προσφορά του έθελοντού, μά ήθέλησε περισσότερο να δοκιμάση την ειλικρίνειά του.

—Και ποιόν βαθμόν ζητείτε;

—Του άπλου στρατιώτου, απάντησε με απλότητα ο έθελοντής...

—Εδώ τά έχασε ο Κουντουριώτης.

—Του άπλου στρατιώτου;

—Μάλιστα.

—Μά δεν είσθε αξιωματικός εις την πατρίδα σας;

—Είμαι.

—Και ποιός ο βαθμός σας;

—Εις την πατρίδα μου ήμουν ύπουργός των Στρατιωτικών, απάντησε με

Σαντόρε Σανταρόζα

κάποια συγκίνηση μά και στενοχώρια ο έθελοντής.

Ο Κουντουριώτης ήταν πλέον σατισμένος! Κατάληκτος!...

—Μά ποιός είσθε επί τέλους; Πώς λέγεσθε;

—Είμαι 'Ιταλός, από το Σαμπιλιάνο του Πεδεμοντίου και λέγομαι Κόμης Σαντόρε Σανταρόζα...

Και έξηγησε στον Κουντουριώτη, που έφευγε από καταπληξέως εις κατάπληξιν:

—Γνωρίζω τον τραχύν βίον του στρατιωτικού και δεν ζητώ ούτε πλούτη ούτε δόξα. Άπλως την τιμή να αγωνισθώ για την Ελλάδα...

Μά δεν επρόφθασε να τελειώση, γιατί ο Κουντουριώτης είχε αγκαλιάσει τον ένδοξο επαναστάτη του Πεδεμοντίου...

Γνώριζε καλά το όνομα... Ήταν παιδί του συνταγματάρχου Σανταρόζα και έλαβε μέρος στις μάχες κατά του Ναπολέοντος... Όταν ο Ναπολέων κατέκτησε την πατρίδα του απ-

εσύρθη από τας τάξεις του στρατού και επιδόθηκε εις μελέτες κλασσικές. Εγνώρισε μ' αυτές το αρχαίο ελληνικό κλέος. Αργότερα γίνεται Δήμαρχος και Νομάρχης. Όταν όμως έπεσε ο Ναπολέων, ο Σαντόρε Σανταρόζα επανήλθε στο στρατό, έτέθη επικεφαλής επαναστάσεως κατά της Αυστρίας και κατάφερε να απελευθερώση την πατρίδα του. Στην προσωρινή επαναστατική Κυβέρνησι που συστήθηκε έγινε ύπουργός των Στρατιωτικών. Μά η επανάστασις απέτυχε. Η Αυστρία την κατέστειλε και ο Σανταρόζα εξόριστος φεύγει για τη Γαλλία, την 'Ελβετία, την 'Αγγλία, όπου και γίνεται μέλος του φιλελληνικού κοιμτάτου. Και από κει κατεβαίνει στην Ελλάδα για να πολεμήση υπέρ της ανεξαρτησίας της...

Καταντροπιασμένος ο Κουντουριώτης για τη στάσι του απέναντι του ευγενικού 'Ιταλού φιλέλληνα, δέχτηκε άμέσως την προσφορά του Σανταρόζα και δεν θέλησε να του χαλάση το χατήρι να τον στείλν υπό τον Μαυροκορδάτο με βαθμό! Τον δέχτηκε σαν άπλο στρατιώτη και τον κατέταξε στα σώματα της Πύλου. Για κει και έφυγε.

Ο 'Ιμπραήμ την εποχή εκείνη ένωχλούσε τους Έλληνες... Η Σφακτηρία ήταν ένα καλό, άριστο προπύργιο, που θα προφύλασσε τη Μεσσηνία από την επιδρομή της άραπιάς. Ο Σανταρόζα υπέδειξε στους άρχηγούς την όχύρωσί της. Μά που να άκούσουν τον άπλο στρατιώτη...

Όταν άποφασίστηκε η όχύρωσις ήταν πλέον άργά... Ο Σανταρόζα ήξερε πολύ καλά πως όσοι θά πήγαιναν να προασπίσουν τη Σφακτηρία ήταν καταδικασμένοι. Μά δεν δίστασε. Πήγε στις 25 'Απριλίου 1825 μαζί με τον 'Αναγνωσταρά... Δύο χιλιάδες άραπάδες ήλθαν την άλλη μέρα κατεπάνω τους... Κι' αυτοί ήσαν μια χούφτα... 100 έπάνω κάτω παλληκάρια. Μά πολέμησαν. Ο Σανταρόζα άγωνίστηκε σαν λιοντάρι. Στήθος με στήθος πολέμησε με τους έχθρους. Και στο τέλος έπεσε κι' αυτός, όπως και οι άλλοι, οι περισσότεροι—λίγοι κατέφεραν να διαφύγουν—έπεσε μαχόμενος υπέρ της 'Ελλάδος...

Η ελεύθερωμένη 'Ελλάς του έστησε μνημείο... Ένας δρόμος στην 'Αθήνα πήρε το όνομά του... Στην Ελλάδα γιορτάσθηκε και η έκατονταετηρίς του με τιμές στους άπογόνους του...

Μά ο Σαντόρε Σανταρόζα θά ζή πάντα στις 'Ελληνικές ψυχές... Σαν δεν μπόρεσε να χύση το αίμα του για την ώραία πατρίδα του, την 'Ιταλία, ήλθε και πολέμησε για την ελευθερία της δεύτερης πνευματικής του πατρίδας... Της πατρίδος των μελετών του, της πατρίδος του κλασσικού πολιτισμού...

Και της έδωσε τη ζωή του...

Αγγ. Μεταξάς

ΕΡΑΣΑΝΕ, βέβαια, πολλά χρόνια από τότε. Μά η ανάμνησι της πρώτης εκείνης Λαμπρής μένει ασάλευτη στην καρδιά μου κι' έρχεται κάθε φορά, που ξανακάθομαι στο ανα-

στάσιμο τραπέζι, και με περικυκλώνει με την ανέκφραστη γλυκύτητά της. Την ώρα κείνη όλα μεταμορφώνονται γύρω μου. Βλέπω τον πατέρα, καθισμένον μ' έπισημότητα και με πρόσχαρο χαμόγελο στη μέση, τη μητέρα δόξαρη και άνησυχη, μήπως όλα δεν έχουν έτοιμασθή, μήπως όλα δεν είναι στη θέσι τους, τα μικρότερα αδέρφια μισοκοιμισμένα στα καθίσματα τους, τη γιαγιά σέ μιάν άκρη, στο παραγώνι, πλημμυρισμένη από την ευτυχία του Χριστού, που άναστήθηκε για όλους τους ανθρώπους και πολύ περισσότερο για τους πράους, τους καλόθλους και τους υπομονετικούς σαν αυτή. Εύωδια πορτοκαλιάς και διπλής βιολέττας και παχαλιάς ξεχειλίζει στο σπίτι. Κι' από τ' άνοιχτό παράθυρο έρχονται παιγνιδιστές, έπάνω από τα πράσινα και τα γαλάζια κύματα, οι πρώτες άναλαμπές της αύγης. Γιατί εκεί πέρα, στην ήσυχη πολιτεία της λιμνοθάλασσας, καθώς και σε πολλούς άλλους ελληνικούς τόπους, η 'Ανάστασις γίνεται άργά, μετά τα μεσάνυχτα.

Ορθρος Κυριακής. Ξαναβλέπω τον έαυτό μου, σφηνωμένο με περισσό καμάρι σ' ένα κάθισμα, στο λαμπρικό τραπέζι, κάτω από την προστατευτική ματιά του πατέρα, κάτω από τη χαρούμενη σιορήν της μητέρας. Τα μικρότερ' αδέρφια, ξυπνημένα από το θόρυβο της έτοιμασίας κι' άποφασισμένα με κάθε τρόπο να μη λείψουν από τη χαρά της σπιτικής γιορτής, δεν έχουνε τίποτε να καμαρώσουν. Περιμένουν μονάχα ήσυχα-ήσυχα την ώρα που θά τσουγκρίσουν τ' αυγό και που θά ξαναπάνε να κοιμηθούν.

Είναι η πρώτη φορά που κατορθώνω να νικήσω το μεγάλο πειρασμό της νύστας και νομίζω, πως κάποιο άλλοι ώτικο φώς περικυκλώνει την ύπαρξί μου. Πόσες φορές χρειάστηκε να παρακαλέσω τον πατέρα, για ν' άποφασίσω να με έυπνήση τα μεσάνυχτα και να με πάρη μαζί του! Μά δεν κατόρθωσα τη νύχτα κείνη να κοιμηθώ. Έτσι βρέθηκα έτοιμος, ντυμένος τα γιορτινά μου, δόξαρος κι' άσυγκράτητος την ώρα που ξεκινούσαν οι μεγάλοι για την έκκλησι! Α! τι ανάμνησι είναι αυτή! Πόσο αλλιώτικη, πόσο άπεριγραπτα μαγευτική, μου φάνηκε η πολιτεία της λιμνοθάλασσας, μόλις κατέβηκα τη σκάλα του σπιτιού κι' άντικρυσα μέσ' από την δάσνιοιτη πόρτα τα ήσυχαμένα νερά, που σιγοκουβέντιαζαν φιλικά με τα λαμπρόφωτα αστράκια και τα φωτοπλημμυρισμένα παράθυρα των άλλων σπιτιών. Οι δρόμοι μονάχα ήταν ακόμα σκοτεινοί, γεμάτοι ίσκιους, που συμμαζεύονταν τρομαγμένοι στις άγκωνιές και στις έμπαιτες και περίμεναν την ώρα του Κυρίου, για να πάνε στο καλό και να οδήσουν άθόρυβα μέσα στη λάμψη των άναστάσιμων λαμπάδων.

Ο πατέρας με κρατούσε από το χέρι σφιχτά κι' εγώ κρατούσα με το άλ-

Η ΜΑΚΡΙΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙ

λο μου χέρι την δλόασπη λαμπάδα μου κι' είχα το μυαλό γεμάτο μαγευτικές όνειροφαντασιές, σά να πήγαινα σε κάποιον παράδεισο. Και μη δεν ήταν παράδεισος ή έκκλησι! που μάς δέχτηκε και μη δεν ήταν ύμνοι από στόματα άγγελικά οι μελωδίες, που χύθηκαν στ' αυτιά μας, μέσα στην τερπνή σιγαλιά, μόλις περάσαμε το κατώφλι της; Η έκκλησι! ήταν στρωμένη με κλαδιά δάφνης και πορτοκαλιάς. Οι πολυέλεοι έστεκαν σθημένοι και περίμεναν την ώρα τους. Και τα παιδιά του χορού, όρθια δλόγυρα στον ψάλλη, συνώδευαν με την άσθενική τους φωνούλα τον κανόνα. Θεέ μου! πόσο τά ζήλευα! Ήταν μάλιστα ανάμεσα τους κι' ένα παιδί από τη γειτονιά μου, άρκετά χρόνια μεγαλύτερο μου, ένα φιλόλιγνο άσουλού-πωτο και κακοτράχαλο παιδί, που πάντα μου έκανε τον καμπόσο και που κάθε τόσο μου έριχνεν από το στασίδι του ματιές, που τις αίσθανόμουν περιγελαστικές, σά να ήθελε να σημάδεψη την παρουσία μου την αταίριαστη, ανάμεσα στους μεγάλους, τη νύχτα εκείνη. Μά εγώ δεν έχανα τον καιρό μου με το άσυλλόγιστο τουτο παιδί. Έστεκα γεμάτος γοητεία κι' έβλεπα δλόισια στο ίερό, περιμένοντα να βγί, καθώς με δασκάλεψεν ο πατέρας, ο παπας με το φώς. Κι' ήταν ο παπας τοτός ένας γέρος, πολύ γέρος, με άσπρα, κάτασπρα μαλλιά—σαν τους γέρους των παραμυθιών—ή ράχι του είχε καμπουριάσει και τον λυπόμουν κατάκαρβα, γιατί ήξερα πως κάθε χρόνος που περνάει στοργυλοκάθετα έπάνω στη ράχι του ανθρώπου και τη βαραίνει. Φαντάσου, πόσα χρόνια θά πέρασαν από τότε που γεννήθηκεν ο κάτασπρος εκείνος άγαθός παπας, για να είναι τόσο καμπουριασμένος! Μά και τί νιάτα και τί όμορφα άπόχτησε ξαφνικά, σαν πρόβαλε με το κερί άναμμένο στην ώραία πύλη κι' άρχισε να ψάλλη το «Δεύτε λάβετε φώς εκ του άνεσπέρου φωτός!». Αμέσως ο καντηλανάφτης έτρεξε ν' άνάψη τους πολυέλεους κι' ο κόσμος στριμώχτηκε γύρω από τον παπά, για ν' άνάψη τη λαμπάδα του από τη δική του. Άναψε κι' ο πατέρας του, έδωσε και σε μένα το φώς του Χριστού και βγήκαμε στην πλατεία. Η νύχτα ήταν χλιαρή, άκύμαντη κι' ευωδιασμένη. Μά σαν άντηχησε το «Χριστός Άνέστη» κι' άρχισαν οι καμπάνες να γεμίζουν την άτμόσφαιρα με τους γοργούς και βροντερούς των αντίλαλους, πως άλλαξε μέσα μου το αίσθημα της γαλήνης που μ' έξουσίαζε και πως όλα έγιναν στην καρδιά μου χαρά άνέκφραστη κι' άλαλαγμός και άναστάσιμος αίνος!

Ξαναγυρίσαμε στην έκκλησι! και παρακολούθησαμε την λειτουργία ίσαμε το τέλος. Ο πατέρας δεν ήταν άπό κείνους, που μόλις άκούγαν την καμπάνα έφευγαν, κυνηγημένοι από τη λαίμαργία τους. Ήταν άπό τους λιγοστούς που έπιαναν τα γέρικα, μαυρισμένα στασίδια κι' εύφραίνονταν συνοδεύοντας με σιγαλό μουρμούρισμα τα τροπάρια. Η νύστα άρχισε να με κυριεύη. Νόμιζα πως θά λυγίσουν τα πόδια μου. Κι' άκούγα, σά μέσα σ' ένα θαυμάσιο όνειρο, τον ψάλλη να μελωδή και τον πατέρα να ψιθυρίζη: «Αύτη ή κλητή και 'Αγία ήμερα, ή μία των Σαββάτων, ή βασιλίσ και κυρία...», «Ω θεά! ω φίλης! ω γλυκυτάτης σου φωνής! μεθ' ήμων γάρ άψευδώς έπηγγελω έσεσθαι...». «Ο Άγγελος έδότα τη Κεχαριτωμένη...».

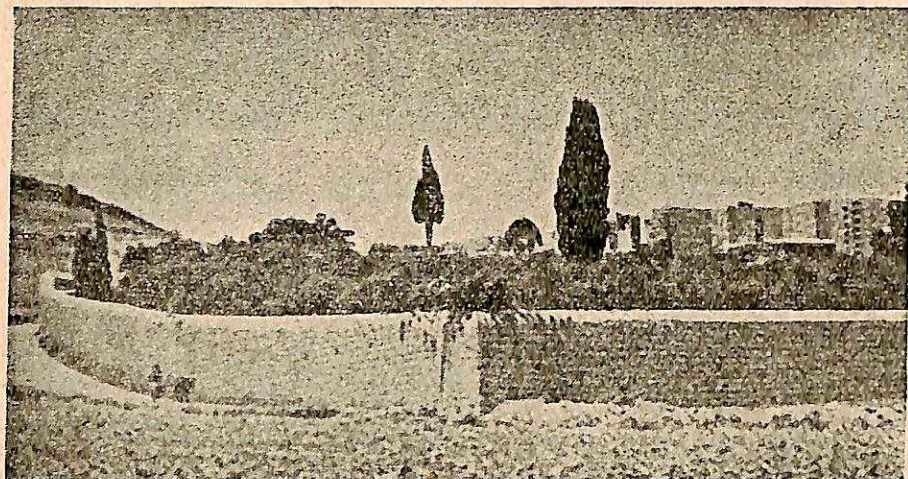
Για όλα τουτα και για δσα άλλα δε θυμώμαι καλά αυτή τη στιγμή καμάρωνα κι' όλο καμάρωνα στο λαμπράτικο τραπέζι. Κι' ήταν ή γλυκύτερη άμοιδή της άγρύπνιας μου ο στοργικός λόγος που έπεσεν από τα χείλη της μητέρας, καθώς κοίταζε τα μικρότερα αδέρφια που είχανε σχεδόν άποκοιμηθή στα καθίσματα τους: —Και του χρόνου, Γιαννάκη μου. Έσ' μεγάλωσες πιά!

Ναι, είχα μεγαλώσει σε μια νύχτα. Κι' ήταν ή νύχτα της Λαμπρής.

Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος

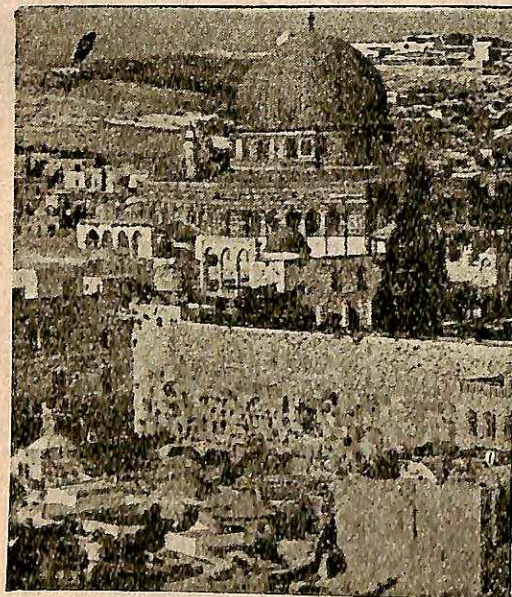
Με το κερί στο χέρι πήγαινα με τον πατέρα στην 'Ανάστασι.

Τὸ χωρίον Σιχάρ. Ἐδῶ ὁ Ἰησοῦς ὠμίλησε πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα.

καὶ τὴ συγκίνησι πού ἔνοιωσα στοὺς Ἁγίους Τόπους. Ὁ καιρὸς μπορεῖ νὰ κάνῃ ὅλο καὶ πιὸ ἀχνὲς μέσα στὴ μνήμη μου τίς φωτεινὲς καὶ γλυκύτατες εἰκόνες πού τῆς ἀποτυπώθηκαν, ἐνῶ τὰ βήματά μου ἀκολουθοῦσαν τὰ ἴχνη τῶν βημάτων τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν αὐστηρὴ Ἱερουσαλὴμ ἕως τὴν εἰρηνικὴ Τιβεριάδα, κ' ἀπὸ τὴν τρυφερὴ Βηθλεὲμ ἴσαμε τὴ δραματικὴ ἔρημο πού φέρνει στὶς ὄχθες τοῦ Ἰορδάνη,

Ὁ Ναὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὅπου ὁ Ἰησοῦς ἐξεδίωξε τοὺς ἐμπόρους.

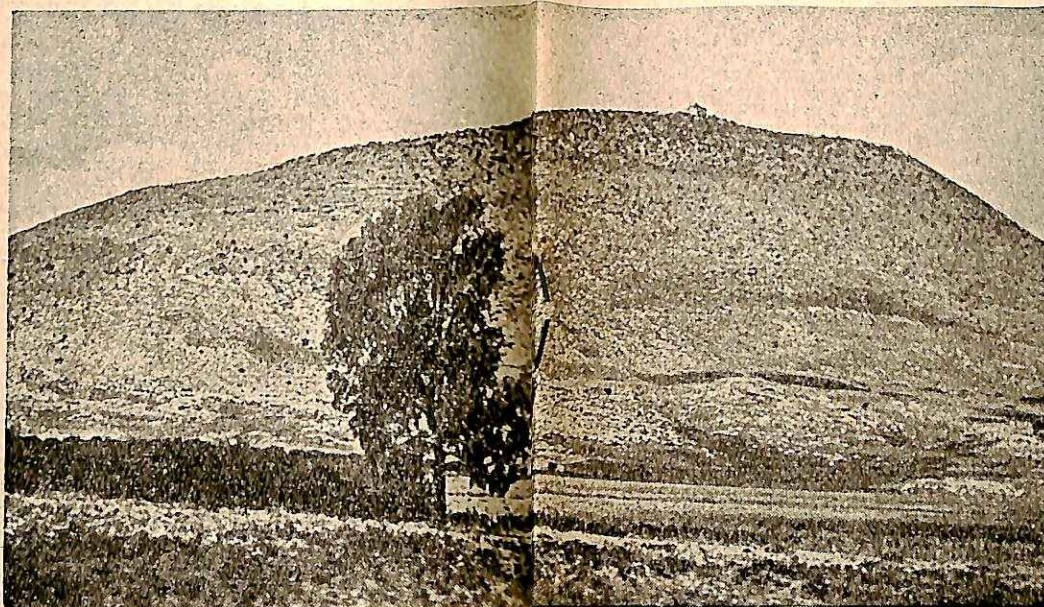
ἢ συγκίνησι ὅμως καὶ ἡ γοητεία πού μέ εἶχαν τότε πλημμυρίσει παραμένουν ἴσαμε σήμερα ἀκέραιες μέσα μου.

Ὅταν πρωτοαντίκρισα ἀπὸ μακριά, στὸ ὕψος ἑνὸς λόφου πού χρησιμεύει γιὰ βάρθρο τῆς, τὴν ἱερὴ πόλι τῆς Χριστιανωσύνης, πρὸς τὴν ὁποία στρέφεται ὁ λογισμὸς ἀναρίθμητων ἀνθρώπων, δὲ γονάτισα μὲ κλάματα εὐτυχίας νὰ προσευχηθῶ — ὅπως οἱ τραχείοι πολεμικοὶ Σταυροφόροι. Κι' οὕτε ὅταν βρέθηκα στὰ δύο μεγάλα Ἱερά — τὸ Σπήλαιο τῆς Βηθλεὲμ καὶ τὸν Πανάγιο Τάφο — σύρθηκα πάνω στ' ἀχνάρια πού εἶχαν ἀφήσει τὰ γόνата ἐκατομμυρίων προσκυνητῶν γιὰ ν' ἀσπασθῶ, ὅπως ἐκεῖνοι, μὲ κατάνυξι στὴν ψυχὴ καὶ μὲ θάμβος στὰ μάτια τὸ λίκνο καὶ τὴν ἐπιτάφια πλάκα τοῦ Θεανθρώπου. Μπορῶ μάλιστα νὰ πῶ ὅτι στὴ θέα τῶν δύο αὐτῶν Ἱερῶν, ὅπου τὰ κεριὰ καίνε δίχως ποτέ νὰ σβήνουν, κ' ὅπου οἱ λειτουργίες δὲ σταματοῦν ποτέ, ὅ,τι μοῦ ἦρθε στὸ νοῦ ἦταν τὰ λόγια τοῦ ἀγγέλου στὶς Μυροφόρες Γυναῖκες: «Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζωραῖον; Οὐκ ἔστιν ὧδε...». — καὶ τοῦτο γιατί οἱ ἄνθρωποι τάχουν καταθλίβει κάτω ἀπὸ ὀγκώδη καὶ ἀνέκφραστα χτίρια, στολισμένα μὲ τὸ πιὸ κακὸ γούστο.

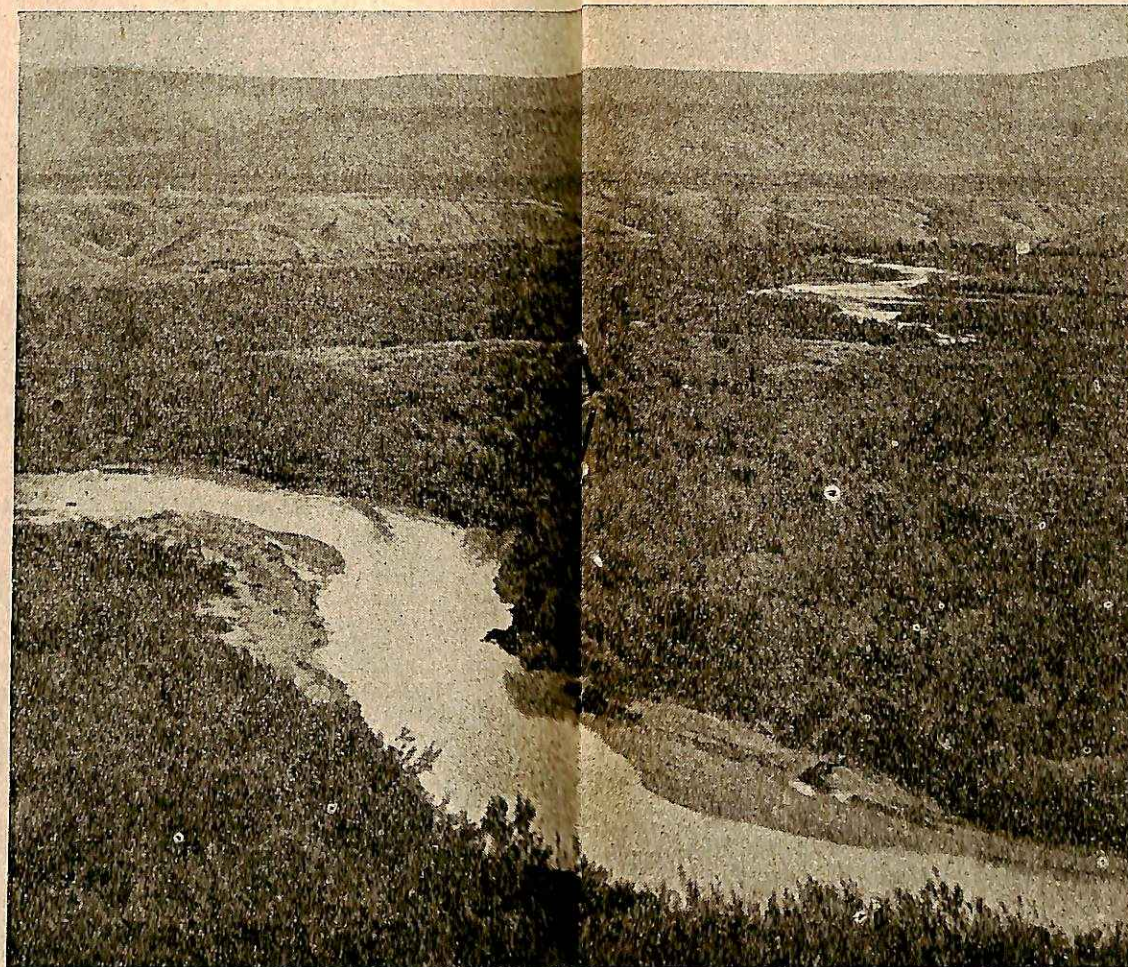
Ἄν, παρ' ὅλ' αὐτά, ἡ ἐπίσκεψι τῶν Ἁγίων Τόπων μὲ γέμισε συγκίνησι καὶ γοητεία, αὐτὸ ὀφείλεται στὴν πικρὴ ὑπόστασι τοῦ Ἰησοῦ, πού δὲν εἶναι ἐντοπισμένη πούθενά, ἀλλὰ πού τὴ νοιώθει κανεὶς διάχυτη, σὰν ἄρωμα καὶ σὰ φῶς μαζί, στὴ γῆ τῆς Παλαιστίνης κ' ἀπὸ τὴν ὁποία εἶναι ὁλόκληρη ἐμποτισμένη.

Πραγματικά: κ' ἂν ἀκόμα δὲν φέρνῃ κανεὶς τὸ Χριστὸ μέσα του πηγαίνοντας στοὺς Ἁγίους Τόπους, εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν τὸν βρῇ ἐκεῖ, νὰ μὴν αἰσθανθῇ στὰ μέρη αὐτά, ὅπου ἔζησε κ' ἐδίδαζε, τὴν αὐλὴ, παντοῦ, παρουσία του. Ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς Παλαιστίνης εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα τῶν Εὐαγγελίων. Τὰ τοπία τῆς κ' οἱ σκηνές τοῦ ὑπαίθρου τῆς εἶναι σὰ μιὰ ἐξαισία εἰκονογράφει τῶν σελίδων τους.

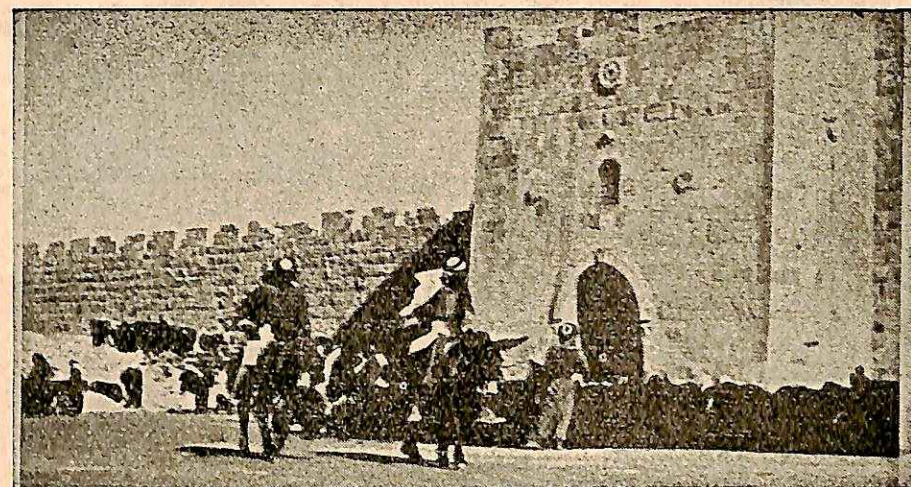
Στὴ Ναζαρέτ, τὴ γλυκεῖά ὥρα πού βασιλεύει ὁ ἥλιος ροδίζοντας ἀπαλὰ τοὺς εἰρηνικοὺς ἐλαιολόφους τῆς, μπορεῖτε νὰ δῆτε τὴν Παναγία σὲ μιὰ ἀπὸ τίς γυναῖκες μὲ τὸ φαρδὺ μαῦρο χιτῶνα καὶ τὸν μακρὸ μαῦρο πέπλο πού γυρνᾶν ἀπὸ τὴ βρύση μὲ βῆμα ἄργό, μὲ βλέμμα χαμηλωμένο στὸ γῶ-

Ἐνας ἀπὸ τοὺς λόφους τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπου ἐδίδαξεν ὁ Ἰησοῦς.

Αἱ ὄχθαι τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ὁ Ἰωάννης ἐβάπτιζεν.

Ἡ Πύλη τῆς Ἱερουσαλὴμ.

μα καὶ μὲ μιὰ κόκκινη πῆλινι στάμνα ὄρθια στὸ κεφάλι τους· στὴ γαλήνια λίμνη τῆς Τιβεριάδος ὑπάρχουν πάντα οἱ φτωχοὶ ψαράδες πού ὁ Ἰησοῦς συντρόφευε στὸ νυχτερινὸ τους ψάρεμα· ὁ ἄγριος καὶ ρακένδυτος βεδουῖνος μὲ τὸ σκελετωμένο κορμί, τὸ μελαψὸ πρόσωπο, τὰ κατὰμαυρα γένεια καὶ τὴν ἐκφρασί τῆς κατάρας στὰ λαυπερά σὰν τὸ κάρθουνο μάτια του, πού τὸν εἶδα κατάμονο κ' ἀκίνητο μέσα στὴν ἔρημο, ὅταν τὴ διέσχιζα πηγαίνοντας στὸν Ἰορδάνη, ἦταν ἴδιος ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς τῶν βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν· τὸ πηγᾶδι ἀπ' ὅπου ἡ Σαμαρείτις ἀντλήσε νερὸ γιὰ τὸν διψασμένο Ἰησοῦ ξεδίψασε καὶ μένα, ὕστερα ἀπὸ χίλια ἐνιακόσια χρόνια· τοὺς Φαρισαίους τοὺς εἶδα στὴν Ἱερουσαλὴμ: μόνο ὅτι δὲν εἶχαν πιά τὴν ἀρχαία τους σῆσι ἀλλὰ θρηνοῦσαν μπρὸς στὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος τὴ χαμένη δόξα τοῦ Ἰσραὴλ· εἶδα πάνω στὶς καμῆλες τοὺς τοὺς Μάγους, ἀδιάφορο ἂν ἀντὶ σμύρνα καὶ λίβανο μετέφεραν τενεκέδες βενζίνης, ἀφοῦ εἶχαν τὴν ἴδια ἀυφίεσι καὶ τὴν ἴδια μεγαλοπρέπεια· εἶδα, ἀκόμα, τὸν ἀγαθὸ Ἰωσήφ νὰ γυρῇ ἀπὸ τ' ἀμπέλι του στὴ Ναζαρέτ: τὰ πόδια του κρέμουνταν κάτω ἀπὸ τὰ γόνата τοῦ τεφροῦ γαῖδουριοῦ του (τοῦ ἴδιου τῆς φυγῆς στὴν Αἴγυπτο)· εἶδα, τέλος, τοὺς βοσκούς τῆς Βηθλεὲμ: βοσκοῦσαν τὰ πρόβατά τους μέσα στὸν ἐλαιῶνα...

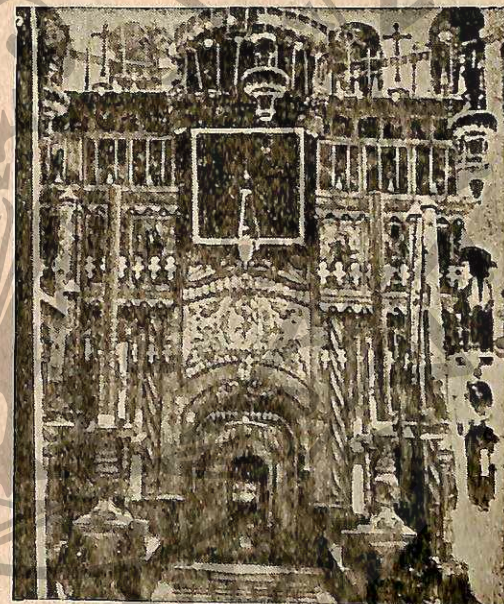
Ὅσο γιὰ τὸν Ραβὶ μὲ τὸν μακρὸ ἄσπρο χιτῶνα, τοὺς ξανθοὺς βοστρύχους, τὸ ἀραιὸ ξανθὸ γένι καὶ τὰ γαλανὰ μάτια τῆς καλωσύνης, τοῦ ρευθασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης, ὅλα μοῦ μιλοῦσαν γι' αὐτόν, ὅλα θυμίζαν αὐτόν, ὅλα ἐπαιρναν ἀξία καὶ μετουσιῶνταν χάρις σ' αὐτόν...

Ἄν τὰ μακρινὰ ὄρη τοῦ Μωαβ φαίνονταν τόσο ὥραϊα μέσα στὴ μαδιὰν ἄγνη τοῦ δειλινοῦ, ἦταν γιὰτί τόσες φορὲς εἶχε ἀναπαύσει πάνω σ' αὐτά τὸ βλέμμα του· ἂν οἱ λόφοι τῆς Ναζαρέτ ἦταν τόσο γλυκεῖοι, ἦταν γιὰτί εἶχε παίξει σ' αὐτούς, ὅταν ἦταν ἀκόμα ἕνα ἀφρόντιδο, ξανθὸ παιδάκι, ἀνίδεο τῶν πεπρωμένων του· ἂν τὰ στάχυα τῶν χωραφιῶν τῆς Καπερναοὺ μοῦ δῶσαν τόση συγκίνησι, ἦταν γιὰτί τότε κάποτε χαϊδεύει τὸ χέρι του καθὼς περνοῦσε ἀνάμεσά τους στοὺς μοναχικοὺς περιπάτους του. Κι' ἂν στὴν Πα-

λαιστίνῃ, ὅσο πούθενά ἄλλοῦ, ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν τόσο καθάρια κ' ἡ εἰρήνη τόσο φωτεινὴ κ' ἀπόλυτη, ἂν μιὰ ἀπερίγραπτη γλυκύτητα χάιδευε τὰ πάντα, κ' ἂν ὁ ἀνθρώπινο καὶ πρόσκαιρο χανόταν μέσα σ' ἕνα συναίσθημα αἰωνιότητος πού ὕψωνε τὴν ψυχὴ καὶ τὴ γέμιζε ἀπὸ μιὰ χαρὰ σοδαρὴ καὶ ἐπίσημη, ἦταν χάρις στὴ μαγεία τῶν λόγων τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης πού τὰ χεῖλια του εἶχαν προφέρει, πρῶτα αὐτά σ' ὅλη τὴ γῆ...

Ἡ ἐντύπωσι αὐτὴ τῆς ζωντανῆς, παντοῦ, παρουσίας τοῦ Ἰησοῦ ἦταν τόσο ἐντονὴ, τόσο ὑποβλητικὴ πού ἐξουδετέρωνε τὸ Δράμα τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τὰ χίλια ἐνιακόσια χρόνια πού εἶχαν διαρρεῦσει ἀπὸ τότε. Μ' ἔκανε ν' ἀφήσω τὴν Παλαιστίνῃ μὲ τὴ γοητεία καὶ τὴ συγκίνησι ὅτι εἶχα ἐπισκεφθῇ τὸν ἴδιο τὸν Ἰησοῦ στὸ ἀπλό καὶ φωτεινὸ στίτι του, ὅτι μὲ εἶχε δεχτῇ μὲ καλωσύνη στὴν αὐλὴ του, ὅτι εἶχε καθίσει πλάι μου κάτω ἀπὸ μιὰ κληματαριά κ' ὅτι Αὐτὸς πού εἶχε κηρύξει γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ γιὰ ὅλους τοὺς αἰῶνες εἶχε μιλήσει λίγη ὥρα, ἀργὰ καὶ σιγανά, μόνο γιὰ μένα...

Κώστας Οὐράνης

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Παναγίου Ταφῦ. Ἐδῶ ἐποθετῆθ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὴν ἀποκαθάρσιν.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χειρίς ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

(Συνέχεια
έκ του προηγούμενου)

Μια διασκέδαση βρήκα, να μετρώ τις ώρες που κτυπούσαν γύρω μου. Λογάριαζα έτσι πόσο έπρεπε να περιμένω ακόμη, για να μπορέσω να ξαναπαύω δύναμη από την αγάπη του Μαρτίνα. Κι' ήταν, αλήθεια, παρηγοριά να συλλογιέμαι πως σε λίγο θα ξανάβλεπα τα τόσο γλυκά, αγαθά και χαρούμενα μάτια του!

Λίγο πριν κτυπήσουν οι επτά ακούσα ένα φαιδρό γαύγισμα. Κι' αμέσως είδα ένα άσπρο σώμα να τρέχει προς εμέ. Ήταν ο Κάπης που πήδησε στα γόνατά μου κι' άρχισε να μου γλύφει τα χέρια. Τον έσφιξα στην αγκαλιά μου και τον έφιλησα στη μύτη.

Σε λίγο φάνηκε κι' ο Μαρτίνας.

— Λοιπόν, μου φώναζε μόλις με είδε από μακριά, τί νέο;

— Ο Μπαρμπερής πέθανε!

— Άρχισε να τρέχει, για να φθάσει πιο γρήγορα κοντά μου. Του διηγήθηκα τότε, όσο μπορούσα πιο σύντομα, τι είχα κάνει και τι είχα μάθει.

— Έδειξε μια λύπη, που μου έκαμε πολύ καλό, γιατί τότε μόνο κατάλαβα πως αν φοβότανε την οικογένειά μου για τον εαυτό του, αυτό δεν τον εμπόδιζε να θέλη με την καρδιά του να ξαναβρω εγώ τους γονείς μου.

Με καλά, στοργικά λόγια προσπάθησε να με παρηγορήσει και προπάντων να με πείσει πως δεν έπρεπε ν' απελπισθώ.

— Αφού οι γονείς σου βρήκαν το Μπαρμπερή, μου έλεγε, άμα περάσει λίγος καιρός και δεν λένουν απ' αυτόν καμιά είδηση, θ' ανησυχήσουν, θα θελήσουν να μάθουν τι απέγινε και, φυσικά, θα έλθουν ή θα στείλουν άνθρωπο στο ξενοδοχείο «Καντάλ». 'Ας πιαμ λοιπόν να μείνωμε εκεί. Μια ανάσωση της εύτυχίας για λίγες ημέρες, τίποτ' άλλο!

Το ίδιο μου είχε ειπεί κι' η γρηά εκείνη με το τρεμουλιαστό κεφάλι. Αλλά από το στόμα του Μαρτίνα τα λόγια αυτά μου φάνηκαν πολύ πιστευτά. Πραγματικώς, δεν ήταν παρά μια ανάσωση. Τι άνητος που ήμουν να λυπηθώ και ν' απελπισθώ σαν να χάθηκε ο κόσμος! Τότε συνήλαα λιγάκι και θυμήθηκα να διηγηθώ στο Μαρτίνα όλα εμένα και για τον Γαροφόλη.

— Άκόμα τρεις μήνες!; εφώναξε. Τρεις μήνες! Ζήτω.

Κι' άρχισε να χοροπηδάρη στη μέση του δρόμου, τραγουδώντας.

— Έπειτα στάθηκε άξαφνα και μου είπε:

— Τι διαφορά από τη μετ' οικογένεια στην άλλη! 'Εσύ εκλάιγες που δὲς βρήκες τη δική σου, κι' εγώ τραγουδῶ γιατί χάθηκε η δική μου!

— Μα ένας θεός δεν είναι οικογένεια, έννοιά θεός σαν τὸ Γαροφόλη. Θα τραγουδούσες αν έχανεσ αἶσφνα τὴν ἀδελφὴ σου τὴ Χρηστίνα;

— 'Αχ, μή τὸ λές!...

— Βλέπεις λοιπόν;

— Από τις προκουμάες φθάσαμε στη δίοδο 'Αουστέρλιτς, καί, επειδή τα μάτια μου δεν ήταν πια τυφλωμένα από τη συγκίνηση, μπόρεσα να δω τι ωμορφιά που είναι ο Σηκουάνας, το βράδυ, όταν φωτίζεται από το φεγγάρι, που ρίχνει ασμένους ποταμούς έδω κι' εκεί στα νερά του και τα κάνει να λάμπουν σαν ένας απέραντος κυνδάλιο καθρέφτης.

— Αν τὸ ξενοδοχείο «Καντάλ» ήταν τῆσις, δεν ήταν ὅμως καθόλου ὁρατό, κι' ὅταν βρεθώκαμε σὲ μιὰ καμαρούλα, ψηλά, στὸ ὕψος, τόσο μικρή, πού ὁ ἕνας μας ἔχαν ὑποχρεωμένος να κάθεται στὸ κρεβάτι ὅταν ὁ ἄλλος ἤθελε να σταθῇ ὁριζος συλλογιστικῶς, χωρίς να θέλω, ὅτι δεν ἔα κοιμώμενος σὲ τέτοια κρεβάτοκάμαρα, ἂν εἶχα βρῇ ἀπόψε τοὺς γονεῖς μου!...

Μ' ἔν' ἀλειμματόκερι, πού περισσότερο ἐκάνιζε παρὰ ἐφώτιζε, φάγαμε λίγο ψωμί καὶ λίγο τυρί. Καὶ πάλι συλλογιόθηκα ὅτι στὸ σπῆτι τῶν γονέων μου, ἂν τῶροισκα ἀπόψε, κατὶ καλύτερο θὰ εἶχα νὰ προσφέρω στὸ Μαρτίνα.

— 'Ας εἶναι! Κἀθ' ἐλπίδα δὲν εἶχε χαθῇ. 'Επρεπε νὰ περιμένουμε. Καὶ με τὴ σκέψι αὐτὴ ἀποκοιμήθηκα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'.

ΕΡΕΥΝΕΣ

Τὸ πρωὶ κάθησα πρῶτα-πρῶτα νὰ γράψω τὴς μάνας. Μπαρμπερίνας καὶ νὰ τὴς πῶ ὅσα εἶχα μάθει.

Δὲν ἦταν εὐκολὴ δουλειά. Γιατὶ πῶς μποροῦσα νὰ τὴς γράψω ξερά-ξερά πῶς πέθανε ὁ ἄντρας τῆς; Τὸν ἀγαποῦσε αὐτὴ τὸ Γερόλυμό τῆς, εἶχε ζήσει μαζί του πολλὰ χρόνια καὶ θὰ λυπότανε ἂν ἔβλεπε πῶς δὲν συμμερίζομαι τὴ λύπη τῆς ἐγώ, πού με εἶχε σάν παιδί τῆς.

Τέλος πάντων, μ' ἔνα σωρὸ διαδεδομένους ἀγάπης, κατὰ τὴς κουτὰ-στραβὰ νὰ τελεῖσῶ τὸ γράμμα μου. 'Εννοεῖται πῶς δὲν ἔχασα νὰ τὴς γράψω γιὰ τὴν ἀπογοήτευσί μου καὶ τὴ χαμένη γιὰ τὴν ὅρα ἐλπίδα μου. Μπορῶ μάλιστα νὰ πῶ πῶς γι' αὐτὸ τῆς ἔγραψα τὰ περισσότερα. Κι' ἂν τυχόν τῆς ἔγραφα ἡ οικογένειά μου γιὰ νὰ μάθῃ γιὰ τὸν Μπαρμπερή, τὴν παρακαλοῦσα νὰ με εἰδοποιήσῃ ἀμέσως καὶ πρῶ πάντων νὰ μοῦ γράψῃ τὴ διεύθυνσι πού θὰ τῆς ἔδιναν καὶ νὰ μοῦ στείλῃ τὸ γράμμα τῆς στὸ ξενοδοχείο «Καντάλ», στὸ Παρίσι.

— 'Υστερ' ἀπ' αὐτὸ τὸ χρέος εἶχα κι' ἄλλο

Καθίσαμε καὶ φάγαμε φτωχικά λίγο ψωμί καὶ τυρί.

νὰ κάμω: νὰ πῶ νὰ ἴδῶ τὸν πατέρα τῆς Λίζας.

Ὁ Μαρτίνας, πού δὲν εἶχε ἴδῃ ποτὲ τοῦ φυλακῆ, θέλησε νὰ με συνοδεύσῃ.

— 'Επειδὴ τῶρα ἤξερα μετ' ἑνὶ τρόπῳ μπαίνουν στὴ φυλακὴ τοῦ Κλιού, δὲν περιμέναμε πολὺ ἀπὲξ ὅτι τὴ μεγάλη τῆς πόρτα, ὅπως τότε πού πρωτοπήγα.

Μὰς ἔμπασαν στὸ ἐντευχτήριο καὶ σὲ λίγο ὁ πατέρας ἤλθε. 'Απὸ τὴν πόρτα ἀκόμα μοῦ ἀνοίξε τὴν ἀγκαλιά του.

— Καλῶς τὸ παιδί μου, εφώναξε, τὸν καλὸ μου τὸ Ρεμῆ!...

Τοῦ εἶπα ἀμέσως γιὰ τὴ Λίζα καὶ γιὰ τὸν 'Αλέξη. 'Επειτα, καθὼς ἐτοιμαζόμουν νὰ τοῦ ἐξηγήσω γιὰ τὸν κάταφερα νὰ πῶ στὴ Στεφανία, με δέκοψε γιὰ νὰ μ' ἐρωτήσῃ:

— Κι' οἱ γονεῖς σου;

— 'Αἱ ἐξέρετε λοιπόν;...

Μοῦ διηγήθηκε τότε ὅτι ὁ Μπαρμπερής εἶχε πᾶν νὰ τὸν ρωτήσῃ τί ἔγινε. Μόλις ἔφθασε στὸ Παρίσι, ὁ ψυχοπατέρας μου πῆγε στοῦ Γαροφόλη, ἀλλὰ δὲν τὸν βρῆκε. Αναγκάσθηκε τότε νὰ τὸν ζητήσῃ μακρύτερα, στὴν ἐπαρχιακὴ πόλιν, ὅπου ἦταν φυλακισμένος, κι' ἐκεῖ ὁ Γαροφόλης τοῦ εἶπε ὅτι, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Βιτάλη, με εἶχε πάρει κάποιος 'Ακκέν, κηπουρός. 'Ετοῖς ὁ Μπαρμπερής γύρισε στὸ Παρίσι, στὴ Γασσιέρα, κι' ἐκεῖ ἔμαθε ὅτι ὁ 'Ακκέν ἦταν φυλακισμένος στὸ Κλιού. Πῆγε στὴ φυλακὴ κι' ὁ πατέρας τοῦ εἶπε πῶς γύρισε ἀόλεως τὴ Γαλλία καὶ πῶς ἂν δὲν ἤξερε πού ἀκριβῶς βρισκόμουν ἐκείνη τὴ στιγμή, ἤξερε ὅμως ὅτι κάποτε θὰ περνοῦσα ἀπὸ τὰ μέρη ὅπου ἦταν τὰ παιδιά του. Ὁ Μπαρμπερής τότε μοῦ ἔστειλε γράμματα στὸ

Δρεζύ, στὴ Βάρση, στὴν 'Εστώνδη, στὸ Σαίν-Καντέν, μετ' ἐλπίδα νὰ με βρῇ κάποιον ἀπὸ αὐτά. 'Αλλὰ δὲν με βρῆκε κανένα, γιὰτὶ κι' ἀπὸ τὴ Βάρση κι' ἀπὸ τὸ Δρεζύ εἶχα φύγει, φαίνεται, πρὶν φθάσουν τὰ γράμματα.

— Καὶ γιὰ τὴν οικογένειά μου, τί σὰς εἶπε ὁ Μπαρμπερής; ρώτησα.

— Τίποτα, πολὺ λίγα πράγματα. Οἱ γονεῖς σου, λέει, ἔμαθαν ἀπὸ τὸν ἀστυνόμο τῆς συνοικίας τῶν 'Απομάχων ὅτι τὸ παιδί πού βρέθηκε κάποτε ἀπαρτημένο στὴ Λεωφόρο Μπρετέιγ, τὸν πῆρε νὰ τὸ μεγαλῶσῃ ἕνας κτί-Μπρετέιγ, τὸν Σιαβανό, ὁ Μπαρμπερής. Πῆγαν στὸ χωριὸ του νὰ σὲ πάρουν, δὲν σὲ βρῆκαν καὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ τοὺς βοηθήσῃ στὶς ἐρεῦνες πού ἔκαναν γιὰ νὰ σὲ βροῦν.

— Δὲν σὰς εἶπε τὸνομά τους; Οὐτὲ τὸν τόπο τους;

— Ὅταν τὸν ρώτησα γι' αὐτά, μοῦ ἀποκρίθηκε πῶς μοῦ ἔλεγε ἀργότερα. Δὲν ἐπέμενα, γιὰτὶ κατάλαβα πῶς κρατοῦσε μυστικὸ τὸνομά τῶν γονέων σου, ἀπὸ φόβο μήπως λιγοστῆσῃ ἡ ἀμοιβή πού περιμέναμε αὐτούς. Γιατὶ ἀφοῦ κι' ἐγὼ στάθηκα λίγος πατέρας σου, ὁ Μπαρμπερής φαντάσθηκε πῶς θὰ ζητοῦσα νὰ πληρωθῶ. Τὸν ἄφησα λοιπὸν μετ' ἡδὴ τὰς ἀντιδράσεις. 'Ὅποτε σὺ τώρα ξέρεις πῶς ἔχεις γονεῖς πού σὲ γυρεύουν, ἀλλὰ ἐξ αἰτίας ἐκείνου τοῦ ταυφοῦ τῆς, δὲν ξέρεις οὐτὲ ποιοὶ εἶναι, οὐτὲ πού μένουνε.

Τοῦ ἐξηγήσα τότε ποιά ἐλπίδα εἶχα ἀκόμη κι' ὁ πατέρας μοῦ τὴν ἐστήριξε, λέγοντας:

— Ναι, ναι, καλὰ σκέφθηκες. 'Αφοῦ οἱ γονεῖς σου μπόρεσαν ν' ἀνακαλύψουν τὸν Μπαρμπερή στὸ Σιαβανό, ἀφοῦ ὁ Μπαρμπερής μπόρεσε ν' ἀνακαλύψῃ τὸν Γαροφόλη καὶ μὲνα, θὰ σὲ βροῦν καὶ σένα στὸ ξενοδοχείο «Καντάλ». Μείνε λοιπὸν ἐκεῖ.

Τὰ λόγια αὐτά μοῦ ξανάδωσαν ὅλη μου τὴν εὐθυμία. Κι' ἄρχισαμε πάλιν νὰ μιλοῦμε γιὰ τὴ Λίζα, γιὰ τὸν 'Αλέξη καὶ γιὰ τὴν περιπέτειά μου στὸ ἀνθρωπακρωχέυ.

— Τί φοβερὸ ἐπάγγελα! εἶπε ὁ πατέρας, ἀφοῦ τελείωσα τὴ διηγήσῃ μου. Καὶ τὸ κάνει τώρα ὁ καυμένος μου ὁ 'Αλέξης! 'Α, πόσο πῆς εὐτυχισμένος θάταν νὰ καλλιερῇ βιολετ-τες!

— Καὶ αὐτὸς θὰ ξανάλθῃ!...

— Ὁ Θεὸς κι' ὁ λόγος σου, Ρεμῆ μου!

Μοῦ ἤλθε τότε νὰ τοῦ πῶ ὅτι οἱ γονεῖς μου θὰ τὸν ἐθαλάσαν γρήγορ' ἀπὸ τὴ φυλακή. Συλλογιόθηκα ὅμως ὅτι δὲν ταιριάζει νὰ καυχίται κανεὶς ἀπὸ πρὶν γιὰ τὸ καλὸ πού σκοπεύει νὰ κάμῃ κι' ἀρκέσθηκε νὰ τὸν βεβαιώσω πῶς σὲ λίγο θάταν ἐλευθερὸς καὶ τριγυρισμένος ἀπ' ὅλα του τὰ παιδιά.

— Ὡς πού νάρθῃ ἡ εὐτυχισμένη αὐτὴ ἡμέρα, μοῦ εἶπε ὁ Μαρτίνας, ἄμα βρεθῆκαμε στὸ δρόμο οἱ δύο μας, ἡ γνώμη μου εἶναι πῶς δὲν πρέπει νὰ χάνουμε τὸν καιρὸ μας χωρίς νὰ κερδίζουμε λεπτὰ.

— 'Αν ἐροῦσαμε λιγώτερο καιρὸ γιὰ νὰ κερδίζουμε λεπτὰ, ὅταν ταξιδεύαμε ἀπὸ τὸ Σιαβανό στὸ Δρεζύ, κι' ἀπὸ τὸ Δρεζύ στὸ Παρίσι, θὰ φθάναμε νωρίτερα ἐδῶ καὶ θὰ προφθάναμε ἴσως ζωντανὸ τὸ Μπαρμπερή.

— Αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, ἀναγνωρίζω πῶς ἔκαμα ἀσχημὴ νὰ σὲ χασομερήσω, λυποῦμαι, κι' εἶναι περὶ τὸ νὰ με μαλῶνῃς καὶ σὺ.

— Ὁχι, δὲν σὲ μαλῶνω, Μαρτίνα μου! 'Αναγνωρίζω κι' ἐγὼ πῶς χωρίς ἔσένα δὲν θὰ μπορούσα ποτὲ νὰ χαρίσω τῆς Λίζας τὴν κούκλα, καὶ χωρίς ἔσένα θὰ βρισκόμαστε τώρα στοὺς δρόμους τοῦ Παρισιῶ, χωρίς πεντάρα στὴν τσέπη!

— 'Αφοῦ εἶχα δίκην λοιπόν, δε ἐξακολουθῶμε τὴν ἴδια δουλειά. 'Επειτα, τί καλύτερο ἔχομε νὰ κάνουμε τώρα, παρὰ νὰ παί-ζουμε καὶ νὰ τραγουδοῦμε; Τοὺς περιπάτους ἄς τοὺς ἀφήσουμε ὅταν θάχῃς τ' ἀμάξι σου, πού θὰ εἶναι πῶς ἀναπαυστικόν... Στὸ Παρίσι εἶμαι σὰ στὸ σπῆτι μου καὶ ἐξῶ ὅλα τὰ καλὰ μέρη.

— 'Αλήθεια, τὰ ἀκαλὰ μέρη! — δημόσιες πλατεῖες, καφενεῖα, ξενοδοχεῖα — ὁ Μαρτίνας τὰ ἔφερε τόσο καλὰ, ὥστε ὡς τὸ βράδυ μαζεύαμε δεκατέσσερα φράγκα.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΑΥΓΟΥ

δος ἔφερε στὸ χωριό, εἶδος θὰ πάρῃ.

— 'Εδῶσαν στὸν πρᾶματευτὴ τυρί, βούτυρο, μαλλιά, κυρίως ὅμως αὐγά. Χρῆμα λίγο ἐκυκλοφόρησε. 'Αντικατεστάθη ἀπὸ τὸ αὐγόν.

— 'Απὸ χιλιάδων χρόνων τὸ ἐμπόριον ἐγένετο μετ' ἀνταλλαγῇ, καὶ εἰς τὰ χωριά ἐξακολουθεῖ τὸ ἴδιο σύστημα μέχρι σήμερον. 'Ητο πλανόδιον τὸ ἐμπόριον, καὶ ἐξ ἀκολουθεῖ νὰ εἶναι μέχρι σήμερον πλανόδιον τὸ ἐμπόριον. Περνοῦν τὸ Πάσχα τῶν πολλοῦ πτωχοὶ ἄνθρωποι πωλοῦντες τὰ αὐγά καὶ ἀγοράζοντας ἄλλα πασχαλινὰ πράγματα.

Καὶ ὅπως κατὰ τὴν μυθολογικὴν ἐποχὴν πού ἔζησεν ὁ Αἰσώπος αἱ ὀρνίθες καὶ τὰ αὐγά ἦσαν εἰς τὰ χέρια τῶν γυναικῶν, ἔτσι καὶ σήμερα. 'Ανήκει εἰς τὴν γυναικεῖαν οἰκιακὴν οἰκονομίαν ἡ περιποίησις τῶν καὶ τὸ ἔσοδον.

Εἰς τὰ μικρὰ χωριά τὸ χρῆμα εἶναι λίγο. Τὸ ἔχουν συνήθως οἱ ἄνδρες. 'Η γυναικὴ πηγαίνει στὸ μαγαζάκι τοῦ χωριοῦ μετ' ἕνα καλαθάκι αὐγά.

— Θέλω μισθὸν ὁκῶ ρύζι καὶ μιὰ κουβαρίστρα κλωστή.

Ὁ ἔμπορος ζυγίζει τὸ ρύζι, κατεβάσει τὴν κουβαρίστρα καὶ παίρνει ἀντὶ χρήματος τὰ αὐγά.

Περνοῦν καὶ οἱ πλανόδιοι ἔμποροι πού λέγονται γυρολόγοι, ἀπὸ χωριὸν σὲ χωριόν. 'Εχουν τὸ ἄλλο γιὰ τὸ μουλάρι τους, ἢ τὸ γαϊδούρι φορτωμένο μετ' αἰσίους πραγμάτων γι' αὐτὸν λέγονται καὶ πρᾶματευτάδες. Καὶ εἶναι καὶ τὸ τραγοῦδι:

«πρᾶματευτὴς ἐπέραςσε στὸν μαῦρο καθαλλάρης».

Μαῦρος εἶναι τὸ μαῦρο ἄλλο, ντορὴς τὸ κοκκινωπὸ, ψαφρὴς τὸ γκριζόν, μπλάνκο τὸ εἰσθαλωπὸ. Τὰ δὲ μαῦρα γαϊδούρια λέγονται καρδάρες. Τοὺς ἔχουν δώσει ταπεινότερον τίτλον. Περνῶ λοιπὸν ὁ πρᾶματευτὴς καὶ σταματᾷ στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ. 'Εχει πανικό, σαποῦνι, μπουγιές, κλωστές, βελόνες, παπουτσάκια, γιὰ τὰ παιδιά, καλτσάκια, ζαχαρωτά. Σὲ λίγο τὸ ἐμπόρευμα ἀδειάζει. 'Αλλὰ ὁ καυμένος ὁ ντορὴς ἢ ὁ καρὰς δὲν ξεφορτώνεται. Εἰ-

αὐτὸν γίνεται συνήθως τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ συγκέντρωσις τῶν αὐγῶν.

— 'Εκυκλοφόρησαν ἀντὶ νομίσματος εἰς τὰ χωριά. Τὰ ἐμάζευσε ὁ γυρολόγος ἢ ὁ ἐμποράκος τοῦ χωριοῦ. 'Ηλθε κατόπιν ὁ ἀγοραστής χονδρικῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς συνεκέντρωσε. Αὐτὸς εἶναι ἕνα εἶδος μεσίτου. Στέλνει τὸ ἐμπόρευμα τοῦ συσκευασμένον εἰς εἰδικὰ κάσας. Εἰς τὰς 'Αθήνας, εἰς τὸν Πειραιᾶ ἢ τὴν Θεσσαλονικὴν εἶναι μεγάλα ἀγοπωλεῖα καὶ ὀρνιθοπωλεῖα πού ἀγοράζουν κατὰ ἑκατοντάδας χιλιάδων τὰ αὐγά. 'Ερχονται κατόπιν οἱ συνοικιακοὶ παντοπωλεῖς καὶ ἀγοράζουν ἀπὸ τὰ ἀγοπωλεῖα ὅσα χρειάζονται. 'Ετοῖ τὸ αὐγὸν πού συνεκέντρωσεν ἀπὸ τὸν μικρέμπορον τοῦ χωριοῦ, καταλήγει πάλιν εἰς τὸν μικρέμπορον τῆς πόλεως. Τὰ τελευταῖα ὅμως χρόνια ἔχουν γίνεαι καὶ εἰδικὰ ὀρνιθοτροφεία ἐξ ἀπὸ τὰς 'Αθῆνας, ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικὴν καὶ εἰς ἄλλας πόλεις.

Βγάζουν δεκάδες χιλιάδων ἢ καὶ ἑκατοντάδες χιλιάδων αὐγὰ τὰ ὀρνιθοτροφεία καὶ ἄπειρα πουλερικά. Τὰ δίδουν ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ μεγάλα παντοπωλεῖα ἢ εἰς τὰ εἰδικὰ ἀγοπωλεῖα. Σφραγίζονται αὐτὰ τὰ αὐγά ἀπὸ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα, τὰ ἀπεσπασμένα εἰς τὴν ὀρνιθοτροφεία. 'Αν ἐτιμωροῦντο περισσότερον οἱ ὀρνιθοκλέπταις θὰ ἔπαυαν τὸ κακὸ τῶν ἔργων. Ὅπως οἱ ζωοκλέπταις μετὰ τὴν φυλάκισίν των ἐξορίζονται, νὰ ἐξορίζονται καὶ οἱ ὀρνιθοκλέπταις. Νὰ τιμωροῦνται καὶ με βαρυτάτας ποινάς. Εἶναι δεκάδες χιλιάδων παῖδις τῆς Ε. Ο. Ν. πού ἡ μητέρα των ἐξασφαλίζει τὰ βιβλία τοῦ σχολείου καὶ τὰ τετράδια καὶ τὰς ἐγγράφας, ἀπὸ τὰ αὐγά πού γεννοῦν οἱ λίγες κοτοῦλες. Καὶ ὅταν σχολάσουν καὶ δὲν ὑπάρχῃ ἄλλο φαγητὸν ἢ μητέρα ἢ ἡ γιανιά ἢ ἡ μεγάλη ἀδελφὴ, τοὺς τηγανίζουν ἢ τοὺς βράζουν γρήγορα κανένα αὐγόν. Καὶ ὅταν περνᾷ ὁ γυρολόγος, τοὺς δίδει ἢ μητέρα κανένα αὐγόν πάλιν καὶ ἀγοράζουν κατ' εὐχάριστο.

— 'Εξάφνα ὅμως ἕνα πρωί, βρίσκειται τὸ κοτέτσι χωρὶς (Συνέχεια στὴ σελ. 960)

Δίνουν στὸν πρᾶματευτὴ αὐγά καί...

«Εκείνο όμως που θέλω είναι να πιστεύουν εις την δύναμιν του Θεού και να υποτάσσονται εις αὐτήν. Θέλω να ζήσουν σάν Ἕλληνες Χριστιανοί».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Οἱ ἐκλεκτοί

* ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ *

Νέο κορίτσι.

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Τὴν ἐβδομάδα τῶν Παθῶν ἀκοῦμε καὶ ζοῦμε τὸ αἰώνιο δράμα μιάς μεγαλειώδους προσφοράς τοῦ Θεοῦ πού ἔγινε ἄνθρωπος, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ σώσῃ σάν ἄνθρωπος τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν καταστροφή. Ὡς ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὅχι μονάχα γιὰ νὰ στραγγίξῃ ὡς τὸν πυθμένα τὸ πικρὸ ποτὴρι κάθε γήινου πόνου, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ μᾶς κἀνῇ νὰ νοιώσουμε τὸ μέγεθος τῆς θυσίας αὐτῆς, πού προήρξατο ἀπὸ ἄνθρωπο μὲ σάρκα καὶ ὀστά κι' ἐνωίωσε ὡς τὰ ἔγκατα τῆς ἀνθρωπίνης του ὑπάρξεως τὰ βάσανα καὶ τὰ μαρτύρια.

Ἡ μέρα τοῦ Σταυρωμοῦ, ἡ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, πορεῖ νὰ ὀνομασθῇ ἡ πῶ χριστιανικὴ γιορτῇ, ἡ γιορτὴ τῆς μεγάλης θυσίας. Περιέχει, σάν συμβολικὸ ἀγιοπότηρο, ὅλη τὴ δύναμι τῆς πίστεως, πού ἀπλώθηκε ὡς τὰ πέταρα τῆς Οἰκουμένης κι' ἔκανε τις ψυχὰς νὰ γονατίσουν μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ, πού ἔγινε ἄνθρωπος μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ στερεώσῃ μέσα μας τὴν πίστι τῆς ἀγάπης του γιὰ μᾶς. Εἶναι μιά μέρα μοναδική στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος, γιατί μοναδικὸ εἶναι καὶ τὸ μυστήριό τοῦ τραγικοῦ ἐκείνου θανάτου στὸ Γολγοθᾶ, πού ἔχυσε τὸ πυκνὸ σκοτάδι γιὰ νὰ καταλάμψῃ ἡ λαμπρὴ στιγμή τῆς θριαμβευτικῆς νίκης τοῦ φωτὸς τῆς ζωῆς. Ἔτσι ἴσως τάχθηκε ἐπίσης συμβολικὰ ὅταν ἔμπνῃ καὶ ἡ φύσις πρὸς νέα ζωὴ ἀπὸ τὸν χειμερινὸ τῆς λήθαργου.

Δὲν ὑπάρχει πουθενά καμμιὰ ἀναλογία μυθικὴ γι' αὐτὴ τὴ μέρα καὶ ὁποῖος ἐμβαθύνῃ καὶ νοιώσῃ τὴ σημασία της θὰ βρῇ, ὅτι χωρὶς τὴ σοβαρὴ αὐτὴ γιορτῇ ὁ Χριστιανισμὸς δὲν θὰ ἦταν τέτοιος, πού εἶναι σήμερα. Εἶναι τὸ ἀνώτατο σημεῖο, τὸ ζενίθ τοῦ χριστιανικοῦ συμβολισμοῦ μὲ τὸ μεγάλο θάνατο, πού κρύβει ὅμως μέσα του καὶ ζητεῖ νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ σπέρμα τῆς ζωῆς.

Ἡ βασικὴ διάθεσι τῆς μέρας αὐτῆς δὲν εἶναι μόνο ἡ σοβαρότητα τοῦ συμβολισμοῦ της, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐτοιμότητα τῶν ψυχῶν γιὰ εὐχαριστία καὶ εὐγνωμοσύνη. Ὅπως π. χ. καὶ ἡ προσφορά τοῦ στρατιώτη γιὰ τὴν πατρίδα, πλάι στὸν πόνο τοῦ χαμοῦ του, προκαλεῖ τὴ βαθεῖα καὶ ἀγιασμένη εὐγνωμοσύνη ὅλων ἐμᾶς τῶν ἄλλων. Βέβαια εἶναι ἀδύνατο νὰ θέσουμε στὴν ἴδια μοῖρα τὴ θυσία τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὴ θυσία τῶν ἀνθρώπων, γιατί τότε θὰ ἐξαφανίζονταν τὸ ἀσυνήθιστο καὶ τὸ μοναδικὸ τοῦ θανάτου ἐκείνου, πού ἐκλόνισε ἀπὸ τότε τὸν κόσμον καὶ ἔδειξε νέους δρόμους στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ.

Ἐκατομμύρια ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων θυσιάστηκαν ὡς τώρα γιὰ συνανθρώπους καὶ τράπηξαν ὡς ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς συνειδητὰ τὸ δρόμο πρὸς τὸ θάνατο. Ἐκεῖνος ὅμως, ὁ μὲ σάρκα καὶ ὀστά ἄνθρωπος, ἦταν συγχρόνως καὶ ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ μὲ τὴν προσφορά τοῦ ἑαυτοῦ του ὡς «ἀμνὸς ἐπὶ σφαγῇ» γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ἔκανε τὴν ὥρα τοῦ θανάτου του μιά μοναδική καὶ συγκλονιστικὴ ὥρα, μιά ὥρα πού «σκοτὸς ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν», μιά ὥρα πού ἀλλάξε τὰ πάντα στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία.

Στὸ θάνατο αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου Ἰησοῦ ἀπεκαλύφθη ὁ Θεός — στὸ παράδοξον τῶν θεικῶν βουλῶν του καὶ ἀποφάσεων, πού δὲν μπορούμε ἐμεῖς μὲ τὴ γῆινη λογικὴ

μας νὰ ἐξερευνήσουμε καὶ κατανοήσουμε — μ' ἓνα πρωτόφαντο καὶ πρωτάκουστο τρόπο, ὅπως ποτὲ πρὶν καὶ ποτὲ κατόπιν.

Ὁ ἄνθρωπος, πού πεθαίνει γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὁ στρατιώτης, πού προσφέρει τὴ ζωὴ του γιὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος του, ἡ γυναίκα, πού παλαίει μὲ τὸ θάνατο, ὅταν φέρνῃ στὸν κόσμο μιά νέα ζωὴ, γενικὰ ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει μέσα του τὴ θεικὴ διάθεσι τῆς αὐτοθυσίας προσφέρεται γιὰ νὰ ζήσουν ἄλλοι ἄνθρωποι. Ἡ θυσία του ἔχει πάντα τὰ ὅρια τῆς γενεᾶς του ἢ τῆς ἐπομένης γενεᾶς. Ὁ Θεὸς ὅμως Χριστὸς προσεφέρθη ὅχι γιὰ νὰ ζήσῃ μιά ἢ δυὸ ἢ δέκα γενεές, προσεφέρθη γιὰ νὰ ξεπεράσουν οἱ ἄνθρωποι τὸ θάνατο, δηλαδὴ γιὰ νὰ τοὺς χαρίσῃ τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν. Προσεφέρθη γιὰ τὴν αἰώνια ζωὴ τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ ἐτοιμοθάνατος, πού εἶναι χριστιανός, πορεῖ νὰ πῇ στὸν ἑαυτό του κατὰ τὴν ὥρα τοῦ θανάτου του, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς παραδέχτηκε τὸν πόνο ἐνὸς βασανιστικοῦ σωματικοῦ θανάτου, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ δικαίωμα τώρα νὰ ἐλπίζῃ εὐτυχισμένος ὅτι αὐτὸς ὁ θάνατός του τὸν ὀδηγεῖ σὲ μιάν ἄλλη καλύτερη ζωὴ. Πεθαίνει ὅχι μὲ τὴ θλίψι τοῦ ἀφανισμοῦ, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐλπίδα μιάς νέας ὑπάρξεως. Εἶναι λίγο πράγμα ἡ πίστι αὐτὴ καὶ ἡ ἐλπίδα;

Νέο κορίτσι.

Προσπάθησε πάντα κάτω ἀπὸ τοὺς τύπους τῆς θρησκείας μας νὰ νοιώσῃ τὴ βαθεῖα τῆς ἐννοίας, κάτω ἀπὸ τὰ σύμβολα νὰ βρῇ τὴν ἀλήθειαν πού εἶναι μεγάλες καὶ τρανές. Ἔτσι θὰ νοιώθῃ συχνὰ τὴν εὐτυχία νὰ σὲ πλημμυρίζῃ. Κάθε χρόνο ἀκοῦμε τις μεγάλες αὐτὲς μέρες τὰ λόγια, πού μᾶς φέρνουν στὴ θύμησι τὸ ἀφάνταστο ἐκεῖνο δράμα. Ὅμως ἂς προσέξουμε καλὰ τὴν τελευταία του σκηνή, πού τελειώνει σὲ ἀλαλαγμὸ

ἀγαλλιᾶσεως καὶ εὐφροσύνης μὲ τὴν ψυχικὴ μας ἀπολύτρωσι, τὴν Ἀνάστασι.

Εἶναι μεγάλη παρεξήγησι νὰ νομίζουμε ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι μιά θρησκεία ἀρνήσεως τῆς ζωῆς. Κι' ἀκόμα πῶς μεγάλη πλάνη εἶναι νὰ ἐννοοῦμε τὴ θυσία τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἀπλῶς ὡς αἰτία νὰ πονοῦμε καὶ νὰ λυπώμαστε.

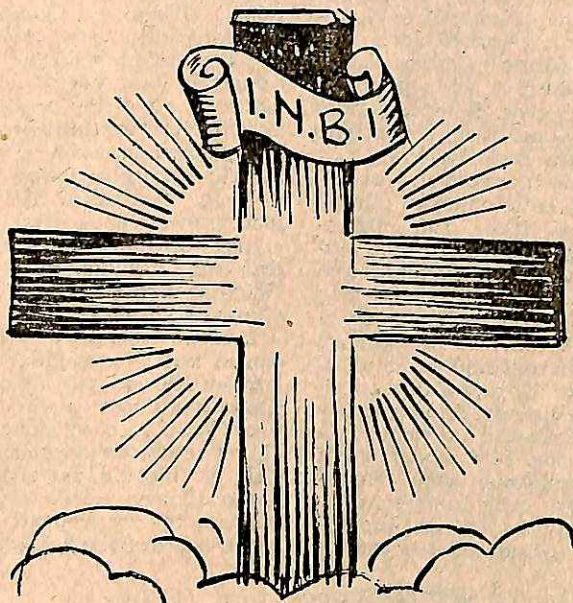
Ἡ ἡμέρα αὐτὴ τῆς ἀπολυτρώσεως εἶναι συγχρόνως γιὰ τὸν καθένα πού ἀντλεῖ τὴ δύναμιν του ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ ὁμολογία μέρα εὐγνωμοσύνης χαρᾶς.

Ἡ εὐτυχία τῆς λαμπρότερης αὐτῆς μέρας τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν εἶναι μόνο ἡ χαρὰ γιὰ τὸν Χριστοῦ τὴν Ἀνάστασι, ἡ χαρὰ πού γεμίζει τὴν καρδιά ὅσων πιστεύουν στὸν Χριστὸν ὡς υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ εἶναι ἡ χαρὰ γιὰ τὴν τελείαν ἀπολύτρωσι, γιὰ τὴ νίκη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ἐνάντια στὴν ἀγωνία τοῦ θανάτου.

Ἔτσι ὁ θάνατος τοῦ Χριστοῦ κρύβει μέσα του γιὰ τὸν Χριστιανὸ τὸ σπέρμα μιάς ὑψηλῆς καὶ ἐλευθερώουσας εὐτυχίας, ἀκριβῶς ὅπως καὶ κάθε ἀνθρώπινη θυσία κρύβει μέσα της τὸ σπέρμα τῆς εὐτυχίας ἐκείνων γιὰ τοὺς ὁποίους ἔγινε ἡ θυσία. Μιάς εὐτυχίας, πού ἔχει ὡς βάσι τὴν εὐγνωμοσύνη.

Κι' ἀπὸ αὐτὸ τὸ μεγάλο συναίσθημα ἂς πληρωθῇ σήμερα ἡ ψυχὴ μας ἡ ἐλληνικὴ χριστιανικὴ, δυναμωμένη ἀπὸ τὴν πίστι πρὸς τὸν Θεόν, πού ἀνῆλθε ὡς ἄνθρωπος τὸ Γολγοθᾶ γιὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τῆς αἰωνιότητος τὸ φῶς.

Σ. Καρ.

τὴν τιμιότητα

ΚΡΕΜΑ ΜΕ ΚΕΡΑΣΙΑ

ΜΙΑ ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΜΠΛΟΥΖΑ

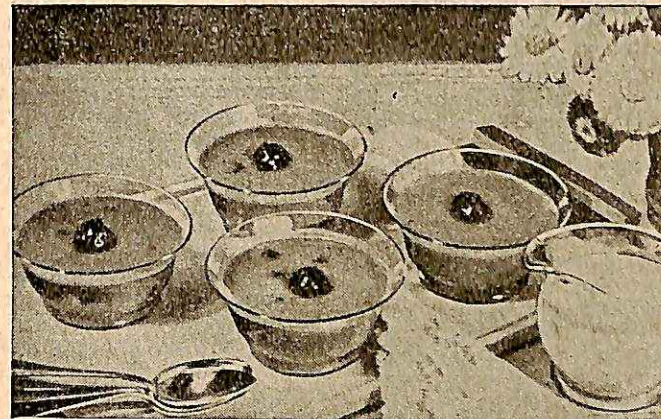
Τὸ πασχαλινὸ μας τραπέζι πρέπει νὰ στολίζεται κι' ἀπὸ κάτι ὅχι συνηθισμένο. Ὅχι μονάχα ἡ ψυχὴ μας καὶ ἡ διάθεσί μας πρέπει νὰ νοιώσῃ τὴ γιορτινὴ ἀτμόσφαιρα, ἀλλὰ καὶ τὸ στομάχι μας. Γι' αὐτὸ ὅσο δίνουμε ἀφορμὴ νὰ ἐτοιμάσετε εὐκόλα μιά κρέμα μὲ κεράσια, πού εἶναι εὐχάριστη στὴ θεὰ καὶ πῶς εὐχάριστη στὴ γεύσι.

Πάρτε μισὴ λίτρα κεράσια τοῦ κουτιοῦ, στραγγίξτε τὰ στὸ τρυπητό. Τὸ ζωμὸ — ἂν εἶναι ἀνάγκη ρίξτε καὶ ¼ τῆς λίτρας νερό — μὲ ἀνάλογη ζάχαρι βάλτε στὴ φωτιά. Ὅταν βράξῃ ρί-

ξετε σιγὰ-σιγὰ (μπορεῖτε καὶ νὰ τὸ λυώσετε πρὶν σὲ κρύο νερό γιὰ νὰ μὴ βολιάσῃ) 50-75 δράμια σιμιγδάλι φιλό, πάντοτε ἀνακατεύοντας μὲ ξύλινο κουτάλι.

Κατόπιν χτυπήστε λίγο καϊμάκι κι' ἀνακατέψτε το μὲ τὰ κεράσια πού στραγγίξαν στὴ χλιαρὴ μάζα τῆς κρέμας. Σερβίρετε σὲ φορμίτσες, ὅπως ἡ εἰκόνα, καὶ γαρνίρετε μὲ κεράσια.

Ἀντὶς κεράσια μπορούμε νὰ μεταχειρισθοῦμε κάθε ἄλλο φρούτο τοῦ κουταλινοῦ, ἐπίσης καὶ φρέσκα φρούτα στὸν καιρὸ τοὺς βρασμένα καὶ στραγγισμένα.

Ξέρουμε τὴν παροιμία — ἐμεῖς οἱ γυναῖκες πολὺ καλά — πού σοφὰ λέγει ὁ λαός: «Τὰ ροῦχα κάνουν ἄνθρωπο, τῆρματα παλληκάρη». Κι' ἂν ὁ κρυερὸς χειμῶνας μᾶς χώνῃ στὰ ἐπανωφόρια μας, τώρα πιά γιὰ ἐφέτος πέρασε ἡ βασιλεία του. Ὁ ἥλιος γελᾷ καὶ μᾶς γνέφει, μιλῶντας μυστικὰ γιὰ μεταμορφώσεις. Σὲ λίγο τὰ βαρεῖα ροῦχα θὰ μποῦνε μὲ ναφθαλίνη στὸ σεντοῦκι καὶ ἡ ἐλαφρὴ ζακέτα καὶ ἡ μπλουζα θὰ πάρουν τὰ δικαίωμά τους.

Μιά τέτοια νόστιμη κι' εὐκόλη μπλουζα πορεῖ ἡ καθεμιά σας νὰ πλέξῃ, φτάνει νὰ ἔξῃ ἔστω καὶ λιγάκι νὰ πλέκῃ.

Ἡ τρυπητὴ σειρὰ σχηματίζεται, ὅταν σὲ κάθε γραμμὴ ἀφήσουμε νὰ πέσῃ ἓνας πόντος. Δηλαδὴ ὅ,τι σ' ἄλλο πλέξιμο εἶναι ἀδεξιότητα, ἐδῶ θ' ἀποτελεῖται τὸ στολίδι.

Γιὰ μέτρα καὶ ἀναλογίες ἀνατρέξατε στὸ φύλλο 27

τῆς βῆς Ἀπριλίου. Αὐτὸ θὰ σᾶς βοηθήσῃ λίγο.

Τὶς ἐμπρόσθιες φάσεις πλέκετε χωρὶς νὰ ἀφίνετε πόντους. Μὲ φιλό μαλλᾶκι ἡ νῆμα ὅχι τόσο φιλό μὲ βελόνες 2 ½ νούμερο ἢ κάλλιο ἀνάλογες μὲ τὸ μαλλὶ καὶ λίγη καλὴ θέλησι καὶ ἐπιμονὴ θὰ ἐπιτύχετε καὶ θὰ καμαρώνετε διπλᾶ γιὰ τὴν ὥραία μπλουζα καὶ γιὰ τὴν προκοπὴ σας.

* ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ *

ΣΟΥΠΑ ΜΑΓΕΡΙΤΣΑ

Εἶναι ἡ πασίγνωστη Πασχαλινὴ σούπα, πού ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὴν ὀνομάζουμε μαγερίτσα. Ἡ παρασκευὴ τῆς σούπας αὐτῆς διαφέρει κατὰ τι ἀπὸ τόπο σὲ τόπο. Καὶ ἄλλοι μὲν βράζουν τὰ κεφαλόποδα καὶ ἐντόσθια μαζί, ἄλλοι βράζουν βωδινὸ βραστό καὶ ὀρνίθα μαζί γιὰ νὰ κάνουν τὸν ζωμόν τῆς σούπας καὶ σ' ἄλλον τόπο πάλιν βράζουν μόνον ὀρνίθα καὶ μὲ τὸν ζωμόν της καὶ λίγα ἐντόσθια κάνουν τὴν σούπα.

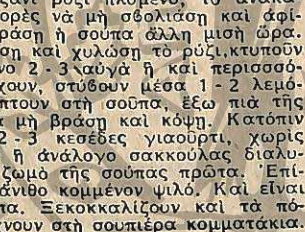
Καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ τρόποι εἶναι βέβαια καλοὶ καὶ κάνουν μιά γευστικωτάτη σούπα, ὅμως ἐφευρόμενοι ἐντελῶς ἀπὸ τὴν πραγματικὴ μαγερίτσα καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖται μὲ ὅ,τι ἀπομένει ἀπὸ τὸ ἀρνὶ τοῦ Πάσχα. Καὶ ἀπομένουν μόνον ἡ κοιλία, τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν καὶ λίγα πνευμονοσκοτία καὶ λίγα ἐντόσθια.

Γίνεται λοιπὸν ἡ μαγερίτσα ἀπὸ τὴν κοιλία ὁλόκληρη καὶ τὸ στομάχι τοῦ ἀρνιοῦ, τὰ πόδια, λίγα ἐντόσθια καὶ τὸ ἓνα τέταρτο τοῦ σπυροῦ καὶ ὅλο το ἄλλο πλεόν. Αὐτὰ ἐννοεῖται ὅταν πρὸκειται διὰ 7-8

νερό αὐτὸ καὶ τὰ ξεπλύνουν μὲ κρύο νερό. Τὸ κόβουν τότε φιλά-φιλά μὲ τὸ μαχαίρι ἢ μὲ κρεατομήχανη ἐκτὸς τὰ πόδια. Βάζουν σὲ κατσαρόλα νὰ βραθῇ μὲ λίγο βούτυρο μισὴ χούφτα κρεμμύδι φιλό καὶ τὸ σβύνουν μὲ νερό — ἔως 4 ὁκάδες — καὶ ρίπτουν μέσα νὰ βράσουν τὰ κομμένα ἐντόσθια καὶ τὰ πόδια ὁλόκληρα, συνάμα δὲ ἀνάλογο ἀλατοπίπερο. Ἀφίνουν νὰ σιγοβράσουν μὲ σκεπασμένη τὴν κατσαρόλα ἔως μιά ὥρα καὶ τότε προσθέτουν ἔως ἓνα φλυτζάνι ρυζὶ πλυμένο, τὸ ἀνακατεύουν 2-3 φορές νὰ μὴ σβολιάσῃ καὶ ἀφίνουν νὰ σιγοβράσῃ ἡ σούπα ἄλλη μισὴ ὥρα.

Ὅταν ἀποβράσῃ καὶ χυλώσῃ τὸ ρυζὶ, κτυποῦν γιὰ ἀνυγλόμενον 2-3 αυγὰ ἢ καὶ περισσώτερα ἂν ὑπάρχουν, στυβουν μέσα 1-2 λεμόνια καὶ τὰ ρίπτουν στὴ σούπα, ἔξω πιά τῆς φωτιάς γιὰ νὰ μὴ βράσῃ καὶ κόψῃ. Κατόπιν ρίχνουν καὶ 2-3 κεσέδες γιαούρτι, χωρὶς τὴν τοῖπα τοῦ ἡ ἀνάλογο σακκούλας διαλυμένο μὲ λίγο ζωμὸ τῆς σούπας πρῶτα. Ἐπίσης καὶ λίγο ἀνθόκοκκον φιλό. Καὶ εἶναι ἑτοιμὴ ἡ σούπα. Ἐσκοκκαλίζουν καὶ τὰ πόδια καὶ τὰ ρίχνουν στὴ σούπερα κομματάκια.

ΚΟΚΟΡΕΤΣΙ

Ἀναλογίες ἀπὸ ἐντόσθια διὰ μικρὸ κοκορέτσι ἀρκετὸ διὰ 8-10 άτομα. Ἔως μιά ὁκά σηκοτάκια ἀρνίσια, μισὴ

ὁκά πλεμόνια καὶ μισὴ ὁκά διάφορα γλυκάδια, νεφρά, σπλίνες καὶ μπόλια τοῦ ἀρνιοῦ. Ἐπίσης δὲ καὶ ὡς μιάμιση ὁκά ἀντερᾶκια.

Πρῶτα-πρῶτα ξεγυρίζουν τὰ ἐντερα ἀνὰ στροφα τὸ μέσα ἔξω μὲ ἓνα μικρὸ σουδάκι καὶ τὰ πλένουν μὲ ἀφθονο νερό καὶ ἀφοῦ τὰ στραγγίσουν καλά τὰ βάζουν σὲ τσανάκα καὶ τὰ ἀλατίζουν ὀλίγο καὶ στυβουν ἓνα-δυὸ λεμόνια.

Κατόπιν κόβουν τὰ πλεμόνια, σηκοτάκια, γλυκάδια κλπ. σὲ κομμάτια ὅσο ἓνα λουκοῦμι μεγάλο καὶ ἀφοῦ τὰ ἀλατοπιπερώνουν, τὰ περνούν ἀνάκατα στὴ σούδα καὶ ἐν τῷ μεταξὺ αὐτῶν περνούν καὶ ἓνα κομματάκι μπόλιας.

Ἀφοῦ περασθοῦν ὅλα, τότε στηρίζουν τὴν μύτη τῆς σούδας χάμω καὶ κρατώντας τὴν σουδά ἀπ' τὴ λαδὴ της, τὴν περιστρέφουμε μὲ τὸ δεξιὸ μας χερὶ καὶ μὲ τὸ ἀριστερό, ἀφοῦ δώσουμε μιά θηλειὰ τὴν ἀκρὴ τοῦ ἐντέρου, περιστρέφουμε τὴ σουδά ὥστε νὰ τυλίγεται τὸ ἐντέρον γύρω-γύρω ἀπ' ἐπάνω ἔως κάτω. Καὶ ὅπου τελεῖται ἀκρὴ τὴν δένουμε μὲ θηλειὰ καὶ οὕτω καίνομε μὲ χριτέλιος ἔως ὅτου τυλιχθοῦν ὅλα. Κατόπιν τὸ ψήσιμό του γίνεται ὅπως καὶ τοῦ ἀρνιοῦ τῆς σουδάς.

ΝΙΚ. ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕΣ

Τὴν κατῆφεια καὶ τὴν νηστεία τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος διεδέχτο ἐῖς τὴν Βασιλεύουσαν ἡ χαρὰ τῆς ἡμέρας τῆς Ἀναστάσεως, ἡ ὥσπερ ἥλιος λαμπρὰ ἡμέρα τοῦ Πάσχα. Οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου ἐγνώριζαν καλὰ πόσῃ μεγάλῃ σημασίᾳ διὰ τὸν λαὸν εἶχαν αἱ ὥραιαι καὶ λαμπραὶ ἑορταὶ καὶ ἐφρόντιζαν ἐκάστοτε μὲ μεγαλοπρεπεῖς ἐορτὰς νὰ ἱκανοποιοῦν τὴν περιέργειαν τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν καὶ τῶν ξένων, ποῦ πάντοτε διαβατικότῃ κατὰ χιλιάδας εὐρίσκοντο εἰς τὴν Πρωτεύουσαν.

Ἡ τελετὴ τῆς Ἀναστάσεως ἐγίνετο εἰς τὸν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Ἦταν δὲ ἡ τελετὴ αὐτὴ κατὰ τοὺς χρονικογράφους τῆς ἐποχῆς «ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα θεάματα τῆς ζωῆς τῆς Αὐτοκρατορίας».

Ὅλο τὸ Βυζάντιον κατέκλυζε τὴν πλατεῖαν τοῦ Αὐγούσταίου. Βυζαντινοὶ ἀπὸ μακριά, ἀπὸ τὸ Ἑξωκίονιον, ἀπὸ τὰ προάστεια, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Χρυσόπολιν ἀκολουθοῦντες τὴν κυριωτέραν ἀρτηρίαν τῆς Βασιλευούσης, τὴν Μέσην ὁδὸν, ποῦ ἀρχίζε ἀπὸ τὴν Χρυσόπορτα τῶν Θεοδοσιανῶν τειχῶν, κατμηθύνοντο πρὸς τὴν πλατεῖαν. Εἰς αὐτὴν ἀπὸ ἑνωρίως ἦσαν παρατεταγμέ-

να στρατεύματα ἀποτελού-
μενα ἀπὸ τοὺς γενναίους
ἄνδρας τῶν Σχολῶν, τῶν
Κανδιδάτων καὶ τῶν Ἑξ-
κουθιτῶν μὲ ἐπικεφαλῇς
τοὺς Πρωτοσπαθαρίους,
τοὺς Τουρμαράχας καὶ τοὺς
Διοικητὰς τῶν Σχολῶν μὲ
τὰς λαμπράς των στολὰς
καὶ τὰ χρυσοποίκιλτα ὅπλα
των. Ὅλα τὰ στρατεύματα
αὐτὰ ἦσαν μία ἐγγύησις
διὰ τὴν Πόλιν καὶ τὴν Αὐ-
τοκρατορίαν ὅτι ἀπὸ τῆ
μεγάλῃ χαρᾷ τῆς ἑορτῆς
δὲν θὰ προέκυπτε κανένα
ζήτημα, καμμία ταραχὴ πού
θὰ μπορούσε νὰ ἐνθυμίση
τὰς φοβεράς ἡμέρας τοῦ
«Νίκαι». Ναί! Μέσα εἰς τὸν
κόσμον τῶν Βυζαντινῶν ὅ-
τιρχαν ὄμιλοι Πρασινῶν
καὶ Βενέτων, ἀλλὰ οἱ δύο
πατρίεις ἦσαν πάντα μα-
κριὰ ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην
καὶ ὅλοι ἐγνώριζαν καλὰ
πὺς ἡ παραμικρὰ κίνησις
των θὰ ἐπατάσσετο ἀμέλι-
κτα. Ὁ ἑορτασμός λοιπὸν
θὰ ἐγένετο ἥσυχος καὶ με-
γαλοπρεπῆς ὥπως τὸ κα-
λοῦσεν ἡ ἡμέρα.

Οἱ κώδωνες τῆς Ἀγίας
Σοφίας σημαῖναν χαρμό-
συνα. Αἱ σάλπιγγες ἤχουν
καὶ αὐταὶ καὶ ἐμφανίζεται
ὁ Τρισαύγουστος, ὁ Ἰσαπό-
στολος Αὐτοκράτωρ, κατευ-
θυνόμενος πρὸς τὸν ναόν.
Οἱ μεγιστάνες καὶ οἱ ἄρ-
χοντες πρῶτοι καὶ κατόπιν

τὰ στρατεύματα καὶ ὅλος
ὁ λαὸς ἐκποῦν σὲ χειρο-
νομίας καὶ ζητωκραυγάς:
— Αὐγούστε σὺ νικᾷς!

Καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ προ-
χωρεῖ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν
ψάλλον τὸ «Ἀναστάσεως ἡ-
μέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν
λαοί».

Φορεῖ τὴν αὐτοκρατορικὴν
πορφύρα, ἔχει τὸ στέμμα
σὴν κεφαλῇ καὶ κρατεῖ τὸ
σκήπτρο καὶ τὴν ἀκκία.

Στὰ πόδια του κόκκινα πέ-
διλα. Ὅλος λάμπει ἀπὸ τὴν
χρυσὴ καὶ τὰ μεταξωτὰ κα-
θὼς καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες
αὐτὸν μεγιστάνες. Ἐμπρὸς
τοῦ βασιῆς ὁ Μέγας Λαμ-
παδάριος καὶ πίσω του εἰς
ἀπόστασιν τὸν ἀκολουθοῦν
οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ μεγα-
στάνες. Εἶναι οἱ Μάγιστροι,
οἱ Συγκλητικοί, ὁ Πρωτο-
σπαθάριος, ὁ Κατεπάνω-
τῶν Βασιλικῶν, ὁ Πρωτο-
στάτωρ, ὁ Κουροπαλάτης,
ὁ Λογοθέτης τοῦ Δρόμου, ὁ
Κόμης τοῦ Σταύλου καὶ οἱ
ἄλλοι ὀφφικιοὺ καὶ οἱ τι-
τουλάριοι.

Μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν
ὁ Αὐτοκράτωρ κατευθύνε-
ται εἰς τὸν χρυσοῦ του Θρό-
νου, ἐνῶ οἱ μεγιστάνες καὶ
οἱ ἄρχοντες εἰς τὰ στασί-
δους, ποῦ εἶναι ἀπὸ κα-
λοδουλευμένα σπάνια ἀρω-
ματικά ξύλα. Ἐμπρὸς εἰς
τὰ πόδια τους μεταξὺν ἄλ-
λιά τοῦ Ἰράν. Τὰ πολυκά-
νδηλα ἀπὸ πάνω φωτίζουν

τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἀπαστρέπτουν ἀλυσίδαι ἀπρόσχαλκα ποὺ σχηματίζουν συμπλέγματα ἀπὸ τὸ θόλο ὡς κάτω καὶ πολυκάνδηλα καὶ τυλιζόνται εἰς τὴς πολυχρωμὲς μαρμαρίνες κολώνες. Θυμίαμα καὶ λιθανωτὸ τῆς Περσίας ἀρωματίζουν τὸν Ναόν. Ψάλλει καὶ ὁ Πατριάρχης, ψάλλει καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ τοὺς ἀκολουθοῦν καὶ κληρὸς καὶ οἱ μεισιτᾶνες. Σὲ λίγο θὰ μιλήσῃ ὁ Μέγας ρήτωρ. Καὶ λένε οἱ χρονικογράφοι ὅτι κατά τὴν ἑορτὴ τοῦ Πάσχα οἱ μεγάλοι ρήτορες τῆς Ἐκκλησίας ἀτήγησαν τοὺς καλλιτέρες τῶν λόγους. Μεταξὺ αὐτῶν ἐξαιρετικὴν θέσιν κατεῖχον οἱ λόγοι τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐνεπνεύσθη καὶ τοὺς κανόνες τῆς ἡμέρας τοῦ Πάσχα ὁ Δαμασκηνός. Πράγματι εἰς τὰ τροπάρια τοῦ κανόνος αὐτοῦ ἀνευρίσκονται ὁλόκληροὶ ὀφράσεις ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Ναζιανζηνοῦ. Ἐξαιρετικὴν ἐπίσης θέσιν κατεῖχον οἱ λόγοι τοῦ Χρυσοστόμου, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ ἑκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον ἀκόμω νὰ ἀναγινώσκειται εἰς τὰς ἐκκλησίας: «Εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος κλπ.» καὶ ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοὺς εἰδικούς θεωρεῖται ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας.

Τὸ μεσημέρι ὁ Αὐτοκράτωρ παρέθετε γεῦμα εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Μαγναύρας εἰς ὅλους τοὺς μεγιστάνους, τὸν Πατριάρχην καὶ εἰς τοὺς πρεσβυτάς. Αἱ τρεῖς μεγάλοι στοαὶ τῆς ἐγγεμίζαν ἀπὸ κόσμου τιτλούχων, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἐκάθθη ἐνάνω εἰς τὸν Σολομωναίον Αὐτοκρατορικὸν θρόνον.

Ὁ πραιπόσιτος τοῦ Ὁσιταρίου καὶ δὲ Ἀρχων μέτην ἡ χρυσὴ βέργα» ὑπεδέχτο τοὺς πρεσβευτὰς καὶ σὺν ὧν τὰ παραπετάσματα «τὰ πρὸς τὴν δύσιν συρτὰ βῆλα» ἄφηνε νὰ φανῇ μπρὸς στὰ ἔκπληκτα μάτια τοὺς δύο μεγαλεῖον, ὅλος δὲ πλοῦτος τοῦ τοῦ Παλατίου.

“Ἐξω εἰς τὸν δρόμον τὰ
πλήθη τοῦ κόσμου συνω-
θοῦντο γιὰ νὰ θαυμάσουν
ὅλοι τὰ μεγαλεῖα τῆς Αὐ-
τοκρατορίας. Κάθε τόσο-
δὲ ἠκούγετο καὶ μιὰ ζητω-
κραυγὴ γιὰ τὸν Ἰσαπόστο-
λο Βασιλέα:

—Αὔγουστε, σὺ νικᾷς!...
Κ. Χ. Αγγ.

Απρίλης τοῦ 1818. Μεσάνυχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Κάθε χριστιανὸς τρέχει στὴν ἐκκλησιὰ μ' εὐλάβεια καὶ μὲ λαχτάρια γιὰ νὰ κἀνῃ Ἀνάστασι.

*Ανάμεσα στον σκλαβωμένο χριστιανικό κόσμο, που βιάζεται να βρεθῇ στην ἐκκλησία, συνωθεῖται κάποιος που τὸ ὄνομά του θὰ μένῃ ἀργότερα αἰώνιο κι' ἀθάνατο γύρω ἀπὸ τὸν ἀπελευθερωτικό ἀγῶνα τῆς φυλῆς.

Είναι ο Έμμανουήλ Ξάνθος, ξανός από τους τρεις πρώτους Ιδρυτές της Φιλικής Έταιρείας, που βρίσκεται τέσσερα χρόνια τώρα στην Πόλη και κεραρίζει το ψαμάδι δυο οικογενειών, της δικής του και της αδελφής του χήρας Μιχάλογλου με τα όρφανά της, σκυμμένους στα λογιστικά βιβλία του μεγαλεμπόρου Λεμονίου Παλαιολόγου.

Ὁ Ξάνθος με τις δυὸ φαμίλιες
του, με τὰ κεράκια τους στὰ χέ-
ρια, περιμένουν στὴν ἐκκλησία νὰ
ἀκούσουν τὸ «Δεῦτε λάβετε φῶς»
νὰ κάμουν Ἀνάστασι.

Κάποια στιγμή, κυττάζοντας πάλι του, μένει σὺν ἀποβροχιάσει ἀπὸ χάρα καὶ συγκίνηση. Τὰ μέλη της του, τὴν λερῇ αὐτῇ στιγμῇ τῇ Ἀναστασεως, βουρκώνουν καὶ δάκρυα χαράς αὐλακώνουν τὰ μάτια γούλα του... Ὁ Σκουφάς — ποὺ μαζὶ μὲ τὸν Τσακάλωφ καὶ τὸν Ξάνθο ἀποτελοῦσαν τὴν τριανδρίτῃς Φιλικῇ Ἐταιρείᾳ — στέκει λίγο πιο πέρα μ' ἕνα κεράκι τὸν χέρι!... Κυττάζονται μὲ ἀγωνία καὶ σπασμὸν... Πρέπει νὰ μὲ φανερωθοῦν, πρέπει νὰ μείνουν δὲ γνωστοὶ ἀνάμεσα σὸ πᾶθος. Μὲ τὴν ὥρα ἔφθασε ὁ ὁπιασ, μέσῃ σὲ μία καταναυτικὴ σιγῇ, μὲ τρεμάμενα χεῖλη φέλλει τὸ: «Δεστὸ λάβετε φῶς... Κάνουν ἡχιστὸ ἀνέστη» μὲ δακρυσμένα μάτια. Ὁ Ξάνθος τὸν παίρνει σπῆτι του καὶ τρώει μαζὶ. Τσουγγρίζουν τ' αὐτὰ γὰ, πίνουν κι' εὐχόνη τὴν γοργὴν ἀνάστασι καὶ τὸ Γένους...

πως μένουν μόνοι δαγκυλιάζοντα
και φιλιούνται. 'Ο Σκουφας πού
έξηγησε τί μένουν στο καράβι
πού τους έφερε από την 'Οδησσο
δ' Ανγκανωτόπουλος και δ' Λου
ριώτης, δυο καινούργιοι Φιλικόι
'Ο Ξάνθος τους καλεί αμέσως κι
αυτούς και κάνουν μαζί Πάσχα
στ' φτωγικό του σπιτάκι, του 'Αρ
νοούτικου... Και τ' σπιτάκι αυ
τό γίνεται βωμός και έστια κα
στρατηγείο μαζί τις άγιες αυτές
ημέρες του Πάσχα. 'Από εκεί έρ
κινάει κάθε στιγμή και μία προ
σπαγή και ένα σύνθημα σ' όλο
κλήρο τόν σκλαβωμένο Έλληνα
ανά: Σηκωθείτε! Πρέπει με τη
συνήθειά του Χριστιανισμού να γί
νη και η άνάστασι του Έλληνα
σμού.

Ἡ Ἑλλάδα ποὺ στέναζε βαρὺ κατὰ πόδι τὴν φτέρνα τῶν κατακτητῶν γιόρταζε τὴ μεγάλην γιορτὴ τῆς Ἀναστάσεως δούλης καὶ φοβισμένη, διελή καὶ κατατρομαγμένη, μέσα σὲ σκοτεινὸ ὄψαγμα ἢ στὲς σπηλιές καὶ σὲ κρησφύγετα τῶν ἀπὸρροίων βουνῶν μὲ τὸν διαικηθὲ πόθο καὶ τὴ λαχτάρα νὰ ἀνατελῇ ἡ ἡμέρα ποὺ θὰ γιορτάσῃ τὴν ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ ἐλευθέρη καὶ ὑπερήφανη.

Ὁ πανηγυρισμός τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος δι' ὁλόκληρον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἔχει ἰδιόζοντα χαρακτῆρα. Γιατὶ δὲν γιορ

τάζει μόνον ὁ Χριστιανός, ἀλλὰ
συνευφραίνεται καὶ ὁ Ἕλλην ἀνα-
δρομικῶς ἐπανερχόμενος στὴ χαρὰ
ποῦ αἰσθανόταν ὁ ὑπόδουλος Ἑλ-
ληνιστῶς πανηγυρίζοντας τὴν Ἀ-
νάστασι, ὡς συμβολίζουσα τὴν Ἑ-
θνικὴν παλιγγενεσίαν.

Και ὑπῆρξε, ἀλήθεια, πραγματική σωτηρία τοῦ Γένους ἐτι ὁ μακαριότης ἐπιστάτης, καὶ ἐπιφανεῖως τοῦλάχιστον, δὲν κατεδίωξε τὴ θρησκεία τῶν νικημένων. Ἐτοί οὐ Πατριάρχης κατέστη ὁ Ἐθνάρχης καὶ κάτω ἀπὸ τὰ προστατευτικά φερέα τῆς Ἐκκλησίας στεγάσθηκε τὸ Γένος. Τὰ μοναστήρια ἐπὶ τουρκοκρατίαι μενεβλήθησαν σὲ ξενώνας καὶ νοσοκομεία καὶ πολυτίμες βιβλιοθήκες καὶ σὲ φιλόξενα ἀσπύα τῶν δεινοπαθούντων καὶ ἐκείνων ποῦ μὲ ἀποτροπισμὸν ἔβλεπε ἡ ὑπερήσων ψυχὴ τους τὴν ὑποδοχὴν τῆς φύλης.

‘Ο παπᾶς, φορώντας τὸ ἀγιασμένο ράσο του, δὲν θύμιε μονάχα τὰ μεγάλα διδάγματα τοῦ Γλυκύτατου Ναζωραίου... Τόσες καὶ τόσες ἄλλες γιορτὲς ἔ’κει κληθιοῦς ἐπανηγυρίζε μετὰ τοῦ ‘Εθνικοῦ, ποὺ συνέδρευον μὲ ἐθνικὰς νίκας κατὰ τῶν βαρβάρων... ‘Ο Ἀκάθιστος ‘Υμνος ἦταν ἡ ἐπινοκίος ὁδὴ ποὺ φερόμενε τὴν σωτηρία τῆς Κων/πόλεως ἀπὸ τοῦς ‘Αβάρους. ‘Η γιορτὴ τῆς ἀνιψήφου τοῦ Σαυροῦ ἦταν συγχρόνως καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ Βυζαντίου κατὰ τῶν Περσῶν. Τόσαν καὶ τόσαν μαρτυρὸν ὁ βίος ἦταν μιὰ ζωντανὴ εἰκόνα ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγωνιζομένου Χριστιανισμοῦ, ἅλλὰ καὶ μιὰ θρυλικὴ σελίδα γραμμένη ἀπὸ τὴς τύχης τοῦ βίω τοῦ μαρτυροῦντος ‘Εθνους.

Ἐκκλησία καὶ ἔθνος εἶχαν ὁποῖα, ἀνάμεσα στοὺς μακρούς αἰῶνες, τὴν ἴδια τύχη, δοξάστηκαν καὶ ἔπασαν μαζί. Τὰ ἐπικύρια δὲν εἶχαν ἀκουσθῆναι μονάχα τὸν ἱπποπόρομο, ὅπου οὐ αὐτοκράτορες ἐλάττειαν τοὺς νικημένους Βανδάλους καὶ Ἀραβὰς καὶ Ἀντρείπαι τὴς σημαῖες τῶν νικημένων βαρβάρων πάνω στὴν ἄμμο, ἀλλὰ εἶχαν ἀντιχρῆσθαι καὶ κάτω ἀπὸ τοὺς θόλους τῆς ἐκκληλαΐας. Οὐ γοῦν καὶ οὐ θρήνοι τῶν ἀτυχόντων Βυζαντινῶν δὲν εἶχαν γεμίσει μονάχα τὶς ἀγυῖες καὶ τὶς πλατεῖες τῆς βασιλευσούσας, ἀλλ' εἶχαν ἐκτραγῆ καὶ κάτω ἀπὸ τοὺς θόλους καὶ τῆς θύρας τῶν ψηφιδωτῶν εἰκόνας τῆς Ἁγιά-Σοφίας.

Και δὲν εἶχε δοῖκο τὸ ἔθνος,
ὅταν ἀπλώσθηκε πᾶσι τὸ μαυ-
ρὸ σκέπασμα, τῆς σκλαβιάς, πού
ἄρχισε νὰ ψέλνῃ, ἀντὶ τῶν ἐπι-
κίων τῆς χθῆς, τοὺς πρώτους θρή-
νοὺς τοῦ ὑποδοῦλου καὶ πού φαν-
ταζότανε καὶ αὐτὲς τὶς εἰκόνας νὰ
δακρύζουν.

Μεταξύ τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ, μεταξύ τοῦ Γένους καὶ τῶν ἀγίων τοῦ εἶχε ἐδραιωθῇ ἀδιάρρηκτη ἀλληλεγγύη. Καὶ γι' αὐτὸ δὲ ὑπόδουλος Ἑλληνισμοῦ καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνες τῆς σκλα- θιάς ἐπίστευε ὅτι δὲν μποροῦσε ὁ Θεὸς τοῦ νὰ τὸν ἐγκαταλείψει, σὺν ἀνελάττωσεν τὸν ἀγῶνα τῆς ἀνα- στάσεώς του.

Στὸ μαρτύριο Ἐκείνου καὶ στὴ

σωτήρια αὐτοῦ Ἀνάστασι ἐκνήρη-
σε τοῦ σύμβολο τῆς ἐξελίξεως τῆς
τύχης αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔ-
θνους. Γιατί καί ὅπὸ τὸν βάρεθ-
ρον ζυγῶν ὁ Ἑλληνισμὸς εἶχε τοῦ
φραγγέλιου καὶ τὸν σταυρὸν αὐ-
τοῦ, γιατί κι' ἐκείνος ποτίζεταν
ἐσχολῇ καὶ δόξῳ, γιατί κι' ἐκεί-
νος ἐκεντῶτο μὲ τὴ λόγῃ, γιατί
κι' ἐκείνος εἶχε τὸν Γολγοῦθ᾽ του.
... Μὰ πέρα ἀπὸ τὰ πάθη ἔλπειται
ὁ κάθε χριστιανὸς τὴν Ἀνάστασι
τοῦ μέσῃ τῆς δόξῃ καὶ τῇ χαρᾷ.
Καὶ ἡ Ἀνάστασι τοῦ Σωτήρος
ἦταν ἡ εἰκόνα τῆς ἀναστάσεως τῶν
στεναζόντων κάτω ἀπὸ τὰ βαρεῖα
δεσμὰ τοῦ ζυγοῦ...

Κι' ἐνῷ στὰ στήθια τῆς Ἑλ-
λάδος εἶχε καθήσει ἀπαισιο τὰ
φάσμα τοῦ κατακτητοῦ, ἐνῷ καμ-
μιὰ ἑλπίδα δὲν φώτιζε τὸν συνε-
φισμημένο ὀρίζοντα, ἐνῷ σκυφτοί
καὶ μετὰ πρόσωπα σκελετωμένα ἀ-
πὸ τῆς κακουχίας καὶ τῆς στερη-

σεις, γεμίζατο πόνο οι Χριστιανοί, κρυδόντουσαν χωρίς - χωρίς στις καλύψεις τους με πόνο στην καρδιά, ενώ ή βαρειά άλυσσες της σκληριάς κάθε μέρα σφίγγονταν περισσότερο και ο ζυγός γινόταν πιο σκληρός και πιο άνηφορος, πόσο άμφορες και γεμάτες έλπιδα και καλωσύνη ήσαν οι σεληνωπώτισσες νύχτες που πήγαινε κρυφά το Έλληνόπουλο στην εκκλησία για να μύσει γράμματα...

Φεγγαράκι μου λαμπρό,
Φέγγε μου νά περπατῶ...

Και πόσο θεοφορο και ἐλπιόδο-
φο ήταν τὸ μερυσχίτι ἐκεῖνο τοῦ
Μεγάλου Σαββάτου, στὰ δύστυχα
χρόνια τῆς σκληρᾶς, στὴν σπὴν
πλευρὰ τοῦ ὠκειοῦ, ἡ στίς ἀπό-
μερες σπηλιᾶς καὶ στὰ κρησφύγε-
τα τῶν κλεφτῶν καὶ τῶν ἀρματω-
λῶν, ἀνηκούσες ἀπὸ τὰ τρεμου-
λιάριμα καὶ στεγνὰ χεῖλη τοῦ πα-
πᾶ τοῦ «Χριστὸς Ἀνέστη» καὶ δια-
διδόταν ὁ ἀναστασιμὸς ἀσπασμὸς
ἀπὸ στόματος ἐς στόμα μὲ τὴν ἐο-
χὴ καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀνα-
τελῇ ἐπὶ τέλους μιὰ ἡμέρα ποῦ
θὰ ἀσπασθοῦν ἀλλήλους ἀναφω-
νώντας «Πατὴρ ἀνέστη!»...

ΚΟΣΜΑΣ Ι. ΒΕΡΡΟΙΟΣ

Ἡ Ἁγία Σοφία κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου.

Ὁ δρκορ τῶν φιλικῶν. (Ἔργον Σπ. Βικᾶ του).

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Μεγάλη Πέμπτη: Τούτη τη νύχτα, την πρώτη που πέρασα στο χωριό μου, ύστερα από χρόνια, με ξύπνησαν γλυκά τα ρυθμικά χτυπήματα των σημαντηριών, που τα διαδέχονταν τότε τότε άγριες κλωτσιές στην δέξω πύλη. Είναι παλιό συνήθειο που πηγαίνει πιά να ξεχαστή. Όλες τις Κυριακές της Μεγάλης Σαρακοστής και πρό πάντων τη Μεγαλοβδομάδα, για να μην τύχη ο πειρασμός και γελάση κανένα Χριστιανό, μέρες πούναι, και τόν πάρη ο ύπνος, γυρίζει ο καντηλιανάφτης με τα παιδιά και χτυπούν σε κάθε πόρτα, τα σημαντήρια — μικρά καμπανέλια — που κρατούνε στα χέρια τους. Με πόση λαχτάρα τα ξανακούω φέτος τα «τάρα τάν, τάρα τάν» των σημαντηριών. Ο πατέρας σηκωμένος κιόλας άναβε τη φωτιά και μās φώναζε: «Σηκωθήτε, δε θα το φτάζετο το τροπάρι», κι άρχιζε να σιγοψέλλει: «Τού δειπνίου σου τού μυστικού σήμερον, γιέ Θεού, κοινωνών με παράλαβε...». Μά φέτος ο καλός πατέρας άναβε τη φωτιά σιωπηλός. Κι ούτε μου τó θυμισε το τροπάρι. Λυπόταν να με ξυπνήση.

Μεγάλη Παρασκευή: Στο χωριό μας, την πένθυμη αυτή μέρα τη φαιδρώνει λίγο ή προετοιμασία του Πάσχα. Βάφουν ταυγά και ζυμώνουν τα κουλουράκια. Πότε πότε ακούγεται κι ένα παιδιατικό κλάμα. Το παιδί δέν καταλαβαίνει γιατί δε μπορεί τάχα να φάη από σήμερα το κόκκινο αυγούλακι του, κι ή μητέρα γεμάτη τρομάρα, μετρά και ξαναμετρά ταυγά, μην τη γελάση και φάη κανένα και «μαναριστή»: «Ο Σατανάς έχει πολλά πόδια».

Τά κορίτσια ξεχύνονται στις πλαγιές και τούς κήπους, κόβουν λουλούδια και πλέκουν γιρλάντες και στεφάνια για τόν Έπιτάφιο. Η έκκλησιά είναι σήμερα πλημμυρισμένη από λογίων των λογίων άνθους. Και καθώς σκύβουν άνάμεσα από τά μυρωδάτα στέφανα, ξανθά δροσερά κεφαλάκια, να προσκυνήσουν, μοιάζουν τριαντάφυλλα ζωντανά: «Σήμερα κρεμάται επί εύλου!». Η φωνή του παλιού ψάλτη που είχε γεμίσει με τόση λαχτάρα τα παιδικά χρόνια μου, ξεχύνεται πάλι, στο γνώριμο ιερό χώρο. Είναι σπασμένη και τρέμει πιά. Μά έγω την άκούω κρυστάλλινη, καθαρή, όλο γλύκα κι εύλάβεια, σαν έκείνα τά παλιά χρόνια.

Τό βράδυ άκολούθησα την τελετή του Έπιταφίου. Τά παιδιά του σχολείου έμειναν τά έγκώμια, μοιρασμένα σε δυό χορούς κι ό δάσκαλος έ τρεχε από τόν ένα στον άλλο μη χάσουν τó ίσο. Ο γύρος στο χωριό γίνεται πολύ πιο μεγάλος παρά στις πολιτείες. Άνταμώνουν τά δυό γειτονικά χωριά — τί άμύλλα ποιά θα έπιδείξη ώραίότερα στολισμένο τόν Έπιτάφιο του! — παίρνουν τó δρόμο προς

τό κοινό νεκροταφείο, γυρίζουν και τά δυό χωριά πόρτα προς πόρτα — οι νοικοκυρές έχουν άναμμένα κεριά στα παράθυρα και κρατούν δίσκους από λεμονόφύλλα κομμένα να ράνουν τó θείο σώμα — κι ύστερα κατασταλάζουν στις έκκλησιές πάλι... Τά κορίτσια ραντίζουν τούς διαβάτες άπ' τά μπαλκόνια κι οι νέοι με τά πρόσωπα ξαναμμένα, χρυσά λουλούδια μέσ' στις λαμπάδες και τά κεριά, συνορίζονται ποιάς να πρωτοκρατήση τó άγιο κουβούκλιο. Στην πόρτα της έκκλησιάς, 4 γεροδούναμοι άντρες, σηκώνουν ψηλά τόν Έπιτάφιο κι οι Χριστιανοί περνούν από κάτω να ζήσουν πολλά χρόνια με τού Χριστού τη χάρι... Με πόση συγκίνηση, περνώντας, έκαμα τό τάξιμό μου κι έγω... Τό χωριό με παράσερνε στη γοητεία και την άπλη γειμάτη πίστη ζωή του.

Μεγάλο Σάββατο: Πήγα στην λειτουργία του Μεγάλου Σαββάτου. Τό Πάσχα είναι κοντά. Η έκκλησία, τά τροπάρια, ή μουσική, οι τελετές άρχίζουν σιγά σιγά να χάνουν τó πένθιμο ύφος κι ό άναστάσιμος τόνος χύνεται παντού γύρω. «Άνάστα ό Θεός κρίνων την γήν», κι ό παπās ραντίζει τόν κόσμο μυρωδικά κρατώντας για πρώτη φορά την Άνάστασι στο άριστερό χέρι.

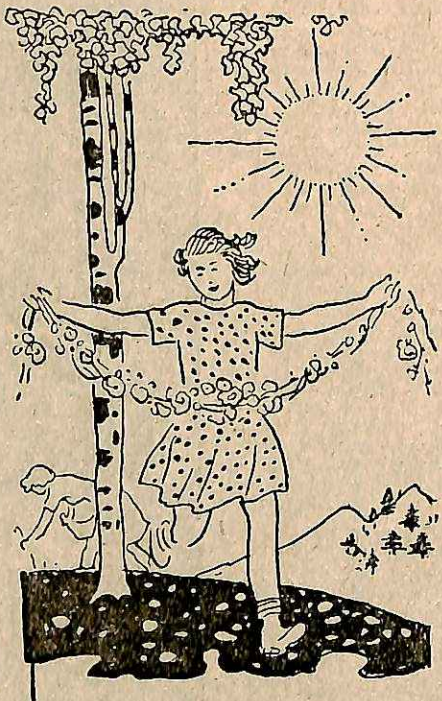
Οι γυναίκοι άπλώνουν τις ποδιές τους να πιάσουν μερικά λουλούδια, λεμονοανθούς, ροδοπέταλα, για να τά φυλάξουν για τó κακό μάτι. Τό μαντηλάκι με τ' άγιο κομπόδεμα θα μπει στο είκονοστάσι και στην κακή ώρα ή κάθε νοικοκυρά θα μπορή, καπνίζοντας, να ξεματιάση τó ζω ή τόν άνθρωπό της με τά θαματουργά άρώματα του Μεγ. Σαββάτου.

Κυριακή τού Πάσχα: Τό Μεγ. Σαββάτο, άργό σά χελώνα, μου καθόταν πάντα στην ψυχή. Άπό μικρή θυμούμαι πώς δέν έλεγε να βραδυάση ή εύλογημένη αυτή μέρα. Μά τότες τά κόκκινα αυγά στο καλάθι, ή γιορτάσιμη έτοιμασία στην έκκλησιά, τά παιδιά που κουβαλούσαν τά ξύλα για τή «φουνάρα», τή μεγάλη φωτιά της Λαμπρής, τά σημαντήρια που παίζανε άπό τó πρωί και, έχώρα, ή καινούργια ποδιά που κρεμόταν σιδερωμένη, προκλητική, έτοιμη στον τοίχο, ήταν μεγάλες αιτίες γι' άτυπομονησία. Μά τώρα; Τί περιμένεις; Οι παιδιατικές προσδοκίες μη φώλιαζαν στο πατρικό τούτο σπίτι και ξύπνησαν μέσα μου πάλι; Καθόμασταν στο καφεενάκι, πλάι στην έκκλησιά, λίγοι μεγάλοι και τά παιδιά που έτοιμάζαν τά πυροτεχνήματα για τήν τελετή και προσέμεναμε να χτυπήση ή καμπάνα.

Οι χωριανοί, κουρασμένοι, εξομώχοι, είχαν γεύσει νωρίς. Μά να τά πάλι τά χαρούμενα «τάρα τάν, τάρα τάν» των σημαντηριών, που σημαίνουν γιορτάσιμα — τί άλλοιώτικα χτυπούν άπόψε — άπό σπίτι σε σπίτι να ξυπνήσουν τούς χωριανούς. Είναι κατάρτα όποιος δέν άκούση τó «Δεύτε λάβετε φώ» και δέν άνάψη τó λαμπαδάκι του άπό τού παπά τó χέρι. Γι' αυτό στο χωριό μας ποδύνα τόσο λίγοι, σαν έρθη ή ώρα έκείνη, όλοι κοιτάζονται μεταξύ τους και μετριούνται να δούνε ποιάς λείπει. Κι ό παπās για καλό και για κακό ξαναλέγει:

— Κοιτάξτε, Χριστιανόι μου, μη λείπει ό γείτονας σας, ό συγγενής σας... Άναζητάτε κανένα να πάμε να τού φωνάξουμε; Κι ό καντηλιανάφτης στέλνεται σ' όποιον λείπει. Κι ό παπās περιμένει και τόν ελάχιστο να τού δώση τó φώ. Έφέτος στο διπλανό μας χωριό, άργησαν ν' άναστήσουν. Σ' έμάς είχε χαλάσει ό κόσμος. Είχαμε πη τó «Χριστός Άνέστη», άνάψαμε τή «φουνάρα» — όλη τή μέρα κουβαλούσαν τά παλληκάρια τά ξύλα κι έγινε πελώρια — τά παιδιά έφαγαν τά κόκκινα αυγά και τά κουλουράκια που κρατούσαν στην τσέπη, κι έκείνη, σ' Άπάνω χωριό, είχαν βουβάθι... Μητε ντουφεκίες, μήτε καμπανοκρουσίες, μήτε καπνός της φουνάρας... Κι έξαφνα — μισή ώρα θαχε περάσει — άκούστηκε τó πρώτο μπόυμ. Καλά ξυπνητούρια! Σαν έξημέρωσε μάθαμε τήν αλήθεια. Ένας ένορίτης βαρυκοιμήθηκε κι ό παπās έστειλε να τόν φωνάξουν. Χάθηκε κι ό μαντατοφόρος

(Συνέχεια στη σελίδα 960)

Κόβουν λουλούδια και πλέκουν γιρλάντες.

Η ΛΑΜΠΡΗ ΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΟΥ

Ποιά χρόνο ήταν δέ θυμάμαι. Αυτό μονάχα που έμεινε στη μνήμη μου άπό τó Πάσχα έκείνο, ήτανε μια είκόνα που χαράχτηκε βαθύτατα στην ψυχή μου και κάθε φορά που έρχεται τó Πάσχα στέκει μπροστά μου όλόφωτη και δέν μου δόθηκε αλήθεια ποτέ ποτέ ή εύκαιρία να τήν διηγηθώ.

Νά όμως που ήρθεν ή ώρα της: Νέοι τότε, παιδιά άκόμη, με γεμάτη την ψυχή χαρά και με την όρμη που όλοι οι νέοι έχουν, να άγκαλιάζουν τή ζωή όσο μπορούν πλατύτερα, έξεκινήσαμε για να γιορτάσουμε τó Πάσχα στο άπόμακρο χωριό. Είμαστε πεντέξη όλοι γεμάτοι άπό τή φωτιά της νιότης, νέα βλαστάρια άνοιξιάντικα και ξεκινήσαμε κυνηγώντας τή χαρά και μαζί τις περιπέτειες...

Γιά να πάμε στο χωριό, που άποφασίσαμε να κάμουμε τó Πάσχα, ξεστράτισαμε και ή νύχτα τού Μεγάλου Σαββάτου μās βρήκε περιπλανώμενους έπάνω σε κορφοβούνια άγνωστα. Είχαμε χάσει όριστικά τó δρόμο. Αυτό αλήθεια για άλλους θα ήτανε μια συμφορά! Όμως για μās και για τά τρελλά μας νειάτα έγινε άφορη ή έξαχστης εύθυμίας και ή περιπλάνησί μας μέσα στις δύσβατες νεροσυρμές και στους άγκαστούς θάμνους που σχίζαν τά πόδια μας συνεχίζοτανε μέσο σε γέλια και άστεία...

Η νύχτα προχωρούσε και μαζί ή περιπλάνησί μας έξακολουθούσε με τó ίδιο πάντα κέφι.

Όπου έξαφνα άκούστηκαν οι πρώτοι ήχοι της άναστάσιμης καμπάνας και όλοι πιά έθυμηθήκαμε πώς τά πράγματα δέν ήσαν ευχάριστα, γιατί έκινδυνεύαμε να μην κάμουμε έφέτος Άνάστασι...

— Βρέ παιδιά, βλέπω φώς έκεί κατ'ά την διπλανή κορφή, έφώναζε κάποιος. Και πραγματικά όλοι είδαμε να τρεμοσβήνη ένα μικρό φώ — κάτι σαν πυγολαμπίδα — μα ήταν πολύ μακριά.

Όλοι μαζί ξεκινήσαμε κατ'έκεί. Η εύθυμία είχε λιγοστέψει, γιατί άπό τή μια μεριά έβλέπαμε μια όχι ευχάριστη πραγματικότητα, κι άπό τήν άλλη τó φωτάκι έκείνο μās έγεννούσε ένα φόβο ύποσυνειδητο.

Άπόμακροι ήχοι της καμπάνας έφταναν τώρα και άπό άλλα σημεία, άπόδειξες πώς και στα άλλα χωριά είχαν άοχίσει ή Άναστάσιμη Άκολουθία. Προχωρούσαμε σιγά σιγά τώρα με κατεύθυνση προς τó φώ και σε λίγο είχαμε άνεβή στην κορφούλα. Ένας μαντροσκύλος ούρλιαξε άγρια και άναγκαστήκαμε να σταματήσουμε άποτομα... Η νύχτα ήτανε άσέληνη, μά ή ξαστεριά μās έκανε να βλέπουμε άρκετά καλά... Κι έτσι σκαρφαλωμένοι καθώς είμαστε σ' έκείνη τήν κορφούλα είδαμε σε κάμψη άπόστασι τήν είκόνα που γι' αυτήν μίλησα παραπάνω — τήν είκόνα τήν άλησμόνητη:

Ό τσοπάνος άνάμεσα στα πρόβατα μ' ένα κερύ στο χέρι έκανε τήν Άναστάσιμη προσευχή του. Άκούσαμε

καθάρ'α κομμάτια άπό τά τροπάρια που άλλοτε έψαλλε με τή χοντρή φωνή του και άλλοτε άπήγγελλε σε έκκλησιαστικό τόνο. Κάπου κάπου δέκοπτε τó ψαλτικό του για να έπιβάλη σιωπή στα γρυλλίσματα τού μαντροσκύλου, ό όποιος καθώς μās ένοιωθε κοντά διεισδύροτο και στο τέλος για να μείνη ήσυχος ό προσευχόμενος τόν έδωσε όριστικά σε κάποιο πλησίον δεντράκι. Έκεί πιά τó σκυλί ή σύχασε και έτσι μπορέσαμε να άκούμε τήν άναστάσιμη ακολουθία τού άπροσδόκητου... μοναχού με όλην τήν κυριολεξία.

Άκούσαμε λοιπόν κομμάτια τροπαριών άλλα άπό τήν αρχή, άλλα άπό τή μέση, άλλα σχετικά με τήν Άνάστασι, άλλα έντελώς άσχετα, τά περισσότερα με παραθορές που τά έκαναν άκατανόητα και μαζί άνακάτευσε και έπιφωνήσεις σχετικές με άναμνήσεις του άπό περασμένα πασχάλινά του γλέντια, ένδ συνεχώς έσταυροκοπείτο και εύλογοις τά πρόβατά του.

Άργά άργά, σκυφτοί άνάμεσα στα βράχια και τούς θάμνους, σιωπηλά είχαμε πλησιάσει ώστε να μη μās διαφύγη ούτε λέξι άπό τήν περιεργή προσευχή τού τόσο συμπαθητικού και άπλου αυτού Χριστιανού. Και έτσι άκούσαμε: «Τήν Άνάστασι σου Χριστέ Σωτή... άγγελοι κουνούσιν έν ούρανοι... Άναστάσις ό Χριστός άπό τού τάφου... (και δέκοπτε για να έπιβάλη σιωπή στους γρυλλισμούς τού

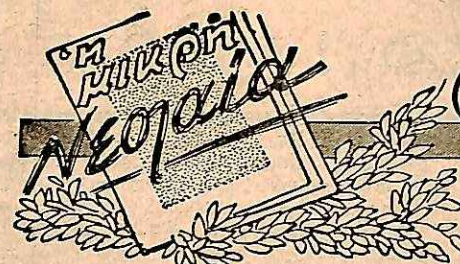
Μά τó δεξι έκουνούσε ένα θυμιατήρι.

σκυλιού) Σώπα μωρέ άδικο να σου δώση καταραμένη και λειτουργία γίνεται! (και έσυνέχιζε) Άνάστασι Χριστού περασάμενος... Ίησους ό μόνος άναμάρτητος... Τόν Σταυρόν σου προσκυνούμεν Δέσποτα... (μπέτε έκαμε έξαφνα ό διπλανός του τράγος). Ίντάχεις έδά κι ή άφεδιά σου τέθια ώρα; Κεδιά (σιωπή) να σε κόψη δέ θωρρείς πώς λειτουργώ;...». Καθώς είχαμε πλησιάσει και τά μάτια μας είχαν συνήθειε τó σκοτάδι έβλέπαμε πιά καθάρ'α όλες τις λεπτομέρειες τού προσευχόμενου: «Έτσι ένώ με τó άριστερό χέρι έκρατούσε μια έγάλη λαμπάδα άναμμένη, με τó δεξι έκουνούσε ένα θυμιατήρι δικής του κατασκευής: είχε δέσει δηλαδή με σπάγγο τόν πάτο μιας σπασμένης στάμνας και μέσα είχε τά κάρβουνα και τó λιβάνι. Καθώς λοιπόν άπήγγελλε ή έψαλλε τις προσευχές του, έθυμιάτιζε συγχρόνως συνεχώς καθώς κάνει ό διάκος στην έκκλησιά... Και ή άκολουθία έσυνεχίζετο «Κύματι θαλάσσης τόν προίξαντα πάλε... διώχτη τύραννε...».

Σε λίγο οι καμπάνες των διπλανών χωριών έχτυπούσαν χαρούμενα και άπόμακροι κρότοι τουφεκοβολιών έφτασαν και έκεί πάνω «Ο Χριστός είχε άναστηθή!». Είς τó άκουσμα των πυροβολισμών και των κωδωνοκρουσιών, ή σκηνή μας άλλαξε κατ'ά προσδόκητο τρόπο. Ό προσευχόμενος άφήκε τó θυμιατήρι και παίζοντας ένα πήδημα όπως θα έκανε και στο χορό άρχισε με όλη τή δύναμη τού στήθους του να ψέλλη τó «Χριστός Άνέστη» κουνώντας τó κερύ του και πετώντας διάφορα σπασμένα πήλινα άγγεία που είχε σωρέψει γύρω του έδώ κι έκεί που καθώς έσποδύσαν έκαναν ένα διαβολέμένο κρότο που άντηλαλιώταν στην ήσυχία της έρημιάς και μ' αυτό τόν τρόπο άντικαταστούσε τά βαρελότα και τούς τουφεκοβολισμούς, τούς γιορτάσιμους. Τά πρόβατα με τούς άπροσδόκητους αυτούς θορύβους έσκόρπισαν και ό μαντροσκύλος ούρλιαξε διαβολέμενα και κυττάζοντας κατ'ά τó μέρος που είμαστε κρυμμένοι...

«Άναστήτω ό Θεός και σκόρπισθητε και σεις μωρέ, και τού Θεού πλάσματα είστε...». Και δός του και πέτουσε τις σπασμένες γλάστρες σε όλα τά σημεία... Ήτανε τόση ή χαρά του, τóσος ό ένθουσιασμός του για τήν Άνάστασι τού Κυρίου, που δέν θυμούμαι να έχω ιδή ποτέ μεγαλύτερη θρησκευτική χαρά... Μετά πρόχειρον συνεννόησι ή παρέα όλη άποφασίσαμε να παρουσιάστομε και όλοι μαζί τού φωνάξαμε: — Χριστός Άνέστη κουμπάρε. — Άληθώς άνέστη ό Κύριος, είπε και έτρεξε κοντά μας. Ήτανε ένας θεόψηλος άντρας ως 25 χρονών πλατύστερος με τεράστιες πλάτες, που ή φωνή του καθώς μās

(Συνέχεια στη σελίδα 960)

Ο ΚΗΘΟΣ

ΤΟ ΒΡΑΔΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙ

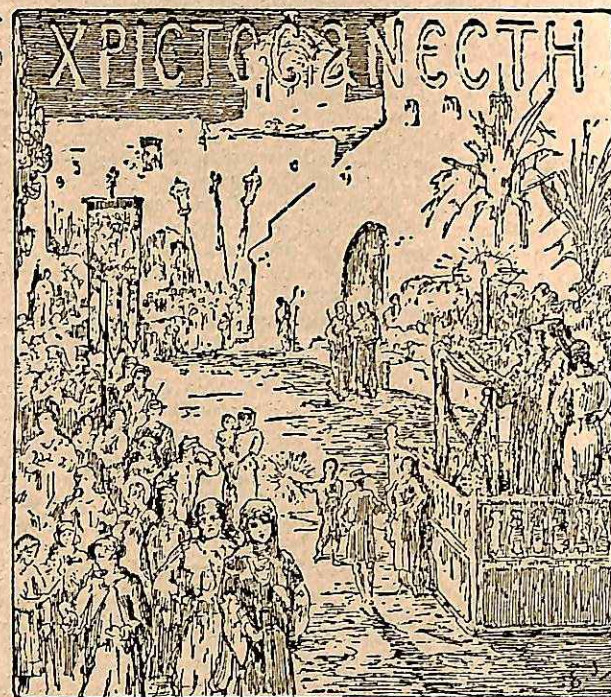
«Η γιαγιά με τη γλυκειά φωνούλα της στάθηκε πάνω από το κρεβάτι μου: «Σήκω παιδί μου! Άρχισαν οι καμπάνες της Αναστάσεως. Πάμε ν' ακούσουμε τὸ Χριστὸς Ἀνέστη! Ἡ στολή σου σιδερωμένη σὲ περιμένει καθὼς καὶ μιὰ λαμπάδα ἀσπρη με τὶς ὥραιες λευκὲς κορδελλίτσες της»...

Πόσο χαρούμενα χτύπησαν στὴν καρδιά μου τὰ λόγια αὐτὰ τῆς καλῆς γιαγιάς καὶ με πόση ὀρμὴ σηκώθηκα καὶ ντύθηκα. Καὶ καθὼς φτάσαμε στὴν ἐκκλησία καὶ πήρα τὴ θέσι μου κοντὰ στοὺς ἄλλους συναγωνιστὲς Σκαπανεῖς, ἀκούα τὶς χαρούμενες ὁμιλίες τοῦ κόσμου ποὺ ὅλος ἀνυπόμονα περίμενε γύρω στὴν ἐξέδρα ποὺ σημαιοστόλιστη θὰ δεχότανε τὸν ἐπίσκοπο καὶ τοὺς ἱερεῖς με τὰ ἐξαπτέρυγα καὶ τὸν χορὸν ὅπου θὰ ἐψάλλετο τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Καὶ ὅταν σὲ λίγο με τὸ «Δεῦτε λάβετε φῶς!» ἀνάψαν οἱ λαμπάδες καὶ στὴν ἐξέδρα με ἐξαίρετη μεγαλοπρέπεια ἄρχισε ἡ τελετὴ, ἔβλεπα σὰν μέσα σὲ ὄνειρο τὴν Ἑλληνικὴ σημαία νὰ ἀνεμίζει πάνω ἀπὸ τὴν εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὰ ἄλλα ἱερά μας σύμβολα καὶ ὅλα αὐτὰ ἔφεραν στὸ νοῦ μου ὅσα μᾶς διδάσκουν στὸ Σχολεῖο, καὶ ὅσα συχνὰ μοῦ διηγεῖται ἡ γιαγιά, πόσο ἀγκαλιασμένα εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Ἑλλάδα!

Ἐκοίταζα τὸν κόσμο, τοὺς ἄλλους Σκαπανεῖς καθὼς χαρούμενα ἐκινούσαν τὰ χέρια τους, ἀκούα τὶς σάλπιγγες καὶ τὶς καμπάνες με τοὺς χαρούμενους ἤχους των, ἔβλεπα τὴ γιαγιά ὀλόχαρη κι' ἐκείνη νὰ κἀνὴ τὸ Σταυρὸ τῆς καὶ νὰ σιγοψιθυρίζει τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» καὶ ἔνοιωθα μέσα μου μιὰ μεγάλη, μὰ πολὺ μεγάλη ὑπερηφάνεια πὼς κι' ἐγὼ εἶμαι Ἑλλην καὶ Χριστιανός.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας.

Ο ΛΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΔΥΓΑ

Τὸ Μεγάλον Σαββάτο τὸ σπῆτι ἦταν ἀνω κάτω. Ἀσπρίσματα, σφουγγαρίσματα... Ἐδῶ ἡ κυρὰ Λίνα ἀνάθε τὸ φουρνό, ἐκεῖ ὁ κύρ Ἀντώνης ἐκουβαλοῦσε κλαριά, παραπέρα ἡ μητέρα με τὸ μεγάλο κορίτσι ἐζύμωνε τὶς πασχαλινὲς κουλούρες καὶ ὁ πατέρας ἔσφαζε τὸ ἀρνί, ποὺ τὸ πρῶτ' ἄνθρωπος τῆς οἰκίας τὸν ἔβλεπε. Ἐπάνω στὸ τραπέζι οἱ λαμπάδες οἱ Πασχαλινὲς με πολὺχρωμες καρδέλλες... στὸν καναπέ δίπλα οἱ λαμπριάτικες φορεσιὲς τῶν παιδιῶν φρεσκοσιδερωμένες... καὶ ὅλο τὸ σπῆτι ἀντηχοῦσε ἀπὸ χαρούμενες κουβέντες, ξεφωνητὰ καὶ γέλια.

Ὁ Λάκης καὶ ἡ Κατέρω, οἱ ζωηροὶ πιτσιρίκοι τοῦ σπιτιοῦ, αὐτοὶ μονάχα δὲν φαίνονταν πουμενά. Καὶ με τὴ φασαρία τοῦ σπιτιοῦ κανεὶς δὲν τοὺς ἀναζητοῦσε. Ποῦ νὰ ἦσαν ἄραγε;

Ὁ Λάκης λοιπὸν καὶ ἡ Κατέρω ποὺ εἶδαν τὸ πρῶτ' ἡ μητέρα νὰ βάζει τὸ καλάθι με τὰ κόκκινα αὐγά κάτω στὴν ἀποθήκη δὲν μπόρεσαν νὰ ἡσυχάσουν:

—Τί λές Κατέρω, κατεβαίνουμε κρυφὰ στὴν ἀποθήκη νὰ φάμε αὐγά; Ἀχ τί κόκκινα ποὺ εἶναι! Ἐκεῖ ποὺ τὰ εἶδα μοῦ φάνηκε σὰν νὰ μοῦ φώναζαν: «Ἐλὰ καὶ μὲν! τί στέκεσαι;».

—Μὰ ἡ μητέρα εἶπε πὼς σήμερὰ δὲν κάνει νὰ τρῶ κανεὶς πασχαλινὰ, τοῦ εἶπε ἡ Κατέρω.

—Δὲν βαρυνεῖσαι καὶ μὲν, τί τώρα, τί τὴ νύχτα...

—Ὁ παπποὺς ὅμως ἔλεγε πὼς μιὰ φορὰ ποὺ ἔνα παιδί ἐπῆγε νὰ φάει ἕνα

ΕΞΥΠΝΑ

Ἀλκῆς: Θὰ ἔχουμε βροχή. Ὁ οὐρανὸς εἶναι γεμάτος σύννεφα καὶ δὲν φαίνεται οὔτε ἕνα ἀστρο.

Πέτρος: Κάνεις λάθος. Τώρα ποὺ ἐρχόμουν ἐγὼ ἦτανε ἔλαστεριά.

Ἀλκῆς: Φαίνεται θὰ ἦρθες ἀπὸ ἄλλο δρόμο.

—Μαμά, δὲν πιστεύω στὰ ὄνειρα.

—Γιατί παιδί μου;

—Γιατί εἶδα ἕνα πρᾶγμα ἀδύνατο νὰ γίνη.

—Τί εἶδες;

—Εἶδα ὅτι εἶχες ἀφήσει τὰ κλειδιά ἐπάνω στὸν μπουφέ.

ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Στὸ Πασχαλινὸ τραπέζι ἡ μικρὴ Νίνα ἐθεώρησε καλὸ νὰ γράψῃ τὸ μενού σὲ χαρτάκια, ὅπως κάνουν στοὺς καταλόγους τῶν ξενοδοχείων, γιὰ τὸ ἐπίσημο τῆς ἡμέρας.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων φαγητῶν εἶχε γράψῃ τὰ αὐγά με βῆτα «Ἀθῶν κόκκινα».

Ὁ ἀδελφὸς τῆς τότε γιὰ νὰ τὴν πειράξῃ τῆς εἶπε:

—Νίνα, μήπως ἔχεις κανένα αὐγὸ μὲ ὕψιλον.

—Ὁχι τοῦ ἀπὴν τῆς ἐκείνη, εἶχα μονάχα ἕνα με ἡμίψηλον, ἀλλὰ τὸ ἐπῆρε ὁ μπαμπὰς γιὰ τὴ Δεύτερη Ἀνάστασις... καὶ ἐξηφανίσθη.

Σιγανὸς Γρηγόριος, Νικόλαος καὶ Αικατερίνη Μενῆ, Σωτηριάδης Προκόπιος, (μέσον κάτω) Πουλόπουλος Γεώργιος.

Χριστὸς ἀνέστη! ἀδέρφια μου, ἔλατε γιὰ χαρὰ σας! Τσουγκρίστε, τὰ λαμπριάτικα κόκκινα αὐγά σας!

★

Χριστὸς ἀνέστη! Ἐμύρισε κι' ἔβγαλε ἡ γῆ λουλούδια καὶ τὰ πουλάκια ἀρχίσανε γλυκὰ τραγουδιὰ!

★

Κι' ἀνθίσαν τὰ περβόλια μας με τὴ γλυκειὰ τὴ ζέση γῆ κι' οὐρανὸς μᾶς κρᾶζουσε Χριστὸς ἀνέστη!

Ἑλ. Σαμ.

4.

(Συνέχεια)

Κι' ἄρχισε νὰ τραγουδάει στὴν ἀρχὴ σιγὰ-σιγὰ κι' ὅσο πήγαινε πὺ δυνάτα τὸ καινούργιο τοῦ τραγουδάκι:

Φεγγαράκι μου λαμπρὸ
πω-πω-πω! πω-πω-πω!
χαίρομαι νὰ σὲ θωρῶ
στὸ γαλάζιον οὐρανὸ
πω-πω-πω! πω-πω-πω!

Ἡ θεὰ Ἀλεποῦ ἔβλεπε με δικάκρισι. Γλίστρησε σιγὰ-σιγὰ μπροστὰ στὸν ποιητὴ με τὰ μεγάλα αὐτιά κι' ἄρχισε νὰ τοῦ κἀνὴ χίλια κοπιμένα:

—Καλησπέρα, ὦ μεγάλε ψάλτη τῆς σελήνης! εἶπε. Καλησπέρα, ὦ γιγάντειο ἀηδόνι!

—Καλησπέρα, καλησπέρα, φιλάττη! ἀποκριθῆκε ὁ κύρ Μέντιος πολὺ συγκινημένος. Ποιὸς καλὸς ἀνεμὸς σὰς φέρνει ἐδῶ, στὸ ὠδεῖόν μου;

(«Ὁδεῖον» ἔλεγε ὁ κύρ Μέντιος τὴν ἀγαπημένην του κερασιά, γιατί ἔτσι τοῦ φαίνονταν—μονάχα κάτω ἀπὸ τὴ σκιά τῆς μποροῦσε νὰ κἀνὴ τόσο ὥραιους στίχους).

Κερασιά μου ἀγαπημένη ὅταν εἶσαι στολισμένη με κεράσια καὶ μ' ἀνθούς πᾶει νὰ μοῦ φύγῃ ὁ νοῦς!

—Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτα μπροστὰ στὸ καινούργιο ποὺ ἔκανα, ἔλεγε με περιφρόνησι. Αὐτὸ εἶναι κοινὸ τραγουδάκι. Γιὰ προσέξτε ὅμως τώρα τί ρυθμὸς, τί μελαγχολία...

Τὸ τριφύλλι εἶναι χλωρὸ
τὸ χορτάρι τρυφερὸ
καὶ τ' ἀγκάθια μεστωμένα
θὰ τὰ φάω, τὰ καμμένα!

—Ἀχ, δὲν μπορὸν νὰ κρατήσω τὰ κλάματα ἀπὸ τὴ συγκίνησι! ἔλεγε καὶ σκούπιζε τὰ δάκρυά του. Τί ὠραῖο, τί ὠραῖο ποὺ εἶναι!

Ἡ θεὰ Ἀλεποῦ με δυσκολία κρατοῦσε τὰ γέλια.

—Ἡ ξεπασσιά του θὰ τὸν φάη! μουρμούρισε ἀπὸ μέσα της. Δηλαδή, ἐγὼ θὰ τὸν φάω, μουρμούρισε, μὰ ἡ ξεπασσιά του θὰ με βοηθήσῃ νὰ τὸν φάω γρηγορώτερα! Ὡ τί καλὸ, τί ἀσφαλτο ὅπλο ποὺ εἶναι ἡ κολακεία. Δὲν ὑπάρχει ἄλλο καλύτερο... Ἀς τὸν κολακέψωμε λοιπὸν νὰ τελειώνουμε μιὰν ὥρα ἀρχήτερα...

Καὶ νὰ σὰς πῶ ἀναμεταξύ μας, ἡ θεὰ Ἀλεποῦ δὲν εἶχε καὶ τόσο ἀδικο. Ὁ κύρ Μέντιος ἦταν τρομερὰ ξεπασμασμένος, ὁ κακόμοιρος.

Λοιπὸν, ἀγαπητέ μου μαέστρο, τὰ μάθατε τὰ νέα; ρώτησε με τὴν πὺ γλυκειὰ τῆς φωνῆς ἡ θεὰ Ἀλεποῦ.

—Ποιὰ νέα, φιλάττη μου; ρώτησε ὁ κύρ Μέντιος κάπως ξεφανισμένος. Μήπως ἀκούσατε κανένα καινούργιο τραγουδάκι;

—Ποιὸς ἄλλος μπορεῖ νὰ κἀνὴ τραγουδάκια ἐξὸν ἀπὸ τὴν εὐγένειά σας! ἔκαμα ἡ Ἀλεποῦ καὶ τὰ μάτια

τῆς ἔλαμψαν γεμάτα πονηρία. Ὁχι, δχι, κάτι πολὺ σπουδαιότερο... Κάτι...

Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ τελειώσῃ τὴ φράσι τῆς.

—Ὁ-ὀ! Ὁ-ὀ! ἀκούστηκε σιγὰ, περιγελαχτὰ μέσα στὸ ἀραιὸ φύλλωμα τῆς κερασιάς.

Ἡ Ἀλεποῦ ἀνατρίχιασε. Ὁ καμένος ὅμως ὁ κύρ Μέντιος μῆτε τὴ γλυκειὰ φωνούλα ποὺ προσπαθοῦσε νὰ τὸν προειδοποιήσῃ ἀκούσε, μῆτε τὴν κόκκινη λάμψι στὰ μάτια τῆς παμπόνηρης τῆς Ἀλεποῦς μπόρεσε νὰ διακρίνῃ. Γιατί, ἔχασα νὰ σὰς πῶ, ἡ θεὰ Ἀλεποῦ, πρὶν πᾶν νὰ τὸν συναντήσῃ, εἶχε πάρει τὰ μέτρα της.

«Ἀς βάλω τὰ μαῦρα μου ματογυῶλια, σκέφτηκε. Τὸ βλέμμα μου λάμπει πάρα πολὺ ἀπ' τὴ μεγάλη πείνα. Κι' ὅσο κι' ἂν εἶναι ἀπλοϊκὸς ὁ κύρ Μέντιος μπορεῖ καὶ νὰ ὑποψιαστῇ...».

Ἐφάρμοσε λοιπὸν στὴ μύτη της τὰ χοντρά μαῦρα της ματογυῶλια καὶ τὰ στερέωσε καλὰ μ' ἕνα λάστιχο, νὰ μὴν πέσουν στὸ δρόμο. Εἶχε κόψει ἀπὸ τὴν αὐλὴ τῆς δασκάλας κι' ἕνα τεράστιο φύλλο μπανανιάς καὶ τὸ εἶχε ρίξει στὴ ράχι της. Ὁ λύκος, ὅταν τὴν εἶδε ἔτσι μασκαρεμένη, ἀπόρησε:

—Τί φύλλο εἶναι αὐτό; τὴ ρώτησε. Πρῶτὴ φορὰ τὸ βλέπω. Πανωφόρι μοῦ ἔκαμες;

—Σὺσι! Ἐγὼ τὸ σκοπὸ μου! ἀποκρίθηκε ἡ Ἀλεποῦ κι' ἔφυγε με βιάσι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΪΝΕΙΣ

ΝΕΑ ΤΥΦΛΟΜΥΓΓΑ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Θά έφωτογραφίζετο...

Ή Λίτσα: Μπα! Πώς είσαι έτσι μοσχομυρισμένη σήμερα;

Ή Φιφή: Μά, ξέρεις, θά πάω νά φωτογραφηθώ!

Δέν θά τόν έβλεπε...

Ο μικρός Παύλος θέλει νά χητήσει την νταντά του και ή μητέρα του του λέει: Δέν βλέπεις, παιδί μου, πού έδω μέσα είναι ή Παναγία και θά σέ δη;

Τότε λοιπόν άς πάμε στο άλλο δωμάτιο πού δέν είναι ή Παναγία, νά μη μέ δη, άπαντά ό Παύλος.

Κυριολεξία.

Λοιπόν Άγλαίτσα, πώς πέρασες στην Άνδρο;

Καλέ τί επέρασα πού κόθησα εκεί τρεις δλόκληρους μήνες!

Μέ 4, όχι μέ η!

Ο Κ α θ η γ η τ ή ς: (Πού έχει την συνήθεια νά βάζη τις λέξεις στο στόμα των μαθητών):

Φέρομεν την όποτείνουσαν κάθετον εις τό άκρον της ά.....ά.....;

Οί μαθηταί: (Ολομαζί): κτίνος!

Άντελήφθη πλήρως.

Ο λόγος περί αγάπης πρós τόν πλησίον.

Γιάννη, πηγαίνεις περίπατο μέ τόν Κωστάκη και εκείνος γλιστρά και πέφτει. Σ ύ τί θά κάνης;

Θά ξεκαρδιστώ από τό γέλιο!

Μόνον 5 και 5.

Επτά και τρία πόσα κάνουν;

Εντεκα!

Πρόσεξε καλά...

Δώδεκα!

Μά για λογάρισε...

Μήπως κάνουν δέκα;

Α μπα, όχι! Πέντε και πέντε κάνουν δέκα.

Οί παίκται κόβονται γύρω - γύρω και ό καθένας παίρνει τό όνομα μιας πόλεως, λ. χ.: Κομοτινή, Καλάμαι, Φλώρινα, Άγρίνιον, Ήράκλειον κλπ. Ένας από τούς παίκτας - αυτός δέν έχει όνομα πόλεως - στέκεται στη μέση μέ δεμένα τά μάτια. Ο διευθύνων τό παιχνίδι, όταν όλα είναι έτοιμα, φωνάζει δύο πόλεις, π. χ.: - Καλάμαι και Φλώρινα.

Οί παίκται πού έχουν αυτά τά δνόματα, πρέπει νά σηκωθούν από τά καθίσματα και νά αλλάξουν θέσι. Αί Καλάμαι θά πάνε στη θέσι της Φλώρινης και ή Φλώρινα στη θέσι των Καλαμών. Πάντως οι μετακινήσεις αυτές πρέπει νά γίνουν μέσα στο χώρο πού περιβάλλεται από τά καθίσματα. Δέν μπορεί δηλαδή ό παίκτης νά σηκωθεί άπ' την καρέκλα του, νά γυρίση έδω κι'έκει μέσα στο δωμάτιο κι' έπειτα νά καθίση στη θέσι του άλλου.

Ο παίκτης πού είναι στο κέντρο, προσπαθεί νά πιάση έναν από τούς μετακινούμενους και νά ανακαλύψη την ταυτότητά του. Άν τό επιτύχη, μπαίνει στη μέση ό παίκτης πού άνεκαλύφθη. Άλλοιώς τό παιχνίδι συνεχίζεται.

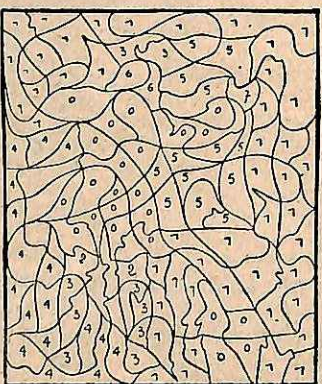
Εννοείται ότι οι παίκται, για νά ξεγελάσουν την τυφλόμυγα, μπορούν νά μεταμορφωθούν (νά φορέσουν γυαλιά, μουστάκια κλπ.).

Ζωγραφική.

Στερεώσατε ένα διαφανές χαρτί επάνω στο σχέδιο και χρωματίσατε τά μέρη της εικόνας, ως εξής:

- 1 μέ μπλέ,
- 2 μέ πράσινο,
- 3 μέ κόκκινο,
- 4 μέ βιολετί,
- 5 μέ πορτοκαλί,
- 6 μέ κίτρινο,
- 7 μέ ρόζ.

Τά μέρη πού έχουν 0 θά μείνουν λευκά.

Θαλασσινά παιχνίδια.

Σέ λίγο θ' άρχίσουν τά μπανια και τά θαλασσινά παιχνίδια. Ένα άπ' αυτά, εύκολο και χωρίς πολύπλοκούς κανονισμούς, είναι και τό εξής:

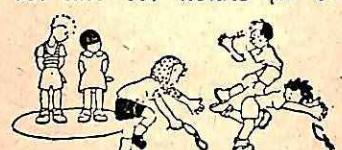
Εφοδιάζεσθε μ' ένα σημαντικό αριθμό φελλών από μπουτίλλιες (10-30 φελλοί). Παρατάσσετε τούς φίλους σας στην άκρογιαλιά ή 3' ένα κατάλληλο μέρος για βουτιές, έφ' όσον ή θάλασσα είναι βαθιά, πετάτε τούς φελλούς στο νερό και δίδετε σύνθημα στους παίκτας νά πέσουν στη θάλασσα. Οί κολυμβηταί πρέπει νά προσπαθήσουν νά μαζέψουν τούς φελλούς. Νικητής θ' αναδειχθή εκείνος πού θά συγκεντρώση τούς περισσότερους.

Σέ δύο πράγματα όμως πρέπει νά έπιστήσετε την προσοχή των κολυμβητών. Πρώτον: Νά πέσουν όλοι μαζί στο νερό. Και τό κυριώτερον νά μη συμπλέκονται ενώ κολυμβούν, για νά άποσπάσουν από συμπαίκτας των τούς φελλούς πού έπιασαν αυτοί.

Ή κουτσή μάνα.

Τό παιχνίδι αυτό δημοσιεύεται σε κάποιο γαλλικό περιοδικό, χωρίς όμως νά έχη σημαντικές διαφορές από τό δικό μας «λουρί της μάνας»...

Είναι παιχνίδι υπαίθρου και παίζεται από πολλά παιδιά, εφωδιασμένα μέ μαντήλια δεμένα σε κόμπο. Στο έδαφος διαγράφεται κύκλος, μέσα στον όποιον έγκαθίσταται ή «μάννα». Μέ τό σύνθημα ή «μάννα» βγαίνει από τόν κύκλο μέ τό

ένα πόδι (κουτσό) και κυνηγά τούς άλλους μέ τό μαντήλι στο χέρι. Όταν ένας παίκτης κτυπηθή από τό μαντήλι της «μάννας», τρέχει νά μπη στον κύκλο, για νά γλυτώση από τούς συναδέλφους του πού τόν κτυπούν μέ τά μαντήλια τους. Όταν όμως ή «μάννα» πατήσει τό σηκωμένο πόδι στο έδαφος, τότε κυνηγούν αυτή και τη κτυπούν. Και στις δύο περιπτώσεις εκείνος πού χτυπιέται σώζεται όταν μπη μέσα στον κύκλο.

Ο παίκτης πού θά κτυπηθή από τη «μάννα» γίνεται αιχμάλωτός της και μένει μέσα στον κύκλο. Ή «μάννα» βγαίνει πάλι για κυνήγι, πάντοτε μέ «κουτσό», και άν θέλει παίρνει για βοήθεια τόν αιχμάλωτό της, ό όποιος παίρνει επίσης τό όνομα της «μάννας». Αυτοί πού κυνηγούν γίνονται έτσι δύο, έπειτα τρεις, τέσσαρες και τό παιχνίδι συνεχίζεται κατ' αυτόν τόν τρόπον, έως ότου οδηγηθή στον κύκλο και ό τελευταίος παίκτης.

Επειτα παίρνει άλλος τη θέσι της «μάννας», μέ κλήρο.

Μαγκυή εικών άνευ εικώνος.

Δώσε μου το Πηνελόπη! Μου χρειάζεται σου είπα!

Μά τί;

Δέν άκουσες;

Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

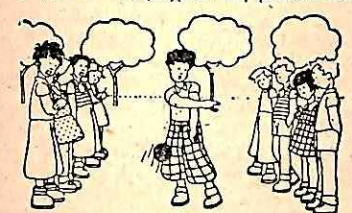
ριώτερον νά μη συμπλέκονται ενώ κολυμβούν, για νά άποσπάσουν από συμπαίκτας των τούς φελλούς πού έπιασαν αυτοί.

Δυσκολεύονται

Μπιζ με μπάλλα.

Οί παίκται - πρέπει νά είναι αρκετοί - τοποθετούνται πρόσωπο μέ πρόσωπο σε δύο παράλληλες γραμμές, μεταξύ των όποιων υπάρχει απόσταση 10-15 μέτρων. Ένας άπ' αυτούς μπαίνει στη μέση μέ τις πλάτες γυρισμένες σε μία από τις δύο γραμμές. Κάποιος παίκτης της γραμμής αυτής ρίχνει τη μπάλλα

επάνω σε κείνον πού στέκεται στη μέση. Άν ό τελευταίος κτυπηθή άπ' τη μπάλλα, γυρνά και προσπαθεί από τη φυσιογνωμία και τό ύφος των παικτών νά ψυχολογήση και νά βρη ποιος τόν έκτύπησε. Άν τόν ανακαλύψη, αλλάζει θέσι μ' αυτόν. Αντιθέτως, άν ό παίκτης του κέντρου δέν ανακαλύψη εκείνον πού ζητεί, γυρνά τις πλάτες του πρós την άλλη γραμμή, και τό παιχνίδι συνεχίζεται.

Άν εκείνος πού θά ρίξη τη μπάλλα δέν επιτύχη τόν παίκτη του κέντρου, παίρνει τη θέσι του.

Άκροστιχίς.

Τά άρχικά των κάτωθι ζητουμένων λέξεων αποτελούν ένδοξον σύγχρονον άνδρα.

1) Πόλις της Στερεάς Έλλάδος, 2) Κράτος της Ν. Α. Εδρώπης, 3) Περιφημος κοιλιάς της Θεσσαλίας, 4) Βασιλεύς της Μακεδονίας, 5) Άρχαίος Ιστορικός συγγραφέας, 6) Ένδοξος πόλις, 7) Νήσος του Σαρωνικού.

Δ. Ι. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ

Μεταγραμματισμός.

Βγάλε Πι και βάλε Τά - δέ στο λέω χωρατά - και θά δής τό παγωμένο νά βρεθί εύθους λυωμένο.

Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Οί παίκται - πρέπει νά είναι αρκετοί - τοποθετούνται πρόσωπο μέ πρόσωπο σε δύο παράλληλες γραμμές, μεταξύ των όποιων υπάρχει απόσταση 10-15 μέτρων. Ένας άπ' αυτούς μπαίνει στη μέση μέ τις πλάτες γυρισμένες σε μία από τις δύο γραμμές. Κάποιος παίκτης της γραμμής αυτής ρίχνει τη μπάλλα

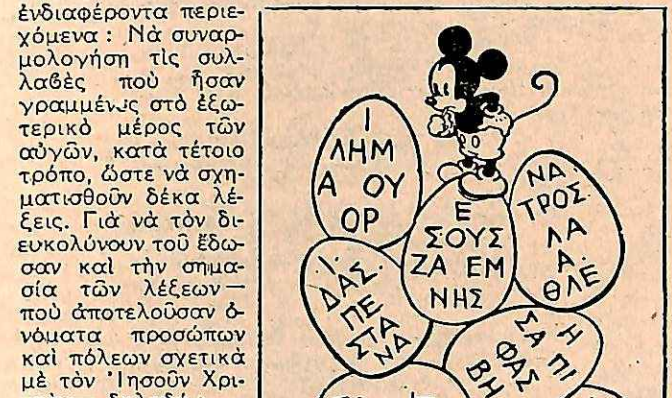
Είναι ένα ενδιαφέρον παιχνίδι μνήμης. Ένας από τούς παίκτας κάνει τό δάσκαλο και οι άλλοι τούς μαθητάς. Ο δάσκαλος γράφει σ' ένα χαρτί τά όνόματα τεσσάρων πόλεων ή ποταμών ή κρατών ή ποταμών λ. χ. Άχελώος, Πηνειός, Νέστος, Εδρώτας. Τά άπαγγέλλει καθαρά και σιγά και έπειτα λέγει στους μαθητάς νά γράψουν από τέσσερα όνόματα του αυτού είδους. (Καθένας θά γράψη από 4 ποταμούς: Σηκουάνας, Άείας, Νισαύρας, Εθρος κλπ.). Όταν γίνη κι' αυτό καλεί τούς μαθητάς νά γράψουν τά όνόματα των τεσσάρων ποταμών πού είχε άπαγγείλει αυτός.

Ανακηρύσσεται νικητής εκείνος πού θά θυμηθή και τούς 4 ποταμούς. Άν έλθουν δύο ή τρεις πρώτοι τό παιχνίδι συνεχίζεται, άλλ' αυτή τη φορά ό δάσκαλος βάζει 5, 6 ή 7 όνόματα Νικητής θά είναι εκείνος πού θά θυμηθή όλα ή τά περισσότερα όνόματα.

Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ ΑΥΓΑ

Έναν δρο έπρεπε νά έκτελέση ό Μίκυ για νά πάρη τά μεγάλα ψεύτικα αυγά μέ τά σοκολατάκια και τά άλλα

ένδιαφέροντα περιεχόμενα: Νά συναρμολογήση τις συλλαβές πού ήσαν γραμμένες στο έξωτερικό μέρος των αυγών, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε νά σχηματισθούν δέκα λέξεις. Για νά τόν διευκολύνουν του έδωσαν και την σημασία των λέξεων - πού αποτελούσαν όνόματα προσώπων και πόλεων σχετικά μέ τόν Ίησούν Χριστόν -, δηλαδή:

1 Έσωσε την ανθρωπότητα. 2 Πόλις της Ιουδαίας. 3 Χωριό της Παλαιστίνης. 4 Ή αύριανή γιορτή. 5 Κατεδίκασε τόν Ίησούν. 6 Υπέκυψε εις τάς απαιτήσεις του δχλου. 7 Ο Έφιάλτης της έκκλησιαστικής μας Ιστορίας. 8 Άγαπούσε τόν Διδάσκαλόν του, αλλά τόν άπαρνήθηκε. 9 Εκεί έγεννήθη. 10 Εκεί έβαπτίσθη.

Μπορείτε νά κάμετε την συναρμολόγησι των συλλαβών;

Έντε καλή μνήμη!

Είναι ένα ενδιαφέρον παιχνίδι μνήμης. Ένας από τούς παίκτας κάνει τό δάσκαλο και οι άλλοι τούς μαθητάς. Ο δάσκαλος γράφει σ' ένα χαρτί τά όνόματα τεσσάρων πόλεων ή ποταμών ή κρατών ή ποταμών λ. χ. Άχελώος, Πηνειός, Νέστος, Εδρώτας. Τά άπαγγέλλει καθαρά και σιγά και έπειτα λέγει στους μαθητάς νά γράψουν από τέσσερα όνόματα του αυτού είδους. (Καθένας θά γράψη από 4 ποταμούς: Σηκουάνας, Άείας, Νισαύρας, Εθρος κλπ.). Όταν γίνη κι' αυτό καλεί τούς μαθητάς νά γράψουν τά όνόματα των τεσσάρων ποταμών πού είχε άπαγγείλει αυτός.

Ανακηρύσσεται νικητής εκείνος πού θά θυμηθή και τούς 4 ποταμούς. Άν έλθουν δύο ή τρεις πρώτοι τό παιχνίδι συνεχίζεται, άλλ' αυτή τη φορά ό δάσκαλος βάζει 5, 6 ή 7 όνόματα Νικητής θά είναι εκείνος πού θά θυμηθή όλα ή τά περισσότερα όνόματα.

Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Τά καράβια.

Μία μέρα ό κ. Καλοτυχίδης κάλεσε τά τέσσερα άγοράκια του στην άκροθαλασσιά και έδωσε στο καθένα την άκρη ενός σπάγγου.

- Σας χαρίζω αυτά τά πλεούμενα, πρόσθεσε.

Τά παιδιά είδαν πραγματικά στο γιαλό τέσσερα ωραία μικρά σκάφη. Ήταν δεμένα στις άκρες των σπάγγων, αλλά οι σπάγγοι ήσαν τόσο ανακατεμένοι ώστε τά παιδιά δέν μπορούσαν νά καταλάβουν ποιο παιχνίδι άνήκε στο καθένα. Μπορείτε νά τό βρήτε;

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Περιττός κόπος...

Ο Τοτός στη μαμά του:

- Μαμά, τί άνάγκη νά βασανισθώ τώρα για νά μάθω όρθογραφία; Όταν μεγαλώσω δέν παίρνω μία γραφομηχανή νά κάνω τη δουλειά μου;

Από συνήθεια.

Ο Θάνος στην χήρα θεία του:

- Θεία μου νά χαρής τόν μακαρίτη τόν θείο δώσέ μου λίγο γλυκό!

Ή παροιμία τό λέει!

Στό τραπέζι έχουν προσκαλέσει τόν νουνό του Γιάνκου. Ο Γιάνκος από τη χαρά του έκανε ένα σωρό άτάξιες, τόσο πού ό άδελφός του Μίμης, λησμονήσας ότι ό νουνός ήταν παρών, του φώναξε:

- Ήσυχασε έπιτέλους! Μά τί ζουρλός νουνός σ' έβάπτισε έσένα;...

Οί άνορθογραφίες.

Ο μικρός Τέλης γράφει από τό πλοίο στον πατέρα του:

«Φωθούμε μπαμπά, ότι τό γράμμα θά έχει πολλές άνορθογραφίες, γιατί τό ατμόπλειον εσάλεσαι όταν έγραφα».

Νυκτομηνία...

Ο Δάσκαλος: Δέν σας είπα νά βάζετε πάντα στις έκθέσεις σας ημερομηνία; Γιατί την έχασες;

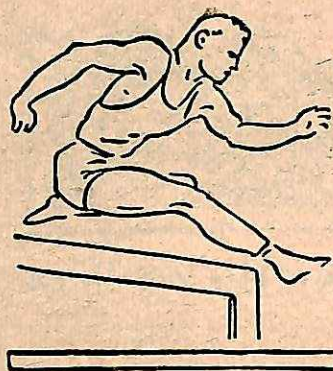
Ο Μαθητής: Δέν την έχασα, κύριε, αλλά ήταν νύχτα την ώρα πού έγραφα!

Λογικόν.

- Παύλο, ό πατέρας σου είναι άριστερός;

- Πώς τό ξέρεις;

- Γιατί όλο τό δεί σου μάγουλο βλέπω πρησμένο...

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Διά την Β' κατηγορίαν Φαλαγγιτών.

Δρόμοι: 1) 100 μ., 2) 400 μ., 3) 800 μ., 4) 10X400 μ. Σκυταλοδρομία.

Ρίψεις: 1) Έλευθέρα δισκοβολία, 2) Έλληνική δισκοβολία, 3) Άκοντισμός, 4) Λιθοβολία, 5) Σφαίροβολία.

Άλματα: 1) Άλμα εις ύψος, 2) Άλμα εις μήκος, 3) Άλμα τριπλούν.

Άγωνίσματα Στίβου Σκαπανέων.

Τρίαθλον: 1) Δρόμος 50 μ., 2) Άλμα εις μήκος, 3) Ρίψεις μπάλας μετά φοράς.

Άγωνίσματα Στίβου Φαλαγγιτών. Διά την Α' κατηγορίαν Φαλαγγιτών.

1) Δρόμος 100 μ., 2) Άλμα εις ύψος, 3) Άλμα εις μήκος, 4) 4X100 μ. Σκυταλοδρομία και 5) Ρίψεις μπάλας μετά φοράς.

Διά την Β' κατηγορίαν Φαλαγγιτών.

1) Δρόμος 60 μ., 2) Άλμα εις ύψος, 3) 4X50 μ. Σκυταλοδρομία και 4) Ρίψεις μπάλας μετά φοράς.

Λεπτομέρειαι.

Διά τὰ ἀγωνίσματα Στίβου οἱ Φαλαγγίται καὶ Φαλαγγίτισσαι θὰ χωρισθοῦν εἰς δύο κατηγορίας, ὡς καὶ κατὰ τοὺς Α' Πανελληνίους ἀγῶνας.

Α' Κατηγορία: Οἱ ἀγῶντες ἡλικίαν 19 μέχρι 25 ἐτῶν, συμπεριλαμβανομένων.

Β' Κατηγορία: Οἱ ἀγῶντες ἡλικίαν 14—18 συμπεριλαμβανομένων. Εἰς τοὺς ἀγῶνας Σκαπανέων θὰ λάβουν μέρος Σκαπανεῖς, ἀγῶντες ἡλικίαν οὐχὶ κάτω τῶν 11 ἐτῶν καὶ οὐχὶ ἀνω τῶν 13 ἐτῶν.

Εἰς ἑκάστον ἀτομικὸν ἀγῶνισμὸν δύναται νὰ συμμετάσχῃσι τρεῖς ἀθληταὶ ἐξ ἑκάστης Περιφερειακῆς Διοικήσεως.

Εἰς τὸ ἀγῶνισμὸν τῆς πορείας, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ λάβουν μέρος μόνον Φαλαγγίται Α' Κατηγορίας ἐκάστη Περιφερ. Διοικήσεως δύναται ν' ἀντιπροσωπευθῇ διὰ μίας ομάδος ἐκ δέκα Φαλαγγιτών.

Σκοποβολή.

Μόνον διὰ τοὺς Φαλαγγίτας καὶ τὰς Φαλαγγίτισσας Α' Κατηγορίας.

α) Φαλαγγίται.

α) Ἀτομικός: Διὰ τυφεκίου τύπου Ὑπουργείου Παιδείας τῶν 22, ἀπόστασις 50 μ., στάσις ὀρθαί, βολαὶ εἰκοσι (20), δοκιμαστικαὶ τρεῖς (3), χρονικὸν ὄριον 30 λεπτῶν τῆς ὥρας, στόχος 0,50 μ. Ἡ χρῆσις τοῦ ἀορτήρος ἀπαγορεύεται.

β) Ὁμαδικός Περιφερειῶν: Διὰ τυφεκίου τύπου Ὑπουργείου Παιδείας τῶν 22, ἀπόστασις 50 μ., στάσις ὀρθαί, βολαὶ εἰκοσι (20), στόχος 0,50 μ. χρῆσις τοῦ ἀορτήρος ἀπαγορεύεται.

β) Ὁμαδικός: Διὰ τυφεκίου τύπου Ὑπουργείου Παιδείας τῶν 22, ἀπόστασις 50 μ., στάσις ἑλευθέρα, βολαὶ εἰκοσι, δοκιμαστικαὶ τρεῖς, στόχος 0,50 μ. χρόνος 30 λεπτῶν τῆς ὥρας. Ἡ χρῆσις τοῦ ἀορτήρος ἐπιτρέπεται.

Β' Φαλαγγίτισσαι.

α) Ἀτομικός: Διὰ τυφεκίου τύπου Ὑπουργείου Παιδείας τῶν 22, ἀπόστασις 50 μ., στάσις ἑλευθέρα, βολαὶ εἰκοσι, δοκιμαστικαὶ τρεῖς, στόχος 0,50 μ. χρόνος 30 λεπτῶν τῆς ὥρας. Ἡ χρῆσις τοῦ ἀορτήρος ἐπιτρέπεται.

β) Ὁμαδικός Περιφερειῶν: Διὰ τυφεκίου τύπου Ὑπουργείου Παιδείας τῶν 22, ἀπόστασις 50 μ., στάσις ἑλευθέρα, βολαὶ εἰκοσι, δοκιμαστικαὶ τρεῖς, στόχος 0,50 μ. χρόνος 30 λεπτῶν τῆς ὥρας. Ἡ χρῆσις τοῦ ἀορτήρος ἐπιτρέπεται.

Εἰς τὴν ἑκάστην θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε Σκοπευτρίας.

Ποδηλασία.

Ἀτομικός 30.000 μ. ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ διὰ τὴν Α' κατηγορίαν Φαλαγγιτῶν μόνον.

Οἱ διαγωνιζόμενοι θὰ χωρισθῶσιν εἰς δύο κατηγορίας:

α) Κατηγορία ποδηλάτων κούρσας καί,

β) Κατηγορία ποδηλάτων περιπάτου.

Θὰ συμμετάσχουν δὲ πέντε ἐξ ἑκάστης Περιφερ. Διοικήσεως.

Ποδόσφαιρον.

Θὰ γίνοντι τέσσαρες συναντήσεις, δύο ἡμιτελικαὶ καὶ δύο τελικαί, ἐπειδὴ αἱ τέσσαρες ὀμάδες θὰ συναντηθοῦν ἀνὰ δύο εἰς τοὺς ἡμιτελικούς καὶ αἱ δύο νικητρίαι ὀμάδες θὰ συναντηθῶσι μετὰ τῶν, διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς 1ης καὶ 2ας καὶ αἱ ἡττημέναι διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς 3ης καὶ 4ης.

Ἀθλοπαιδίαι.

Εἰς τὰς ἀθλοπαιδίαις θὰ δηλωσῶσιν ομάδας: Περιφ. Διοικήσις Ἀρρένων Πρωτευούσης, Δ.Α.Σ. καὶ Τάγματα Ἑργασίας. Ἡ Περιφερ. Διοικήσις Ἀρρένων Πρωτευούσης θ' ἀντιπροσωπευθῇ διὰ δύο ὀμάδων, ἥτοι Ὑποδιοικήσεως Ἀθηνῶν, Βορρᾶ, μία καὶ Πειραιῶς—Νότου ἢ ἄλλῃ, ἥτοι θὰ γίνοντι 4 συναντήσεις.

Εἰς περίπτωσιν ἴσης βαθμολογίας θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ τέρματα, διὰ τὴν καλαθόσφαιρον, καὶ οἱ βαθμοὶ τῶν παιγνιδίων, διὰ τὴν πετόσφαιρον. Ἴδιοι ἀγῶνες θὰ γίνοντι καὶ μετὰ τῶν ὀμάδων Φαλαγγιτισσῶν.

Τὴν Κυριακὴν 7 Ἀπριλίου ἐτελέσθησαν εἰς τὴν πλατεῖαν Γεωργίου Β' ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης ἀθλητικοὶ ἀγῶνες διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀθλητῶν καὶ ἀθλητριῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀποτελέσωσιν τὴν ἀντιπροσωπευτικὴν ὀμάδα τῆς Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης, ἥτις θὰ συμμετάσχῃ εἰς τοὺς Πανελληνίους ἀγῶνας Ε.Ο.Ν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κινήσεις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟ ΤΟΥ Κ.Ε.Ν.

Τὴν παρελθούσαν Τετάρτην — ἡμέραν ἐκπαιδεύσεως — ἀνεχώρησεν ἀεροπορικῶς εἰς τὴν μακεδονικὴν πρωτεύουσιν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος, ἐπιθεωρήσας τοὺς ἐκεῖ Σχηματισμούς.

Ὁ κ. Κανελλόπουλος ἐπέστρεψεν αὐθημερόν.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Ν.

Τὴν 1ην Μαΐου, ἡμέραν Τετάρτην, θὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θεάτρου «Ὀλύμπιον» ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Νεολαίας κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλος διὰ τὸν ἐορτασμὸν τῆς ἡμέρας «Ἑθνικῆς Ἑργασίας».

Η ΕΚΚΛΗΣΙΣ

Ἡ θερμότης ἐκκλησίας, ποὺ ἀπὸ τὴν Ε.Ο.Ν. διὰ τὰ πασχάλινά δωρά μας, τὰ ὁποῖα θὰ σταλοῦν μετ' εἰδικῆς ἀντιπροσωπείας Φαλαγγιτῶν, θὰ εὐρὴ ἀσφαλῶς τὴν πρέπουσαν ἀπήχησιν μετὰ τὸν ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἔχουν συναίσθησιν τῶν ὑποχρεώσεων τῶν πρὸς τοὺς ἀγρυπνοῦντες φρουροὺς τῶν συνόρων μας καὶ δὲν θὰ τοὺς λησμονήσωσιν μετ' ἐννοεῖαν τοῦ Πάσχα, ὅπως δὲν τοὺς ἐλησμόνησαν οὔτε πέρροι.

Εἰσι σχολιάζει ἡ ἐφημερίς «Ἔθνος» τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τὴν συλλογὴν δώρων πρὸς τοὺς ἀκρίτας. Παρόμοια εἶναι καὶ τὰ σχόλια ὅλων τῶν ἄλλων ἐφημερίδων.

Τὰ ἐν λόγω δώρα δέον θὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν Σχηματισμῶν εἰς τὰς διαφόρους ἄλλας πόλεις.

ΑΝΑΒΟΛΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΓΥΜΝΑΣΤΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΤΡΙΩΝ
Ὁ διὰ τὴν 15 Ἀπριλίου ὁρισθεὶς διαγωνισμὸς διὰ τὴν πρόσληψιν γυμναστῶν καὶ γυμναστρίων εἰς τὴν Ἑθνικὴν Ὁργανώσιν Νεολαίας ἀναβάλλεται διὰ τὴν 8ην Μαΐου, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 8 π. μ. Ὁ διαγωνισμὸς θὰ λάβῃ χώραν εἰς τὸ Γυμναστήριον τῆς Ε.Ο.Ν., λεωφόρος «Ὀλγας». Τελευταία ἡμέρα ὑποβολῆς αἰτήσεων συμμετοχῆς Σάββατον 4 Μαΐου.

Η ΤΑΙΝΙΑ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἐντὸς τῶν ἡμερῶν συμπληροῦνται αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν προβολὴν τῆς μεγάλης κινηματογραφικῆς ταινίας ἀπὸ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεολαίας, τῆς ἐπετεοῦς τῆς Ἑθνικῆς μας ἐορτῆς.
Ἡ ἐν λόγω ταινία θὰ προβληθῇ λίαν προσεχῶς εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀργότερον εἰς ὁλοκλήρον τὴν Ἑλλάδα.

ΛΑΜΙΑ. — Ἐντατικὴ ἐξασκούμεσι ἡ γενικὴ καὶ εἰδικὴ ἐκπαίδευσιν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων ὁλοκλήρου τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως.

Δύο λόχοι Φαλαγγιτῶν τῆς Φάλαγγος Ε.Ο.Ν. Ἀμφικλείας μετέβησαν μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Φάλαγγος εἰς Δρυμαῖαν καὶ παρέστησαν εἰς τὸ ὅπο τῆς Κοινοῦτος ὁργανωθὲν μνημόσυνον ὅπῃ τῶν πεσόντων εἰς τοὺς πολέμους.

Ὁ Α' Ἐπιτελής τῆς Διοικήσεως, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ καὶ τῶν Διευθυντῶν τοῦ III καὶ IV Γραφείου, ἐπεθεώρησε τὸ Τμήμα Λιανοκλαδίου, τὸ ὁποῖον παρέστη εἰς τὸ μνημόσυνον ὅπῃ τῶν πεσόντων, τὸ ὁργανωθὲν ὅπῃ τῆς Κοινοῦτος.

Κατόπιν δ' Α' Ἐπιτελῆς μετὰ τῶν αξιωματικῶν τοῦ Ἐπιτελείου μετέβησαν καὶ ἐπεθεώρησαν τὴν Τετραρχίαν Σεπερχειῶδος.

Τὸ ἀπόγευμα ἐπεθεώρησαν τὴν Τετραρχίαν Ε.Ο.Ν. Μακροκώμης.

ΠΑΤΡΑΙ. — Τὴν Τετάρτην ὁ Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπιτελής τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀγαίας κ. Πέπας ἐπεθεώρησε τὰς Φάλαγγας Ἀρρένων καὶ Ἐλευθέρων.

Παρηκολούθησεν ἐπίσης τὴν στρατιωτικὴν

προπαίδευσιν καὶ τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν, ἐκφράσας τὴν ἀπόλυτον ἱκανοποίησιν τοῦ διὰ τὴν συντελούμενην ἐργασίαν.

ΚΑΛΑΜΑΙ. — Εἰς τὸν Ὀυλαῶν Βαθμοφύρον Ε.Ο.Ν. Θηλέων ἐδιδάχθη εἰς τρία κατὰ σειρὰν μαθήματα τὸ «Περὶ Ἀρετῆς» κεφάλαιον μετὰ τὸ «Περὶ Ἀρετῆς» τοῦ Ἀριστοτέλους.

Εἰς τὰ μαθήματα αὐτὰ ἡ Περιφερειακὴ Διοικητρία Ἰσμήνη Σανθόκου—Παναγούλας προσεπάθησε νὰ καταστήσῃ δὲ τὸ δυνατόν περισσώτερον πρακτικὰς τὰς παρεχόμενας γνώσεις ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἐκ τῆς ζωῆς παραδειγμάτων.

Ἐδιδάχθησαν αἱ ἐπὶ μέρους «Ἀρεταὶ» καὶ ἐξήρθη ἡ σημασία αὐτῶν διὰ τὴν ζωὴν.

Τελικὰ δὲ ἐτονίσθη ὁ τρόπος καθ' ὃν εἶναι δυνατόν ἡ ἐπιτελής τῆς Ἀρετῆς.

ΛΑΡΙΣΑ. — Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Λαρίσης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπιτελείου τοῦ, ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὴν Τετραρχίαν Ἀμπελαίων, καθὼς καὶ τὸ Τμήμα Ἐλατείας.

Ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς μέσης ἐκπαίδευσως ὤμλησε πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας διὰ τοὺς σκοπούς τῆς Ὁργανώσεως.

Εἰς τὴν Ἑλασσῶνα συνεχίζονται κανονικῶς τὰ μαθήματα τοῦ Ὀυλαίου Βαθμοφύρου.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ. — Συνεχίζον τὴν περιοδεῖαν τοῦ Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς «Ἡερίου» κ. Φίλοσοφούλου, ἐπεσκέφθη τὴν Λευκάδα, γενόμενος ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς ὑπὸ τῶν κατοίκων.

Ὁ κ. Γενικὸς Διοικητὴς ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὰ Γραφεῖα τῶν Ὑποδιοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων τῆς Ε.Ο.Ν., μείνας ἀπολύτως ἐνθουσιασμένους ἀπὸ τὴν ταξίν καὶ τὴν πειθαρχίαν ἡ ὁποία ἐκράτει.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. — Ὁ Περιφερειακὸς Ὑποδιοικητὴς Ἀνατολικῶν Ἑπαρχιῶν, συνεχίζον τὴν περιοδεῖαν τοῦ, μετέβη εἰς Βιάννον πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν Σχηματισμῶν τῆς 327ης Φάλαγγος.

Τὴν Τετάρτην, 3ην ἡμέραν, ἔγινεν ἡ ἀπασχόλησις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῶν τῶν πρῶτων δώρων καὶ τῶν ἀπογευμάτων διὰ διαλέξεων ἐν τῷ θεάτρῳ Πουλιάκη καὶ περιπάτων συνδιασμένων μετ' ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως καὶ παιγνιδία.

Ἐξεδόθη τριμηνιαῖον πρόγραμμα ἐνιαίας ἐκπαιδεύσεως τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων.

Τὰ μαθήματα τοῦ Ὀυλαίου Βαθμοφύρου συνεχίζονται μετ' ἐκτεταμένην ἐξασκήσιν εἰς τὴν τοπογραφίαν.

ΧΑΝΙΑ. — Ἡ Περιφερειακὴ Διοικητρία Θηλέων Χανίων, ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν ἐν γένει πρόδωκ τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν, ἐξήρτησε πληροφορίας ἀπὸ τὰ Σχολεῖα Θηλέων τῆς πόλεως σχετικῶς μετ' ἐπιδόσιν τῶν εἰς τὰ διάφορα μαθήματα.

Ἐπειδὴ μέλη τινὰ καθύστερον εἰς τὸ μάθημα τῆς Γαλλικῆς, ἀνέβησαν εἰς τὴν δόκιμον βιβλιοθήκην.

Φαλαγγίται βρακοφόροι τῶν Σφακιῶν Κρήτης κατὰ τὰς ἐορτάς τῆς 25ης Μαρτίου.

διοφύρον Ὑψηλάντη Κουρκόττη, ἥτις μετὰ προθυμίας προσεφέρθη καὶ ἤρξατο ὑπὸ τύπον φροντιστηρίου τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Φαλαγγιτισσῶν κατὰ Τετάρτην.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικητρία συνεκέντρωσε τὰς βαθμοφύρους τῆς ἑδρας καὶ συζητήσασα μετ' αὐτῶν ἐδωκεν ὁδηγίαν διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ἐκπαίδευσιν τῶν ὑπ' αὐτὰς μονάδων.

Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἑθνικοῦ Κυβερνήτου περὶ ἐντατικῆς καλλιέργειας τῆς ὑπαίθρου ἐδρα βαθυτάτην ἀπήχησιν εἰς τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. Περιφερειακῆς Διοικήσεως Χανίων.

Ὁτῶν ἐπετεώθησαν 22.000 δευδρόλια, ἐξ ὧν τὰ 4.650 διὰ τὴν ἀναβάσιν καταλλήλων χώρων ἐντὸς καὶ περὶ τῆς πόλεως Χανίων, τὰ 7.000 διὰ τὴν ἀναβάσιν παραλίων καὶ 60 στρεμμάτων, ἐνθα δὲ κτίρια τῶν παιδικῶν ἐσχολῶν Χανίων, τὰ δὲ ὑπολοιπὰ διὰ τὴν ἀναβάσιν καταλλήλων ἐκτάσεων τῆς ὑπαίθρου.

Ὡσαύτως τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. μετὰ ζηλευτῆς προθυμίας ἐκαλλιέργησαν ἐντατικῶς τὰς παραχωρηθείσας εἰς αὐτὰ ἐκτάσεις, παρακολουθούνα μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτευθέντων εἰδῶν. Ἐκαλλιέργησαν ἐκτάσεις 72 στρεμμάτων συνολικῶς ὑπὸ τὴν ἐπίδεξιν καὶ ὁδηγίαν εἰδικῶν γεωπόνων.

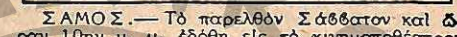
ΑΡΜΕΝΟΙ. — Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ὁ Διοικητὴς τῆς 372ας Φάλαγγος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ὑποδιοικητοῦ τοῦ, μετέβη εἰς Καλύδες καὶ Ἀρμένους πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ ἐδρευόντων Ταγμάτων Ε.Ο.Ν.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ὁ.Δεῖου ἡ Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης διαγράνασεν χορευτικὴν ἐσπερίδα, ἥτις ἐσημείωνεν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν.

Τὸ πρῶτον τῶν εἰσπράξεων, τὸ ὁποῖον ἀνέρεχεται εἰς πέντε χιλιάδας δραχμῶν, διετέθη διὰ τὴν ἀγορὰν δώρων τὰ ὁποῖα θὰ σταλοῦν εἰς τοὺς γενναίους φρουροὺς τῶν συνόρων μας.

Τὴν ἐσπερίδα ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας τῶν δ' κ. Νομάρχης, ὁ Γενικὸς Ἐπιτελής τῆς Ε.Ο.Ν., ὁ διοικητὴς τοῦ Συντάγματος, καθὼς καὶ ἀπασαι αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρχαὶ τοῦ τόπου.

Πρὸ ἡμερῶν 100 Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπανίσσαι τοῦ ἀνεξαρτήτου Ταγματοῦ Θηλέων Ἀμαρίου ἐξεδέχοντο εἰς Ρεθύμνον.

ΣΑΜΟΣ. — Τὸ παρελθὸν Σάββατον καὶ ὁρῶν 10ην μ. μ. ἐδόθη εἰς τὸν κινηματοθέατρον «Πάλλα» ἡ προετοιμασθεῖσα ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. ἐρασιτεχνικὴ θεατρικὴ παράστασις μετ' ὁμοίων ἔργων τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου «Οἱ Φοιτηταί».

Εἰς τὸ ἔργον ἔλαβον μέρος αἱ Φαλαγγίτισσαι Μ. Νόου, Πιπιάς, Σερζιάν, Ὁρελῆ Μπεχρά, Γεωργία Κονταλῶν, καθὼς καὶ οἱ Φαλαγγίται Αἰμ. Πολλίαν, Π. Μαρμαράς, Ε. Βαλδής, Σ. Στυλιανίδης καὶ Α. Γαρός.

Τὸ ἔργον ἐσημείωσε μεγάλῃ ἐπιτυχίᾳ, αἱ δὲ Φαλαγγίτισσαι καθὼς καὶ οἱ Φαλαγγίται ὑπεβύθησαν μετ' ἐξαιρετικὴν τέχνην τοὺς ρόλους τῶν.

Τὴν ἐπομένην εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Σουλῶγος «Πυθαγόρας» ὠμίλησεν ἡ Λοχίτις δ' Θάλας Σαραντιδίου μετ' ἑμῶν: «Ἐντυπώσεις ἀπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐορτασμῶν τῆς 25ης Μαρτίου».

ΜΥΤΙΛΗΝΗ. — Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς τὴν αἴθουσαν «Φέμινα» ἔλαβον χώραν ἡ δι' ἀλέξεις τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Ἐλασίου μετ' ὁμιλίαν τῶν κ. Φωτόπουλου καὶ μετ' ἑμῶν: «Οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου καὶ ὁ Ἰησοῦς».

Ἡ 187η Φάλαγγ Μυτιλήνης, συμφώνως τῷ προγράμματι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἀνεκέντησεν εἰς διαφόρους χώρους, ὠμίλησεν δὲ εἰς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς οἱ ἐπὶ κεφαλῇ τῶν Ταγμάτων μετ' ἑμῶν: «Περὶ Ὁρηκείας», «Περὶ οἰκογενείας» καὶ «Περὶ καταστροφῆς τῆς Χιᾶς».

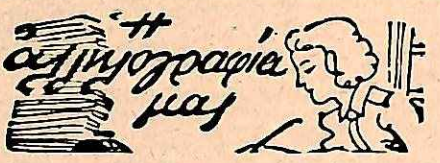
Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ὑποδιοικητοῦ τοῦ, μετέβη πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῶν Σχηματισμῶν Παναγιώδους καὶ πρὸς παρακολούθησιν τῆς συντελούμενης ἐργασίας κατὰ τὴν Τετάρτην.

Ἡ Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Λέσβου, ἐν τῇ προσπάθειᾳ τῆς πρὸς δημιουργίαν καλλιτεχνικῆς κινήσεως τῶσιν ἐν Μυτιλήνῃ δὲ καὶ ἐν ὑπαίθρῳ. Ἰδρυσεν τὴν νέαν χορωδίαν βυ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις
καὶ ἐκπρὸςώπει ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΩΝΣΤ. ΜΠΟΝΑΤΣΟΝ. Ὡραίος ὁ πανηγυ-
ρικός λόγος σου τῆς 25ης Μαρτίου. Δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ δημοσιευθῇ (ὅχι τὴν ὑπογραφή-
ν, ὅπως μὰς γράφεις) ἐπεὶ θὰ ἔπρεπε νὰ
δημοσιεύσωμε καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους πανηγυ-
ρικούς τῆς 25ης Μαρτίου, ποὺ ἐξεφώνησαν οἱ
μαθηταὶ τῆς χώρας μας καὶ τοὺς ὁποίους μὰς
ἐστεύλαν νὰ διαβάσωμε ἀπλῶς. Τὰ χειρόγρα-
φα, καθὼς ἔρεις, δὲν ἐπιστρέφονται εἰς τὴν
μοσιευθὸν εἴτε ὅχι. — Ν.Κ. ΣΚΑΦΙΔΑΝ.
Εἶναι γραμμένα καὶ οἱ στίχοι τοῦ χαρ-
τιοῦ καὶ δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. — ΓΕΩΡ-
ΓΙΟΝ ΚΑΤΡΑΧΟΥΡΑΝ. Θυμῶμαι τὸ γράμ-
μα σου, ὅχι ὅμως καὶ τὸ ποίημα δυστυχῶς.
Σ. ΜΠΕΛΤΕΝ. Εἶναι γραμμένα καὶ οἱ στίχοι
ὅπως τοῦ χαρτιοῦ. — Τ. ΑΤΤΑ. Οἱ πνευματι-
κὲς ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἀρμόδιον συντά-
κτην, ὁ ὁποῖος θὰ σοὺ ἀπαντήσῃ ἀπὸ τὴν ἐιδική
στήλην ἀλληλογραφίας. Τὸ «Οἱ περιπέτειες τοῦ
Γιαννάκη» πολὺ μακρὸν, ὅπως καὶ σὺ μὰς τὸ
γράφεις. — ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΟΝ. Σ' εὐχαρι-
στοῦμε γιὰ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς σου.
Τὸ ποίημά σου «Ὁ ἄνοιξις»: «Τὰ προβατάρια
ἀνέδθηκαν ψηλὰ στὰ κορφοβούνια» προχειρο-
γραμμένο. — ΦΩΦΩΝ ΜΟΥΡΟΥΚΑ(:). Ἀδύ-
νατον νὰ διαβάσωμε τὰ γράμματά σου. Προσ-
πάθησε νὰ βελτιώσῃς τὸν γραφικὸν χαρακτήρα
σου. — ΠΑΥΛΟΝ ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Δυσ-
τυχῶς ὅχι. — ΧΡΟΝΗΝ ΠΑΠΑΣΠΗΛΙΟΥ
«Ὁ γρόθος» εἶναι γραμμένος καὶ οἱ στίχοι
ὅπως τοῦ χαρτιοῦ. Δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. —
ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΝ ΤΑΜΒΑΚΗΝ. Ὁμοίως καὶ
τὰ δικά σου «Ὁ Λεοντογιάννης» καὶ «Ὁ Σκα-
πανεύς». — Β. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ. — Βιάζεσαι
πολὺ νὰ γράψῃς. Διάβασε — ἂν ἔχῃς κρατήσει
ἀντίγραφον — τὸ «Πῶς τιμωρήθηκε ἕνας κλέ-
φτης». Ὅλα φέρδην-μύδην.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἡ Ἀνάστασις. Σχέδιον βυ-
ζαντινῆς τεχντροπίας τοῦ ζωγράφου κ.
Σ. Παπαλουκά.
Ἡ τελευταία: Δυὸ χαριτωμένα Σκαπα-
νάκια κάνουν Χριστὸς Ἀνέστη.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΑΥΓΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σ. 947)
κότες ἢ λείπουν οἱ πιὸ πολ-
λές. Μία ἀπογοήτευσις καὶ
μία λύπη. Λέπει καὶ ὁ ὡ-
ραίος πετεινὸς μετὰ τὴν ὑπε-
ρήφανα φτερά. Παύει πιά
νὰ χαλᾷ τὸν κόσμον μετὰ τὰ
κιρκιρίκια του. Τὶ ὠφελεῖ καὶ
ἂν λέγῃ τὸ παιδικὸ τρα-
γοῦδι:
«Πετεινὸς μετὰ τὴν αὐλὴν
κιρκιρικοῦ λαλεῖ.

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' δροσος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀρ. Τεύχ. 30 — 27 Ἀπριλίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ
Μελῶν καὶ μὴ
μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικὸν) Δρ. 160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » » 40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀπρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Ἀπρ. 1
Διὰ Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου καὶ ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητες) καὶ
Σχολικὰς Ἑφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΛΗΝ, Γεν. Γραμματεὺς Ε.Ο.Ν.

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 952)

καὶ στάλθηκε τρίτος. Τώρα πιά ποῦ
ν' ἀναστήσουν! Ἐλείπουν τρεῖς. Ἐπὶ
τέλους πῆγαν... κί' ἔγινε ἡ Ἀνάστα-
σις. Καί, νὰ τοὺς τώρα, τοὺς τρακό-
σους, πάνω κάτω, χωριανούς μου, μα-
ζεμένους, μιά φοῦχτα, στὸν αὐλόγυρο
τῆς ἐκκλησίας ποὺ φυλάγουν μετὰ λα-
χτάρα τ' ἀναμμένα κεριά τους μετὰ σφί-
χουν. Αὐτοὶ εἴμαστε, ὅλοι κί' ὅλοι! Νὰ
ἡ γεϊτόνισσα μετὰ τὰ γεμάτα περι-
έργεια μάτια, ἡ θειά μετὰ τὴν αἰώνια
μαύρη φορεσιά, ὁ κουμπάρος μετὰ τ' ἀ-
τέλειωτα ἀστεία, ἡ ἀδερφοῦλα, ἡ παι-
δικὴ φίλη, οἱ συμπεθέροι ὅλοι συγγε-
νεῖς, γνῶριμοι, ποῦ δὲν παύουν τὴν
ώρα τῆς κοινῆς χαρᾶς καὶ τῆς κοινῆς
λύπης ν' ἀποτελοῦν μιά στενὴ οἰκογέ-
νεια.

Ὅλοι τώρα μαζεύνονται στὴν πόρ-
τα τῆς ἐκκλησίας. Ἡ πόρτα ἔχει ἀμ-
παρωθῇ ἀπὸ μέσα. Γίνεται ἡ ἀναπα-
ράστασις τῆς Καταβάσεως τοῦ Χριστοῦ
στὸν Ἄδην. Ἕνας χωριανὸς κλεισμέ-
νος μέσα στὴν ἐκκλησίαν παριστάνει
τὸ Σατανᾶ.

«Ἄρετε Πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν
καὶ ἐπαρτήθητε πύλας αἰώνιοι καὶ ἐλ-
σελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς Δόξης!».

Κί' ὁ παπᾶς μετὰ τὰ θεῖα αὐτὰ λόγια,
βροντᾷ θριαμβευτικὰ, νικητήρια κί' ὠ-
ψώνει ἐπιτακτικὰ τὴ φωνήν:

«Τίς ἐστὶν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δό-
ξης;» ἀποκρίνεται ἀπὸ μέσα ὁ... δι-
άβολος.

Τρεῖς φορές λέγεται ἡ διαταγή κί'
ἐπακολουθεῖ ἡ ἐρώτησις κί' ὕστερα, δι-
νοντας ἕνα δυνατό σπρώξιμο, ὁ πα-
πᾶς, χρυσοστόλιστος, ἀνοίγει τὴν πόρ-
τα φωνάζοντας:

«Κύριος κραταῖος ἐν πολέμῳ, αὐ-
τὸς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης».

Ὅλοι διαλύονται τώρα... Μερικὲς

γρηοῦλες μένουν ν' ἀκούσουν τὴ λει-
τουργία... Ὁ πολὺς κόσμος πηγαίνει
ν' ἀνάψῃ μετὰ τ' ἅγιο φῶς τὸ καντήλι
καὶ νὰ καθίσῃ στὸ πασχαλινὸ τραπέ-
ζι. «Ὁ Μόσχος πολὺς, ἡ τράπεζα γέ-
μει, νηστεύσαντες καὶ μὴ νηστεύσαν-
τες προσέλθετε πάντες...».

Τὸ μεσημέρι θὰ μαζευτοῦν πάλι
στὴν πλατεία, ν' ἀλλάξουν τὸ φιλὶ τῆς
Ἀγάπης, στὴ Δεύτερη Ἀνάστασι, καὶ
νὰ ἐπιδείξουν τὰ λαμπριάτικα φορέ-
ματα ποὺ γι' αὐτὴ τὴ μέρα ἐτοίμασαν
ὅλοι.

Σοφία Μαυροειδῆ Παπαδάκη

Η ΛΑΜΠΡΗ ΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 953)

μιλοῦσε ἀντιθεοοῦσε στὶς γύρω λαγ-
καδιές.

— Ἐχάσαμε τὴ στράτα, ἐσυνέχισε
ἕνας ἀπὸ μὰς, καὶ δὲν ἐπροφτάσαμε
νὰ πάμε στὸ χωριὸ νὰ κάμουμε ἐκεῖ
Ἀνάστασι.

— Ὁ Θεὸς τάφερε «δεξιά» εἶπε ὁ
τσομπάνος γελώντας, νῶρθετε κατὰ τὸ
κονάκι μου ἀπόψε νὰ κάμω κί' ἐγὼ
Λαμπρὴ μαζί σας, ἀλλοιῶς ἤθελα νὰ
μὴ μοναχός! Καλῶς ἤρθατε! Καλῶς
ἐκοπιάζετε! Πάμε στὸ μιτάτο, πάρα-
κάτω καὶ πρᾶμα δὲ θὰ μᾶς λείψῃ.

Καὶ ἀληθινὰ τίποτε δὲν ἔλειψε ἀπὸ
ἕνα πλούσιο τραπέζι ποὺ μὰς ἔστρω-
σε ἀπὸ τὰ κόκκινα αὐγά καὶ τὸν ὀβε-
λία ποὺ ψήσαμε ὅλοι μαζί, ὡς τὰ πα-
χύτατα γαλακτερά ποὺ ἄφθονα ἀκα-
τάπαυστα μὰς κουβαλοῦσε...

Εἶναι τὸ Πάσχα ποὺ πάντα θὰ θυ-
μοῦμαι καὶ γιὰ τὴν ἀπρόοπτη περι-
πέτεια μὰ πρὸ πάντων γιὰ τὴν ἐντύ-
πωσι ποὺ μ' ἀφῆκε ἡ ἀπλοϊκὴ προ-
σευχὴ τοῦ ἀγνοῦ αὐτοῦ νέου ἐκεῖ πᾶ-
νω στὶς κορφές ποὺ ἔφτανε ἀσφαλῶς
σὰν ὁ καλύτερος λιθανωτὸς στὰ θρό-
νο τοῦ Ὑψίστου.

Γ. Μαράντης

σπεφθῇ τὸ κοτέτσι ὁ ὀρνι-
θοκλέπτης. Εἶναι χειρότε-
ρος καὶ ἀπὸ τὴν ἀλεπού.
Ἀπὸ τὰ πράγματα ποὺ
περισσότερο δίνουν χαρὰ
στὴν ζωὴ μας εἶναι τὰ κόκ-
κινα αὐγά τοῦ Πάσχα. Τὰ
τσιγκρίζομε καὶ λέμε: «Χρι-
στός Ἀνέστη». Δὲν μπορεῖ
νὰ γίνῃ αἰσθητὸ Πάσχα χω-
ρὶς κόκκινα αὐγά καὶ χω-
ρὶς τὸ τσοῦγκρισμά των.

Ἀλλὰ ἡ κοτούλα μετὰ τὰ
αὐγά τῆς ἔδωσε σὲ πολλὰ
παιδιά καὶ τὰ πασχαλινὰ

τύποις «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

